

Anul IX

Nr. 1 (65)

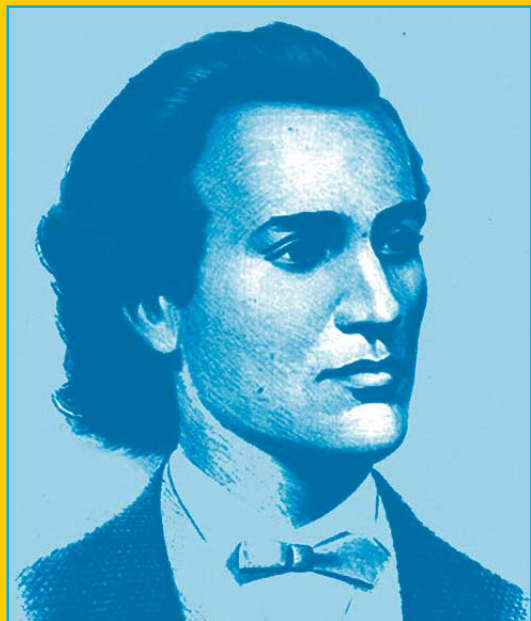
IANUARIE 2012

5 lei

FEREASTRA

Revistă editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” - Mizil

Porni luceafărul. Creșteau
În cer a lui aripe,
și căi de mii de ani treceau
În tot atâtea clipe.

LA STEAUA

La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.

Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie;
Era pe când nu s-a zărit,
Azi o vedem și nu e.

Tot astfel când al nostru dor
Pieri în noapte-adâncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

Al. Eminescu

Editorial

Priviți-ne și minunați-vă : existăm!

Emil PROȘCAN

A mai trecut un an peste noi, peste griji și dorințele noastre și iată, comedia lumii scrâșnește din ce în ce mai tare iar cultura devine cult al puterii sau, în cel mai bun caz, este distribuită în rol de cenușăreasă, dusă la balul mascat al promisiunilor deșănțate. Pe meleagurile mioritice retorica bunului simț dă cu oiștea în gard (doar e an electoral) și suporterii galeriilor de... partid arbitrează meciul halucinant al democrației, fată morgană, himeră dovedită a fi dus mulți oameni în... deșert.

La Mizil a fost bine și anul trecut, la fel de bine ca atunci când era rău, ne-am zburat de-a puia-gaia pe când alții își sărbătoreau „succesurile”, avem câteva realizări edilitare, încercând să mimăm starea de normalitate. În lipsa locurilor de muncă am „tras de păr” neputința biroului de asistență socială, încercând să punem mângâieri în mâinile întinse pretutindeni de oameni. Ne-am implicat în viața instituțiilor de învățământ, de sănătate (am reușit să păstrăm cu „dinții” spitalul), am întins mâna neputinței, ne-am zbatut, am alergat, am sperat...

Revistă literară, publicații, almanahul cultural, concursul național de literatură, cenaclul literar, întâlniri cu oameni de mare valoare în respect cu spiritul și sufletul oamenilor și nu numai, toate acestea, cu sprijinul... nimănui, dar cu intenția de a fi în folosul tuturor, orașul nostru, ca și întreaga țară fiind supus unui veritabil embargou, fiind izolate în ignoranță, potrivnicie și călcări de uriașe crampoane...

Priviți-ne și minunați-vă: totuși existăm! Existăm și vom exista!

Mulțumim lui Dumnezeu și scrii-

torilor cu darea de mână (mâna aceea plină de suflet și har), care ne-au fost alături și ne-au oferit, fără nici un fel de plată, textele Domniilor Lor: *Eugen Simion, Magda Ursache, Ion Gheorghe, George Vulturescu, Adrian Dinu Rachieru, Passionaria Stoicescu, Gheorghe Istrate, Maria Ionescu, Virgil Diaconu, Nicolae Băciut, Victoria Milescu, Ion Roșioru, Maria Postu, Aurel Pop, Liviu Ofileanu, Marin Ifrim, Aida Hancer* și atâția și atâția alții.

Din păcate am avut de plâns și o lacrimă, pe care ne-am făcut-o candelă de suflet, la plecarea în eternitate a scriitorului **Fănuș Neagu**, căruia îi vom dedica o carte, promisă în interviurile pe care le-a acordat revistei „Fereastră”. Este un proiect prioritar, o promisiune, o aplecare în respect și prețuire, o datorie.

Mulțumim cititorilor noștri și le dorim un an 2012 în care cei ce ne conduc să fie mai receptivi la problemele, gândurile, neputințele și sufletele lor deosebite, spre a avea împreună starea de normalitate, speranța și lumina liniștei.

La mulți ani!

Caragiale despre Eminescu

„Era o frumusețe! O figură clasică încadrată de niște plete mari negre: o frunte înaltă și senină, niște ochi mari – la acele ferestre ale sufletului se vedea că cineva este înăuntru; un zâmbet blând și adânc melancolic. Avea aerul unui sfânt tânăr coborât dintr-o veche icoană, un copil predestinat durerii, pe chipul căruia se vedea scrisul unor chinuri viitoare.

«Mă recomand, Mihail Eminescu!».

Așa l-am cunoscut eu.

Câtă filozofie n-am depănat împreună toată noaptea aceea cu neprețelul vârstei de șaptesprezece ani! Ce entuziasm! Ce veselie!

Hotărât, închipuirea nu mă înșelase... Era un copil minunat” (...) „Așa l-am cunoscut atunci, așa a rămas până în cele din urmă momente bune: vesel și trist; comunicativ și ursuz; blând și aspru; mulțumindu-se cu nimica și nemulțumit totdeauna de toate: aici de o abstenență de pustnic, aici apoi lacom de plăcerile vieții; fugind de oameni și căutându-i; nepăsător ca un bătrân stoic și iritabil ca o fată nervoasă. Ciudată amestecătură – fericită pentru artist, nenorocită pentru om!” (...) Copil al unei rase nobile și bătrâne, în el se petrecea lupta decisivă între flacăra celei mai înalte vieți și germenul distrugerii finale a rasei – geniul cu nebunia.

Lupta a fost groaznică. Încercarea, drumul către Nirvana a fost tot așa de dureroasă cât și de strălucită.

În capul cel mai bolnav, cea mai luminoasă inteligență – cel mai mahnit suflet în trupul cel mai trudit! Și dacă am plâns când l-au așezat prietenii și vrăș-

(Continuare în pag. 2)

Glossă
Vreme trece, vreme vine, Toate-s vechi și nouă toate; Ce e rău și ce e bine Tu te-ntreabă și socoate; Nu spera și nu ai teamă, Ce e val ca valul trece; De te-ndeamnă, de te cheamă, Tu rămâi la toate rece.
Multe trec pe dinainte, În auz ne sună multe, Cine ține toate minte Și ar sta să le asculte?... Tu așează-te deoparte, Regăsindu-te pe tine, Când cu zgomote deșarte Vreme trece, vreme vine.
Nici încline a ei limbă Recea cumpăn-a gândirii Înspre clipa ce se schimbă Pentru masca fericirii, Ce din moartea ei se naște Și o clipă ține poate; Pentru cine o cunoaște Toate-s vechi și nouă toate.
Privitor ca la teatru Tu în lume să te-nchipui: Joace unul și pe patru, Totuși tu ghici-vei chipu-i, Și de plânge, de se ceartă, Tu în colț petreci în tine Și-nțelegi din a lor artă Ce e rău și ce e bine.
Viitorul și trecutul Sunt a filei două fețe, Vede-n capăt începutul Cine știe să le-nvețe; Tot ce-a fost ori o să fie În prezent le-avem pe toate, Dar de-a lor zădărnicie Te întreabă și socoate.
Căci acelorași mijloace Se supun câte există, Și de mii de ani încoace Lumea-i veselă și tristă; Alte măști, aceeași piesă, Alte guri, aceeași gamă, Amăgit atât de-ades Nu spera și nu ai teamă.
Nu spera când vezi mișeii La izbândă făcând puncte, Te-or întrece nătărăii, De ai fi cu stea în frunte; Teamă n-ai, căta-vor iarăși Între dâșii să se plece, Nu te prinde lor tovarăș: Ce e val, ca valul trece.
Cu un cântec de sirenă, Lumea-ntinde lucii mreje; Ca să schimbe-actorii-n scenă, Te momeste în vârteje; Tu pe-alături te strecoară, Nu băga nici chiar de seamă, Din cărarea ta afară De te-ndeamnă, de te cheamă.
De te-ating, să feri în laturi, De hulesc, să taci din gură; Ce mai vrei cu-a tale sfaturi, Dacă știi a lor măsură; Zică toți ce vor să zică, Trecă-n lume cine-o trece; Ca să nu-ndrăgești nimică, Tu rămâi la toate rece.

(Urmare din pag 1)

Caragiale despre Eminescu

mașii, admiratorii și invidioșii, sub «teiul sfânt», n-am plâns de moartea lui ; am plâns de truda vieții, de câte suferise această iritabilă natură dela împrejurări, dela oameni, dela ea însăși.” (In Nirvana)

Pe vârful unui obelisc bătrân se abate câteodată și un vultur, dar mai ales se strâng totdeauna roiuri de muște să bâzâie pe creasta monumentului înfierbântată de arșiță. Apele norilor vânturile vremilor spală și svântă piatra nobilă de urmele acelor efemere, și ea rămâne tot curată ca mai nainte. De clintit nu o poate clinti decât trăsnetul cerului, ura fanatică a sectarilor exaltați, ori securea vandalului imbecil și rău, sau ignoranța barbară, care doboară și

sfarmă frumusețea ceea ca să-și facă un prag inform la o sârmană colibă... Dar toate astea sunt elemente oarbe ale naturii, mișcate de sus fără conștiință, de jos de o conștiință din cale afară de obtusă ori smințită... Însă a ciunti cu conștiință limpede și sânge rece o operă de artă?... Și de asta e vorba aici. (...)

Lucrarea ce un mare artist ca Eminescu o lasă este, cu toate calitățile și defectele ei, ceva sfânt, fiindcă în ea se întrupează pipăit, și pentru o viață mai durabilă decât chiar a neamului său întreg, gândiri și simțiri de veacuri ale acestuia, și de aceea, fără teamă de exagerare, s-a putut zice că o așa lucrare este patrimoniul omenirii întregi nu numai a unui neam.” (Două note)

TREBUIAU SĂ POARTE UN NUME

„Să-l apărați pe Mihai!”

(Maica Benedicta - Zoe Dumitrescu-Bușulenga, pe patul de moarte)

*

„Inteligența îi era limpede, îndreptată numaidecât la țintă, dar mijlocie ca o apă curgătoare fără ochiuri adânci. În schimb, puterea de a oglindi prezentul în vis, făcând din el cer întors și fără fund, este enormă și împiedică pașii tereștri. Eminescu era un lunatec sublim, în sufletul căruia visele creșteau ca nalba, acoperind și colorând priveliștea orizontală”

George Călinescu

*

„A vorbi de poet este ca și cum ai striga într-o peșteră vastă... Nu poate să ajungă vorba până la el, fără să-i supere tăcerea. Numai graiul coardelor ar putea să povestească pe harpă și să legene din depărtare delicata lui singuratecă slavă.

În toate veciile vizitate de atleți și bicicliștii filozofiei, el are vecia lui deosebită, închisă. Trebuie vorbit pe șoptite... Într-un fel, Eminescu e sfântul preacurat al ghiersului românesc. Din tumultul dramatic al vieții lui s-a ales un Crucificat. Pentru pietatea noastră depășită, dimensiunile lui trec peste noi, sus și peste văzduhuri. Fiind foarte român, Eminescu e universal. Asta o știe oricine citește: cu părere de rău că lacătul limbilor nu poate să fie descuiat cu cheile străine.

Mă numesc unul din oamenii în viață, care l-au văzut pe Eminescu în carne și oase. Eram copil de nouă ani. L-am zărit pe Calea Victoriei... Trecea prin public un om grăbit, fără să ocolească, impetuos. „Uite-l pe Eminescu!”- a spus cineva, cu un glas pe care-l țin minte. Se pare că poetul nu mai făcea parte din viața lui și că trăia o metempsihoză străină. Nu puteam ști atunci cine era să fie Eminescu, și ar fi fost normal să-i uit numele auzit. E curios că nu l-am uitat. Mi-a rămas în ureche, o dată cu tonul de stupefacție și de compătimire, probabil, cu care a fost rostit. Mi-a rămas aninat ca de o schiță de fum. Nu mă puteam gândi, atunci, că după cincizeci și cinci de ani trecuți voi evoca într-o pagină de tipar ceea ce începea să fie, încă de pe atunci, o amintire...”

Tudor Arghezi

*

„Inspirata statuie a lui Eminescu, datorată lui Anghel, se află mereu în fața Ateneului și așteaptă, mai ales în preajma zilei de 15 ianuarie, flori din partea celor ce, netemându-se de judecățile comune, pot trăi sublimul.”

Geo Bogza

*

„Îl iubesc pe Eminescu. Ziua de 15 ianuarie e pentru mine o zi sfântă; nu uit, când sînt în București, să depun și eu o floare la statuia din fața Ateneului, a sculptorului Anghel.

Cu ce drept îl iubesc pe Eminescu? Fără nici un drept. Prin declarație unilaterală de voință, pentru că oricine are dreptul să iubească, oricît de nevolnic și de neîndreptățit este. Pentru că, după cum spun englezii, o pisică poate privi un rege. Tot astfel, fără nici o justificare, iubesc în mod arbitrar și total poporul român și «fenomenul românesc».

Și-apoi Eminescu, prin fermitatea și curăția caracterului, îmi este sprijin de nădejde în credința că poporului român îi este venit a se împărtăși în cultură și în viața spirituală de o soartă cu mult deasupra mediocrității – acea binecuvîntată soartă în care au crezut Hasdeu, Pârvan, Blaga, Mircea Eliade și Constantin Noica.”

Părintele Nicolae Steinhardt

*

„Neființa aduce totuși odihna. Eminescu, neodihna. Nu ne putem odihni în el. Întreg evantaliul lui de deschideri către lume și cultură se strânge pentru noi într-o inimă, care bate. Cărui popor i s-a făcut darul acesta? O conștiință mai bună, o spusă mai bună și exemplară, au desigur căteva mari popoare și culturile lor. Dar câte din ele au cu-adevărat o inimă?”

Constantin Noica

*

„Rareori un neam întreg s-a regăsit într-un poet cu atâta spontaneitate și atâta fervoare cu care neamul românesc s-a regăsit în opera lui Eminescu. Îl iubim cu toți pe Creangă, îl admirăm pe Hasdeu, învățăm să scriem de la Odobescu, îl respectăm pe Titu Maiorescu și anevoie putem lăsa să treacă mult timp fără să-l recitim pe Caragiale.

Dar Eminescu este, pentru fiecare din noi, altceva. El ne-a relevat alte zări și ne-a făcut să cunoaștem altfel de lacrimi. El și numai el, ne-a ajutat să înțelegem bătaia inimii. El ne-a luminat înțelesul și bucuria nenorocului de a fi român”

Mircea Eliade

Trebuiau să poarte un nume

Marin Sorescu

Eminescu n-a existat.

A existat numai o țară frumoasă
La o margine de mare
Unde valurile fac noduri albe
Ca o barbă nepieptănată de crai.
Și niște ape ca niște copaci curgători
În care luna își avea cuiabar rotit.

Și, mai ales, au existat niște oameni simpli
Pe care-i chema: Mircea cel Bătrân,
Ștefan cel Mare,
Sau mai simplu: ciobani și plugari,
Căroră le plăcea să spună
Seara în jurul focului poezii-
„Miorița” și „Luceafărul” și
„Scrisoarea a III a”

Dar fiindcă aveau mereu
Lătrând la stâna lor câinii,
Plecau să se bată cu tătarii
Și cu avarii și cu hunii și cu leșii
Și cu turcii.

În timpul care le rămânea liber
Între două primejdii,
Acești oameni făceau din fluierul lor
Jgheaburi
Pentru lacrimile pietrelor înduioșate,
De curgeau doinele la vale
Pe toți munții Moldovei și ai Munteniei
Și ai Țării Bârsei și ai altor țări românești.

Au mai existat și niște codri adânci
Și un tânăr care vorbea cu ei,
Întrebându-i ce se tot leagănă fără vânt?

Acest tânăr cu ochi mari,
Cât istoria noastră,
Trecea bătut de gânduri
Din cartea cirilică în cartea vieții,
Tot numărând plopul luminii, ai dreptății,
ai iubirii,

Care îi ieșeau mereu fără soț.

Au mai existat și niște tei,
Și cei doi îndrăgostiți
Care știau să le troienească toată floarea
Într-un sărut.

Și niște păsări ori niște nouri
Care tot colindau pe deasupra lor
Ca lungi și mișcătoare șesuri.

Și pentru că toate acestea
Trebuiau să poarte un nume,
Un singur nume,
Li s-a spus
Eminescu.

Nichita Stănescu

O călărire în zori
Lui Eminescu tânăr

Tăcerea se izbește de trunchiuri, se-ncrucișe,
se face depărtare, se face nisip.
Mi-am întors către soare unicul chip,
umerii mei smulg din goană frunzișe.
Câmpul tăindu-l, pe două potcoave
calul meu saltă din lut, fumegând.
Ave, mă-ntorc către tine, eu. Ave!
Soarele a izbucnit peste lume strigând.

Tobe de piatră bat, soarele crește,
tăria cu acvile din fața lui
se prăbușește în trepte de aer, sticlește.
Tăcerea se face vânt albăstrui,
pintenul umbrei mi-l crește
în coastele câmpului.

Soarele rupe orizontul în două.
Tăria își năruie sfârșitele-i carcere.
Sulițe-albastre, fără întoarcere,
privirile mi le-azvârl, pe-amândouă,
să-l întâmpine fericite și grave.
Calul meu saltă pe două potcoave.
Ave, marea-a luminilor, ave!

Soarele saltă din lucruri, strigând
clatină muchiile surde și grave.
Sufletul meu îl întâmpină, ave!
Calul meu saltă pe două potcoave.
Coama mea blondă arde în vânt.

Bartolomeu Valeriu Anania

*

Misterele femeii ucid și nasc imperii.
Izbânzi, înfrângerii, doruri și patimi omenești
Hangere-ți trec prin cuget, pumnale
prin povești.

Ascunsă ca un cântec în bronzurile serii,
Iubirea ta-i vecernia din care le stârnești.
Bucură-te'mpătimitul frumuseții ne'nserate
bucură-te cel ce'n codru i-ai pus
dragostei cetate

bucură-te floare ninsă peste pletele bălaie
bucură-te dor ce'ncarcă sfânta nopților văpaie
bucură-te boare caldă peste trupuri ca o haină
bucură-te Vis-de-Taină!
bucură-te însetatul sărutării suferinde
bucură-te jind pe care gura dulce
nu-l cuprinde

bucură-te limpezime de fântână și năstrapă
bucură-te că nu-i pânză de izvoare să te'ncapă
bucură-te ochi de apă ce-și adapă guri de rai
bucură-te'nveșnicirea Eminescului Mihai!

Grigore Vieru

Legământ
Lui Mihai Eminescu

Știu, cândva, la miez de noapte
Ori la răsărit de Soare,
Stinge-mi-s-or ochii mie
Tot deasupra cărții Sale
Am s-ajung atunce, poate
La mijlocul ei aproape
Ci să nu închideți cartea
Ca pe recile-mi pleoape
S-o lăsați, așa, deschisă
Ca băiatul meu, or fata
Să citească mai departe
Ce n-a dovedit nici tata.
Iar de n-au s-auză dâșii
Al străvechii slove bucium
Așezați-mi-o ca pernă
Cu toții codrii ei în zbcium.

EMINESCIANA

Odă (în metru antic)

Nu credeam să-nvăț a muri vrodată;
Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi,
Ochii mei nălțam visători la steaua
Singurătății.

Când deodată tu răsăriși în cale-mi,
Suferință tu, dureros de dulce...
Pân-în fund băui voluptatea morții
Ne'ndurătoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus.
Ori ca Hercul înveninat de haina-i;
Focul meu a-l stinge nu pot cu toate
Apele mării.

De-al meu propriu vis, mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug, mă topesc
în flăcări...

Pot să mai re'nviu luminos din el ca
Pasărea Phoenix?

Piară-mi ochii turburători din cale,
Vino iar în sân, nepăsare tristă;
Ca să pot muri liniștit, pe mine
Mie redă-mă!

Trecut-au anii...

Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri
Și niciodată n-or să vie iară,
Căci nu mă-ncântă azi cum mă mișcară
Povești și doine, ghicitori, eresuri,

Ce fruntea-mi de copil o-nseninară,
Abia-nțelese, pline de-nțelesuri -
Cu-a tale umbre azi în van mă-mpesuri,
O, ceas al tainei, asfințit de sară.

Să smulg un sunet din trecutul vieții,
Să fac, o, suflet, ca din nou să tremuri
Cu mâna mea în van pe liră lunec;

Pierdut e totu-n zarea tinereții
Și mută-i gura dulce-a altor vremuri,
Iar timpul crește-n urma mea... mă-ntunec!

Dintre sute de catarge

Dintre sute de catarge
Care lasă malurile,
Câte oare le vor sparge
Vânturile, valurile?

Dintre pasări călătoare
Ce străbat pământurile,
Câte-o să le-nece oare
Valurile, vânturile?

De-i goni fie norocul,
Fie idealurile,
Te urmează în tot locul
Vânturile, valurile.

Nențeles rămâne gândul
Ce-ți străbate cânturile,
Zboară vecinic, îngânându-l,
Valurile, vânturile.

ULTIMUL EMINESCU

12 ianuarie 1984. Municipiul ialomițean Slobozia găzduia atunci o adevărată constelație de oameni de cultură, veniți în inima Bărganului întru cinstirea poetului nostru național MIHAI EMINESCU. Emoționanta „Eminesciană” din acea zi a anului 1984 a fost una dintre acele perle de spirit care au servit cu adevărat cultura și au sfidat impusele festivisme. Era respirarea unor intelectuali sufocați de năucitoarea infuzie de politic în cultură, era și relaxarea mentală a unui public obosit de clișeele culturale pe care propaganda comunistă le infuza cu obstinație.

Printre distinșii oaspeți de atunci ai Sloboziei s-a aflat și un om de-a dreptul fascinant: **Gheorghe EMINESCU**, nepotul nepieritorului poet, ultimul descendent al familiei Eminovici. Bătrânul, care avea atunci 88 de ani, a vorbit liber, curgător și coerent, a povestit molcom și a fost cuceritor. Parfumul vorbelor sale a făcut ca toți cei prezenți acolo să uite clipa și să se abandoneze tuturor timpurilor.

Eram gazetar local la vremea aceea și, înainte ca Gheorghe Eminescu să înceapă a vorbi, am avut inspirația să pornesc rotirea unei benzi de magnetofon și să înregistrez cele ce veți citi mai jos. Încredințez acest frumos și inedit text revistei de cultură „FEREASTRA” și în acel gestului meu înscriu ca motivație respectul pentru redactorul ei șef Lucian Mănăilescu, pentru susținătorul ei, domnul primar Emil Proșcan, dar, cu deosebire, pentru orașul Mizil, din arealul căruia povestitorul și-a hrănit farmecul.

Onorată asistență,

Într-unul din aforismele sale, Blaga spunea: „De sub orice ruină izvorăște un fluviu de melancolie. Și bătrânețea este o ruină, dar de sub care izvorăște un fluviu de amintiri”.

Din acest fluviu de amintiri am ales pentru dumneavoastră câteva pe care le-am intitulat „Amintiri de familie”. Mă întreb însă dacă tineretul nostru, aflat la vârsta la care iluziile n-au început să se scuture, va putea înțelege emoția care ne încearcă pe noi, cei ajunși la vârsta amintirilor, când evocăm o lume în care am trăit, o lume pe care astăzi o căutăm în amintire și o găsim risipită pe aleile cimitirelor. Fără să vrem, în acest moment măsurăm drumul care a rămas în urma noastră și, când vedem cât este de lung, emoția vine încărcată de o ușoară melancolie. Să trecem peste ea, împreună, să facem o mică drumeție în lumea de unde, cum spunea poetul Octavian Goga, „Glasul anilor se aude tot mai încet și tot mai departe”.

În ziua de 17 iunie 1889, un car funebru, urmat de Mihalache, Kogălniceanu, Lascăr Catargiu, Teodor Rosetti și Titu Maiorescu, ducea spre o veșnică odihnă rămășițele pământești ale lui Mihai Eminescu. Purificat prin suferință, poetul intra în eternitate.

La nu-mai șase luni de la această tristă ceremonie, în gara micului orașel Mizil, oraș care făcea parte din județul Buzău, cobora din tren un tânăr căpitan, purtând uniforma regimentelor de linie și pe piept baretele a șase decorații, semne ale bravurii dovedite pe câmpurile de luptă de la Smârdan și Plevna. Era căpitanul **Matei Eminescu**, cel mai mic frate al poetului, care, după divorțul de prima lui soție, fusese mutat în Regimentul 32 de dorbantși ce făcea garnizoană în Mizil.

Mizilul anului 1890 era un orașel cu vreo 7000 locuitori, foarte mulți negustori, viticultori, moșieri și avea o mahala de renumiți țigani lăutari. Burghezia orașului își măcina existența în fumul cafelei făcând petreceri cu lăutari în podgoriile din Dealul Mare, ori jucând cărți în familie sau la club.

Acest stil de viață nu se potrivea cu preocupările lui Matei Eminescu. Ca atare, plictiseala a intrat în drepturile ei. Pentru a-i pune capăt, s-a oprit la soluția unei noi căsătorii, în definitiv din două rele omul alege pe cel mai mic, și-o plictiseală în doi e preferabilă uneia de unul singur. Dintre domnișoarele candidate la măritiș, care îndeplineau și condițiile de dotă și moralitate cerute de regulamentele militare, Matei a ales-o pe domnișoara **Ana Condeescu**. Din această căsătorie au rezultat patru copii: **Lelia, Ecaterina, Anibal** și cel care vă vorbește, care nu a dat până acum banul moșneagului Charon. Și pe care popa Mandache de la Biserica Catedrală l-a botezat

Gheorghe, în amintirea bunicului meu, căminarul Gheorghe Eminovici. M-am născut după cum vedeți cu privilegiul de a fi nepotul lui Mihai Eminescu.

N-am pentru asta nici un merit, dar n-aveam nici o vină pentru toate necazurile pe care le-am avut de pe urma numelui în timpul școlarității; am avut „neșansa” ca în primii ani de liceu să am profesori doi renumiți cercetători eminescieni. Pe Bogdan Duică la limba română și pe Ion Scurtu la limba germană. Cum nu străluceam nici la unul nici la altul, Bogdan Duică nu scăpa nici o ocazie să-mi spună „Păcat de numele pe care îl porți” și Ion Scurtu că fac de rușine numele lui Eminescu, dar în afară de aceste neplăceri școlarești, timp de 50 de ani numele nu mi-a pus nici o problemă pentru că nimeni nu era curios să știe dacă și ce rudă sunt cu poetul, iar eu, deși apărut în lume când „tot românul se năștea poet”, am rămas un original, în sensul că nu am scris, dar nici nu am încercat să scriu vreo poezie.

Vă spuneam că mama mea era născută Condeescu, ea era sora faimosului primar al Mizilului, **Leonida Condeescu**, intim prieten al lui Caragiale și pe care marele dramaturg l-a imortalizat în schița „O zi solemnă”. Până la decesul prietenei mele din copilărie, scriitoarea Agatha Grigorescu Bacovia, mai eram doi care știam cât de strânsă era prietenia dintre Iancu și Leonida, așa cum își spuneau.

Pe Leonida Condeescu și Caragiale îi lega în primul rând o prietenie politică, amândoi erau conservatori, Caragiale prin apartenența lui la „Junimea”, Leonida prin tradiție de familie. Dar în timp ce Caragiale, cu spiritul lui de frondă, refractar disciplinei de partid, a avut cunoscutele oscilații, Leonida a trăit și a murit conservator, constantă pe care Caragiale ține să o sublinieze în schița amintită când spune: „Tot ce-i glumă la o parte, trebuie să mărturisească fiecare că puțini dintre bărbaii noștri politici mari și mici au fost așa de consecvenți ca Leonida, partidul tău nu are un membru mai nestrămutat și mai devotat”. Îi mai legau pe cei doi interese comerciale, oricât s-ar părea de curios, în vremea când Caragiale ținea în arendă restaurantul din gara Buzău; pentru nevoile restaurantului procura

vinul de la via lui Leonida Condeescu, situată în comuna Vadu Săpat. În fine, pe ambii îi lega o strânsă prietenie de foarte tânărul pe atunci **George Ranetti**, viitorul codirector al revistei **Furnica**, revistă care cultiva un umor de cea mai bună calitate și era bogat ilustrată de penele lui Șirato și Murnu, și care își semna în revista **Furnica** articolele cu străveziul **Jorj-delaMizil**, scris într-un cuvânt. Ranetti mai era și autorul cunoscutei comedii **Romeo și Julieta la Mizil**. A-nceat apariția revistei în momentul când trupele germane se apropiau de București și armata noastră angajase bătălia de pe Argeș; refugiat la Iași, Ranetti a continuat să scoată **Greierul**, revistă unde, printr-un umor adecvat situației, a contribuit la întreținerea moralului armatei noastre de pe front.

Cei trei prieteni, cărora li se alătura din când în când și **Grigore Tocilescu**, rectorul Universității din București, petreceau adesea la via lui Leonida Condeescu și acolo, într-o atmosferă de voie bună întreținută de cei doi maeștri ai umorului, treceau în revistă toate can-canurile politice de care mica Românie nu ducea lipsă. Nu este exclus ca acolo, stimulat de vinurile lui Leonida, în mintea marelui dramaturg să se fi conturat unele din personajele sale din **Momente și schițe**. Ceea ce eu pot spune cu certitudine este că schița **O zi solemnă** a apărut pentru prima oară în ziarul **Universul**, la o săptămână după ce la Vadu Săpat avusese loc o petrecere reușită. Era o vreme săracă în evenimente, câte-o crimă banală ținea afișul ziarelor luni întregi, așa că pentru mizileni apariția acestei schițe a avut proporții de eveniment. Numai tanti Filofteia, soția lui Leonida, umbla furioasă prin casă cu ziarul spunând: „Leonido, își bate joc grecul de tine”. Leonida surădea satisfăcut; ironia lui Caragiale era caldă, prietenească, împletită cu meritate elogii, poate că din această cauză nu este nici cea mai reușită. Leonida știa că această schiță, mai mult decât zadarnicul zburcium politic, îl va salva de la uitarea definitivă.

După câteva luni, un eveniment local a avut darul s-o împace pe tanti Filofteia cu grecul. La Mizil aveau loc alegeri comunale și Leonida Condeescu, deși în opoziție, și-a învins opozantul cu o majoritate de voturi covârșitoare, ceea ce în climatul politic de atunci constituia a opta minune. Această victorie a fost sărbătorită printr-un banchet care a avut loc în grădina casei Condeescu și a fost prezidat de Caragiale. În acea zi, unchiul Leonida m-a prezentat pe mine, pe sora și fratele meu lui Caragiale prin cuvintele simple: „Iancule, nepoții lui Eminescu!” Emoția pe care o încerc la distanță, în timp, de la această întâmplare contrastează cu indiferența de atunci a copilului care se pregătea să intre în clasa întâi primară și pentru care domnul Caragiale nu

(Continuare în pag. 5)

(Urmare din pag. 4)

era decât arendașul restaurantului din gara Buzău. Pentru respectul adevărului, trebuie să spun că la întâlnirile care aveau loc la Vadul Săpat, Matei Eminescu nu participa niciodată, raporturile dintre el și Caragiale erau foarte încordate și nici cele dintre el și cumnatul lui nu erau prea cordiale.

Matei Eminescu era o fire impulsivă până la violență, incapabil să-și ascundă adevăratele sentimente sub masca atitudinilor convenționale, pentru el Caragiale nu era de-cât „grecoțelul” căruia nu-i putea ierta rolul pe care acesta îl jucase în raporturile dintre poet și Veronica Micle. Astăzi, după ce academicianul Șerban Cioculescu, într-un foarte lung și documentat articol publicat pe vremuri în **Revista Fundațiilor**, a clarificat definitiv cauzele care au dus la ruptura dintre Caragiale și poet, nu mai e un secret pentru nimeni că marele dramaturg a jucat rolul lui Cătălin din **Lucașfărul** și a făcut-o cu o indiscreție pe care poetul nu i-a iertat-o niciodată. Dar anii au trecut îngropând sub ei toate pasiunile, noile generații nu se mai opresc la ceea ce a fost pieritor și omenesc în zbuciumata lor viață, ci numai la ceea ce-i venit să dureze, la opera lor. Astăzi, când dramaturgul și poetul își dorm somnul de veci în cimitirul Belu, când teiul de la căpătâiul lui Eminescu își cerne frunzele și peste mormântul alăturat al lui Caragiale, din amintirea noastră dispar toate umbrele și pe acel imens ecran al trecutului nu ne mai apare decât imaginea luminată de glorie a celor doi titani ai scrisului românesc.

Pentru că suntem la această oră de evocări, să ne oprim un moment cu gândul și la mormântul solitar de la Mânăstirea Văratec, unde odihnește Veronica Micle, femeie de mare sensibilitate artistică și care prin farmecul ei a știut să inspire o poezie menită să înfrunte timpul. Dacă este adevărat ceea ce Brătescu - Voinești susținea într-o conferință ținută pe vremuri în fața studenților de la Facultatea de Litere, după care personajele din Lucașfărul ar fi Maiorescu - Dumnezeu, Eminescu - Lucașfărul, Caragiale - Cătălin și Veronica - Cătălina, atunci această nestatornicie a dat liricii universale o capodoperă și liricii lui Eminescu creația lui de boltă.

Aș vrea să închei prin câteva cuvinte: criticul Ilarie Chendi, spunea că poezia lui Eminescu e o poezie a tinerețului și eu cred că incisivul critic greșea. Poezia lui Eminescu este o poezie a tuturor vârstelor: tinerii, cu poezia lui lirică, străbătută de un mare romantism, își trăiesc iu-birile lor prezente; cei în vârstă amintirea iubirilor trecute; poezia filozofică a lui Eminescu rămâne un îndreptar pentru toate vârstele, pentru toți aceia care în această lume cuprinsă de febră caută răspunsuri la întrebările rămase până astăzi fără răspuns. Poezia patriotică a lui Eminescu, care culminează cu descrierea bătăliei de la Rovine, ne face să trăim împreună, tineri și bătrâni, mândria de a aparține unui mare viitor. În poezia socială a lui Eminescu se găsesc îndemnurile pentru marile noastre idealuri, cele mai mari și cele mai frumoase din câte au confruntat vreodată umanitatea: idealul de pace, de cultură și de progres.

Aparțin acelei generații pe care noi cu un legitim orgoliu am numit-o generația de la 1916; noi lăsăm generațiilor chemate să făurească lumea nouă acel spirit de sacrificiu care ne-a însușit în războiul pentru realizarea unui stat unitar și pentru care stau mărturie mormanele de oseminte din criptele de la Mărăști și Mărășești.

Fiindcă dacă în existența unui popor continuitatea politică poate fi înlocuită ori de câte ori au loc revoluții urmate de mari mișcări sociale, continuitatea istorică nu se întrerupe decât o dată cu dispariția aceluia popor.

Acest adevăr ne obligă să nu dăm uitării nimic. Istoria este întreagă în fiecare dintre noi.

Geo GALETARU

De ce Eminescu?

PUNCTE DE VEDERE

Asistăm cu stupeoare, de câțiva ani încoace, la o discreditare sistematică și furibundă a tot ceea ce are tangență, mai mult sau mai puțin, cu specificul nostru național.

O elită culturală cu apetente internaționaliste, marcată iremediabil de sindromul cosmopolitismului (manifestat sub forma unor puseuri de orgoliu intelectualist), încearcă să impună cu obstinație idei și precepte culese (de) aiurea, inventând ad-hoc contexte aberante, incompatibile cu spiritul acestui popor. Valori culturale emblematice, constituind osatura axiologică a unei spiritualități inconfundabile, sunt repuse cu asiduitate în discuție, pentru a fi negate printr-un insidios proces de intenție, iar macularea lor, în loc să provoace măcar reținere, dacă nu dezgust sau revoltă, tinde să devină o practică curentă a unei elite culturale având vocația unică a demolării.

Scenariile acestei execuții sumare reiterează cu uimitoare fidelitate spiritul malefic al proceselor similare din anii proletcultismului, de care le deosebesc doar cinismul de rigoare al regizorilor actuali și ambalajul pseudo-democratic al justificărilor invocate. „*Miorița*”, **Mihai Eminescu**, **Mihail Sadoveanu**, **Octavian Goga**, **George Călinescu**, **Tudor Arghezi**, **Mircea Eliade**, **Constantin Noica**, **Emil Cioran**, **Marin Preda**, **Nichita Stănescu**, **Ion Lăncrănjan**, **Eugen Barbu**, **Paul Anghel** sau **Marin Sorescu** au trecut, rând pe rând, pe sub furcile caudine ale intoleranței și agresivității acestor killeri culturali predestinați tuturor fanatismelor conjuncturale.

Paradigmele culturii noastre naționale, deplin constituite și validate în timp, sunt supuse unui tir necruțător din partea acelorași (de fiecare dată aceiași) mercenari ai diversunilor culturale, care le contestă cu vehemență esența națională, opunându-i acesteia nostalgia euforizantă a unor modele de inspirație străină. Un așa-zis postmodernism, de ultimă oră, instalat prin forță la pupitrele literaturii române, cu aroganța tipică conchistadorilor culturali, l-a decretat pe Mihai Eminescu depășit, naționalist (vezi, Doamne, acesta ar fi un păcat de moarte!) și, împingând ostilitatea fățișă până la limita patologiei, „*cadavrul nostru din debara*”.

Boicostat de vigilența nefastă a unor condeie obtuze sau doar oportuniste, pus adeseori la zid de intoleranța unor gardieni ai culturii, spiritul eminescian, mereu tânăr și actual, a devansat piedici și impietăți, impunându-se irevocabil în conștiința românilor printr-o formă neconvertibilă de autoritarism estetic. Într-un studiu semnificativ, apărut recent și intitulat sugestiv „**Neamul și Babilonia**”, **George Apostoiu** dă o explicație tranșantă acestor atacuri concertate, la care a fost (încă este) supus Mihai Eminescu: „*Eminescu este contestat și hulit pentru că a intrat în conștiința poporului ca Poetul Național*”.

De ce Eminescu? Pentru că el este zeitatea tutelară a culturii române (într-o formulare memorabilă, **Constantin Noica**

l-a numit „*omul deplin al culturii române*”). Forța sa sintetizatoare trece dincolo de orice barieră de timp, descurajând măruntele orgolii care mai încearcă (în van) să-i ciobească statuia. O statuie vie și perenă, palpitând de energia sublimată a unui suflet înveșmântat în hlamida Poeziei. Căci Eminescu este însăși ideea de poezie, este verticalitatea nedezmănițită a unei spiritualități veșnic tinere, așa cum tânăr a fost Poetul în viața sa pământeană și dincolo de ea: „*Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi*”.

Niciun alt poet de până la el și nici unul după el n-a exprimat atât de deplin iubirea și singurătatea, dorul și melancolia. „*Codru-și bate frunza lin*”: un infinit cuprins într-un singur vers, profund și revelator ca însăși ancestralitatea naturii sau ca extazul sufletului îmbătat de dulcele corn al iubirii. Băietul care cutreiera, într-o copilărie edenică, fabuloșii codri ai Moldovei natale și-a proiectat himerele și suferința într-un orizont de mit, în care reverberează încă sunetul auroral al stihului său:

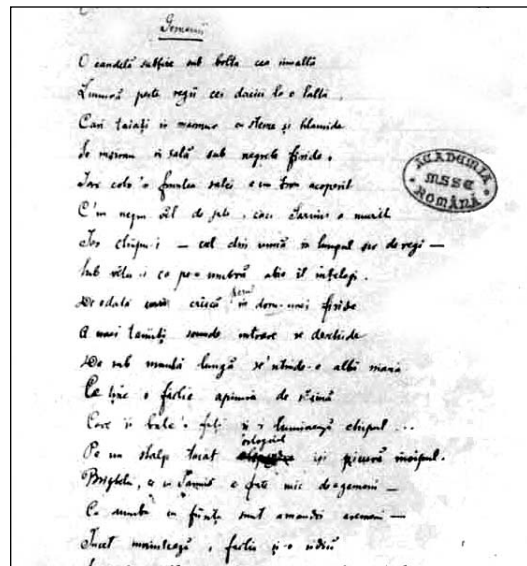
„*Mai departe, mai departe,
Mai încet, tot mai încet,
Sufletu-mi nemângâiet
Îndulcind cu dor de moarte.*”

De ce Eminescu? De ce, acum și întotdeauna, Eminescu? Pentru că, dincolo de trepidația monocordă a unor mode pasagere și înfruntând asaltul unor vremuri intempestiv-ostile, poezia sa și-a proclamat neconținut valoarea, devenind o componentă axiologică de prim rang a spiritualității românești. Eminescu este puntea pe care pășim spre stele, pe un drum presărat cu florile teiului său sfânt, este altarul pe care Lucașfărul de dimineață și cel de seară își îngemănează lacrimile.

Eminescu este expresia cea mai pură și mai palpabilă a infinitului românesc, este cosmosul unei silabe ce definește cel mai pregnant starea de dor. Peste vămi și peste fire, Eminescu luminează ca o Stea Polară, îngăduind în preajmă doar șoapta îngerilor și melopeea celestă a izvoarelor.

Să fim fericiți că România este patria care l-a născut pe Eminescu!

Iar la întrebarea din titlu („De ce Eminescu?”), răspunsul este simplu și axiomatic: pentru că Eminescu suntem noi!

Scriitorii români se pitesc în spatele operei lor

- „Virgil Diaconu este numele unui poet” – scria, în 1980, **Gheorghe Tomozei**. Ce a fost, totuși, înaintea debutului din revista Argeș (nr. 10/1968)? Cum s-a născut, așadar, poetul?

- Înaintea debutului din revista Argeș a fost un copil timid, care la 8-9 ani îi trimitea mamei sale din Tabăra Păușa și din Tabăra Năvodari catrene de dragoste scrise pe cărți poștale de 25 de bani; a fost un copil care la 15 ani îi spunea unui vecin „eu o să mă fac poet” și, în fine, a fost un tânăr care la 17 ani scria în vers clasic, dar care la 20 de ani debuta în vers liber.

Altfel, copilul acesta aduna bănuți pentru înghețata și halvița pe care o cumpăra de la turcul Aiet Iaia, pentru timbrele străine care se vindeau la plic, pentru Cinematograful Muncitoresc și, mai târziu, pentru cărțile de la anticariatul din centru. În mare, cred că a fost un copil fericit. Și este în continuare..., pentru că nu a încetat să se bucure de fapturile, de minunile Domnului.

- Cu toate că biografic aparții spațiului citadin, orașul din poezia ta este răpit, paradoxal, de vrăbii, de firul de iarbă și găzele pământului: „...noi nu facem nimic altceva decât să scoatem / din când în când la iveală câte un vers, câte un fir de iarbă, / câte un cărbuș... (Poetica, în volumul Opium, 2002). De unde până unde această „meta-morfoză” spirituală?

- Nu cred că magia fapturilor Domnului le este rezervată doar copiilor „de la țară”. În această relație, mai important este sufletul, nu locul prin care se preumblă. Dar și locul – orașul Pitești din vremea copilăriei – era plin de vrăbii și rândunici, care alergau ca săgețile de colo-colo prin uimirea mea. Două cuiburi de rândunici erau chiar la streășina casei mele, iar eu săpam prin grădină după rămele roșii... Apoi, grădinile vecinilor, cireșul din curte și pădurea Trivale, nesfârșita și misterioasă pădure, mi-au dăruit toate găzele și cântecele păsărilor, care au migrat cu încetul, așa cum ai spus, în versurile mele.

- Cafeneaua literară, revista pe care o conduci, sugerează, chiar prin titlu, un spațiu al lucidității provocate. Este acesta un răspuns la bulversarea valorilor, la ofensiva mimetismului de grup, la chipurile „cioplite” ce-și așteaptă închinătorii, pentru a-i răsplăti cu firimiturile gloriei efemere?

- Cafeneaua literară face tot posibilul să atragă și să mențină semnături de valoare, precum **Gheorghe Grigurcu, Adrian Dinu Rachieru, Paul Atetzu, Traian Coșovei, Radu Voinescu, Liviu Ioan Stoiciu, Magda Ursache, Daniel Corbu, Ștefan Ion Ghilimescu, Adrian Alui Gheorghe, Gellu Dorian, Valeria Manta Tăicuțu, Florentin Popescu** ș.a. Apoi, ea nu se sfiește să discute problemele literaturii și vieții literare contemporane, să lupte pentru promovarea literaturii de valoare și să divulge impostura și minciuna literară.

Evaluările critice sunt, de cele mai multe ori, consecința unei politici de grup literar, a unor interese

- Spuneai într-un interviu, referindu-te la destinul poeziei moderne, că acesta este „o problemă de rezonanță a operei în mintea noastră, atâta vreme cât mai scriem pentru oameni, iar nu pentru statuile din

grădina publică”, punctând totodată faptul că nu trebuie să ne ferim de „dezavuarea poeziei mediocre”. Un adevăr evident, dar, incluzându-l pe Cărtărescu printre mediocrități, ai stârnit furtuni în paharele cu apă ale sincronismului critic, „atoateștiutor” în materie de criterii valorice și ierarhii. Cum crezi că arată literatura noastră cea de toate zilele: ca o citadelă cu turnuri de fildeș, sau ca o agora asurzită de dialogul tribal al surzilor?

- În textul acela mă refeream doar la „poetul” Cărtărescu, nu la prozator. Revenind la întrebare, cred că literatura noastră contemporană este dominată cantitativ de literatura modestă. În momentul în care editurile noastre publică mai bine de 100 de cărți pe zi, nu ne putem aștepta ca ele să fie, toate, performante. Și nu ar fi toate performante nici dacă s-ar publica numai 10 sau numai 5 cărți pe zi... Libertatea pe care o avem de câțiva ani creează atât o literatură minoră cât și una demnă de toată atenția.

- Cum primește critica literară cărțile care se scriu astăzi? Și ce rol are, de fapt, critica?

- Un american spunea că „rolul criticului este asemănător cu acela al eunucului în harem”. Critica ar fi, așadar, impotentă. Într-adevăr, unii critici sunt astfel, alții nu sunt. Dar mai există o serie de critici – cei mincinoși – care de regulă fac literatură mare din literatura mică. De pildă, dacă citești cronicile din revistele literare ajungi la concluzia că la noi se produc numai opere de top. Cele mai bine de zece cronici pe care le-am citit în reviste la o carte de versuri cel puțin modestă – nimic (cu n mic) –, a lui Mircea Cărtărescu sunt cronici care își supraevaluează obiectul și abia dacă un exeget, pre numele lui Alexandru Goldiș, a îndrăznit să întrerupă corul laudacilor, afirmând că „nu doar imaginația, ci și memoria au pierdut – în volumul nimic – orice rol” (**Poesis internațional nr. 3/2010**).

Pe de altă parte, dacă iei seama la cărțile contemporane pe care critica noastră le declară de primă linie, constăți că ele nu sunt, cu toate, cărți de primă linie, și asta pentru că evaluările critice sunt, de cele mai multe ori, consecința unei politici de grup literar, a unor interese, obligații etc. Așa încât o parte din declarata mare literatură română contemporană este, de fapt, o literatură modestă.

„Ce-i mai mișto pe lume decât să te futi?” – un vers din cartea nimic (Cărtărescu), selectată pentru Premiul de Poezie al USR/2011

- Tot cu privire la literatura contemporană: cum vezi procesul de promovare, premiile pe care USR le oferă anual?

- Premiile USR sunt amestecate. Se premiază cărți bune și se premiază cărțile guvernului literar sau ale prietenilor guvernamentali. La premiile acordate de USR anul trecut pentru cărțile apărute în anul 2010 s-au petrecut două lucruri interesante: pe de o parte, Premiul pentru Critică Literară, acordat de juriu lui Ion Pop, a fost anulat în mod ilegal de către Nicolae Manolescu, prin telefon de la Paris, pe motiv că premiul „nu este în sală” (fapt comentat în revista Cultura), iar pe de altă parte juriul nu a premiat totuși cartea de versuri nimic a lui Mircea Cărtărescu, deși ea

era susținută de sus. Pentru deliciul cititorului – și pentru gloria poeziei române – pot oferi un vers din cartea nimic, selectată în competiția pentru Premiul de Poezie al USR:

„Ce-i mai mișto pe lume decât să te fuți?” (nimic, 2010, p. 17)

- Ce se întâmplă cu generațiile tinere, de ce crezi că nu reacționează față de noii (dar cam aceiași) activiști culturali cățărați în „dregătorii”, prin foruri lipsite de conținut („O sectă care respiră și gândește în grup, / așa că dacă îl răsfoiești pe unul din ei / nici nu mai știi în viața cui ai intrat, / prin zilele sau nopțile cui ai ajuns să cotrobăi...”, cum scrii într-o poezie)? De ce nu-și revendică tinerii valoroși dreptul de a fi scriitori după alte „ritualuri” decât cele numerologice (3 cărți scrise, 5 cronici, nu știu câți ani de stagiul etc.)?

- De vreme ce tinerii acceptă guvernul literar-administrativ postmodern, este firesc ca ei să se supună normelor după care guvernul funcționează. Dar sunt și tineri care ignoră guvernul literar postmodern și normele lui, de pildă poetul **Radu Vancu**, după cum sunt și tineri care se revoltă. Vezi în acest sens blogul poetului **Adrian Suciu**, care a dat glas multor nemulțumiri legate de viața literară contemporană. Nemulțumiri de acest fel a exprimat chiar și **Alex Ștefănescu**, într-un surprinzător articol – **Sindicatul succesului** – publicat în Actualitatea literară (5 februarie 2011).

Scriitorii români stau pititi în spatele operei lor, sperând că vor apuca o diplomă...

- S-a vorbit mult, după revoluție, despre „literatura de sertar”. Dar, așa cum s-a văzut, sertarele au fost aproape goale. În același timp, a existat un alt fenomen – Literatura Samizdat – pe care ai meritul de a-l fi „actualizat” în paginile **Cafenelei literare**. De ce această literatură nu a căpătat încă „un trup”? Să fie vorba și de faptul că unora încă le e teamă de ceea ce s-a publicat, ilegal, în anii comunismului? Sau de teama contaminării societății românești cu un anumit gen de subversivitate, ce ar putea face „mămăliga să explodeze”?

- Mai întâi, nu sunt foarte sigur că toate sertarele scriitorilor erau, la Revoluție, goale. Pe cine a interesat, în fond, literatura de sertar? Ai auzit vreo strigare a Uniunii sau a vreunei edituri în acest sens? Mai nu cred! O carte („de sertar”), despre libertate, scrisă de mine (și reluată) nu a interesat, de pildă, nici Editura Humanitas, nici Editura Paralela 45, deși cartea cu pricina avea recomandarea lui Noica... În cele din urmă, am publicat-o la Editura Muzeului Literaturii Române.

În ceea ce privește literatura samizdat, situația este aceeași. Marile edituri sunt interesate în primul rând de cărți care aduc bani, ori literatura samizdat s-ar putea să nu aducă totuși prea mulți bani. A, dacă marele

(Continuare în pag. 7)

poet Cărtărescu ar avea vreo lucrare de acest fel, atunci Uniunea ar găsi repede bani pentru editarea cărții, ar traduce-o în mai multe limbi și, firește, i-ar oferi marele premiu, așa cum a făcut nu de puține ori.

- *Faci parte din categoria celor implicați în „lupta cu inerția”; prin rostirea fără echivoc, prin curaj și chiar prin însingurarea printre „vrăbiile gureșe”. Crezi că această luptă este una „de câștigat”? Vezi vreo „lumi-niță” la capătul tunelului?*

- Luminița de la capătul tunelului în care suntem ar fi să fie cucerită doar de atitudinea comună a mai multor scriitori verticali. Însă atâta vreme cât scriitorii vor sta pitiți în spatele operei lor, sperând că vor apuca vreo diplomă, o excursie literară gratuită în Franța, Grecia sau țările baltice, o carte sponsorizată de Comitetul Central al Postmodernismului, o bursă pe un an-doi, în euro, o traducere gratuită a vreuneia dintre cărțile pe

care le semnează, un Ordin în grad de Cavaler al Literelor Române, o invitație la Festivalul de Poezie Orfeu de la Neptun sau cel puțin la Gala de poezie, eu unul nu cred că se va întâmpla ceva pozitiv în viața literară a scriitorului și în ierarhiile de profil.

În anul 2012 mi-am propus să public în România literară poemul pe care aștept să îl public de trei ani încoace

- *Care sunt modelele literare ale scriitorului Virgil Diaconu și în care dintre tinerii scriitori români ar investi?*

- Modele ar putea să fie **Lao TSE**, **Zhuang ZI** și, firește, **Sun TZU**... Dintre tineri, aș investi în **Teodor Dună**, **Livia Roșca** și **Gabriela Ivașcu**.

- *Într-un proiect – utopic, desigur - al Republicii Literare Române, dacă ai fi președinte (sau mai bine dictator!), pe cine ai pedepsi, pe cine ai promova și care ar fi prioritățile absolute, pentru următorii ani?*

mi-am zis, în timp ce picioarele tale
îmi alergau prin creier
și strugurii tăi îmi căutau setea!

Desigur, mâine se vor strâmba iarăși de răs
cu ziarul în mână tinerele doamne,

prin birouri.
– *Iar s-a descheiat la cămașă expiratul ăla,*
care o ține una și bună cu studenta lui,
vor chicoti tinerele doamne

la cafea dimineața,
trezindu-și singure sânii cu mâna pe sub bluză.

Puțin îmi pasă de aparatele lor,
de camerele lor de filmat singurătatea,

mi-am zis,
în timp ce treceam în fugă strada dintre mine
și tine

cu picioarele tale în creier,
pe sub ploaia de înjurături a limuzinelor,
grăbit să desfac, chiar pe marginea

acestei nopți, piersica.
De-a dreptul grăbit să o desfac chiar acum,
ca să nu o mai iei razna ca data trecută,
când ai nimerit chiar în aparatele foto,
când ai dat buzna pe prima pagină

a ratării mele politice,
spre bucuria doamnelor care chicotesc

răsfoind ziarul,
la cafea dimineața, și care
își trezesc singure sânii cu mâna pe sub bluză.

Deocamdată, Lolita cireșelor nu se mai arată
vederii.

Încă nu, bine închisă cum o țin
în emisferele mele,

în celulele visului. Bine închisă în
celulele visului,

în trandafirii aprinși. Atâta doar că, uneori,
îmi scot ștreangul de la gât și mă deschei

la cămașă,
că umblu cu picioarele goale pe asfalt
și că mă cert cu norul de vrăbii.

Atâta doar că în dimineața aceasta,
când am vărsat cana cu lapte,
te-am lins de pe jos, femeie de lapte...
Atom cu atom, de pe jos.

Da, cineva de la capătul nopții încă mă pune
pe jar,

un piersic întreg îmi înflorește în creier.

Banchetul

Tu îmi aduci noaptea în pumni.
Nici nu mai știu dacă apa cea vie
am băut-o din Sfânta Scriptură sau
din mâinile tale.

- Cred că președintele nu poate fi înlocuit.

- *În încheiere, urându-ți firescul „La mulți ani!” din partea revistei Fereastra, te rog să ne spui ce îți dorești de la anul 2012?*

- În anul 2012 mi-am propus să public în România literară poemul pe care aștept să îl public de trei ani încoace. Să editez pe banii Editurii Cartea Românească a USR volumul de poezie **Printesa cu fluture** și, firește, să iau Premiul USR pentru Poezie, despre care am auzit că se acordă uneori chiar și poezilor... Sunt sigur că Președintele Literaturii Române de Azi va fi sensibil la proiectele mele.

În afara acestor proiecte utopice, sper ca în acest an să duc la desăvârșire Arta războiului a maestrului Sun TZU și să semnez un tratat de pace cu vrăbiile, care își fac de cap în singurătatea mea.

Interviu realizat de

Lucian MĂNĂILESCU

Întotdeauna încurc lucrurile când te afli
prin preajmă,
când dau iama prin masa întinsă
a bogățiilor tale.

– *Puteți să intrați, domnule, îmi spune*
reprezentantul opiniei publice

plătit de Guvern,
care rupe biletele la intrare.
Și care ne gestionează atât de bine clipele
de tandrețe.

– *Puteți să intrați. Bufetul suedez al deliciilor*
este special pregătit ca să vă ofere

tot ce poftiți,
absolut totul. Nu vă mai faceți atâtea

probleme –
masajul de întreținere și răsfațul

sunt plătite din fonduri comunitare,
ca și salubritatea și ecarisajul.

Oricum, subvenția dumneavoastră bugetară
nu și-ar permite niciodată o asemenea noapte;
o asemenea noapte sub pomul cunoașterii,

sub picioarele cunoașterii. Fiți liniștit,
domnule,

totul – de la prima atingere și până la ultimul
geamăt –

este achitat de noi. Numai să fiți
dumneavoastră mulțumit!

Numai să fiți dumneavoastră mulțumit,
ca un om de cultură ce sunteți!

Și ca să nu mai lătrați
prin ziare și prin poemele dumneavoastră

carnivore
că Democrația de cabaret a împărțit lumea

în două
și că Fericirea se plimbă numai cu jeepurile

bicamerale
și guvernamentale. Aici totul e gratis,

v-am spus,
numai să întindeți mâna, domnule.

Și eu dau năvală în bufetul suedez
și îmi umplu buzunarele și celulele.

Pentru acasă le umplu, pentru nopțile lungi
în care măsoz zădărnicia până la tine.

Pentru nopțile în care măsoz zădărnicia;
pas cu pas și stea cu stea zădărnicia!

Ba, uneori, mă pomenesc cântând Beethoven
pe clapele disperării,

de la *Oda bucuriei* la *Marșul funebru*.

E-adevărat, deocamdată cânt în surdină.
Oda bucuriei în surdină, ca să nu

stric petrecerea
acestor preacuvioși ai manelelor,

Lolita cireșelor - Virgil Diaconu

Femeia secretă

Locuiesc într-o bătaie de inimă.
De când ai trecut pe la mine cu norul de vrăbii,
aici locuiesc. De când ți-ai uitat mâinile

pe masa de scris
și picioarele printre cearșafuri.

Libelula, desigur, ar fi prea puțin
pentru freamătul

pe care l-ai lăsat la mine aseară.

Râsul tău decapitează balaurul
cu șapte capete.

Și picioarele tale îmi dau peste cap toate
planurile de viitor,

toate victoriile care mă așteaptă cu surle
și trâmbițe la ușă.

Lumina picioarelor tale!
Floarea soarelui ascunsă între pulpe!

Vezi, de când râsul tău mi-a intrat în casă
întunericul bate-n retragere.

Degeaba te ascunzi în florile de cireș.
Ele te-au dat întotdeauna de gol.

Degeaba te ascunzi în norul de vrăbii!
Ele te-au trădat întotdeauna cu clinchetele lor.

Și nu mai chicoti prin camera mea!
Vezi să nu trezești întunericul!

Piersică

Nu am reușit nici azi să dau bine în
pagina zilei.

Tocmai când aparatele foto și camerele
de luat vederi

erau cu ochii pe mine, tocmai atunci
mi-am scos cravata

și m-am descheiat la cămașă.
Și am lăsat să se audă bătăile inimii.

Bătăile, pentru femeia picioarelor lungi
și de piersică,

pentru femeia războinică. Pentru femeia
care s-a promis cearșafurilor mele,

cu toate stelele.

Și puțin a lipsit să-mi fac public
războiul din cearșafurile așteptării,

spre deliciul camerelor de luat vederi
și al ziarelor.

Puțin îmi pasă de camerele lor
care iau vederi din neliniștea mea!

Puțin îmi pasă de aparatele lor
de filmat singurătatea,

care au și ei parte egală la festin.

*Oda bucuriei în surdină,
sau trupul meu înfipt până-n plăsele în tine.
– Lăsați-o mai ușor cu imaginația, domnule,
știți prea bine că ea v-a jucat întotdeauna feste
și că femeia dumneavoastră din vis
nu s-a întâlnit niciodată cu femeia*

*din carne și oase.
Studenta care vă dă foc mai are
și alte obligații –
mi-a șoptit la ureche îngerul meu păzitor –,
îngerul de serviciu, cel pus să îmi fotografieze
gândurile și bățile inimii.*

Da, poate că ar trebui să îmi ocup
locul cuvenit
în cratița socială; să stau la coadă,
așteptând să-mi vină rândul după jeepurile
parlamentarilor.

Și după falusul de la minister,
care te plimbă prin restaurante
și te răsfăță cu icre negre în fiecare seară.

– Nu vă mai implicați afectiv – mi-a spus
îngerul meu păzitor,
oricum nu veți pune niciodată stăpânire pe
zâmbetul ei 4x4,
care te scoate din minți. Și nu mai încercați
să opriți totul
pentru dumneavoastră. Nu mai suntem

*în Evul Mediu,
ca să ne îngropăm femeia sub lacăte. Oricum,
chiar dacă harul ei se împarte tuturor;
de fapt, el nu se împarte – mi-a spus îngerul,
trecând pe nesimțite cu speculațiile sale
de la bufetul suedez la doctrina divină. Așa
mi-a spus,*

aruncându-mi în aer ultimele oaze
ale speranței.

Harnice molii rod catifeaua primelor atingeri.

Patul e gol ca o stepă prin care
doar visul aleargă călare.

Sânii tăi râd în hohote sub bluză.

Scriptură

Pentru că bucuria mi-a fost întotdeauna străină
și am dat afară din casa mea toate sărbătorile
în așteptarea duhului care îmi bântuie nopțile,
pentru că am băut singur cu îngerul
când tu încercai ușile închise ale duhului meu,
pentru că m-am depărtat de tine
și nu ți-am spus despre toate acestea nimic,
ia tu în stăpânire viața de care acum
mă despart:

vuietul pădurii, cântecul sturzului...
Ia tu copacii, ia toate frunzele!
Ia greierii, aceste poeme de dragoste
pe care le-am scris mai demult,
încă de la începutul lumii.

Și ca să mă ierți întru totul,
află că ultimele poeme de dragoste sunt aici,
în inima mea. Dacă vrei poți să le-ascuți
bătaia.

Dacă vrei poți să îți vezi în ele chipul
și mâinile.

Ca dovadă că încă te port în celule și nervi,
ca dovadă că nu vei pleca niciodată.

Depresia de marți

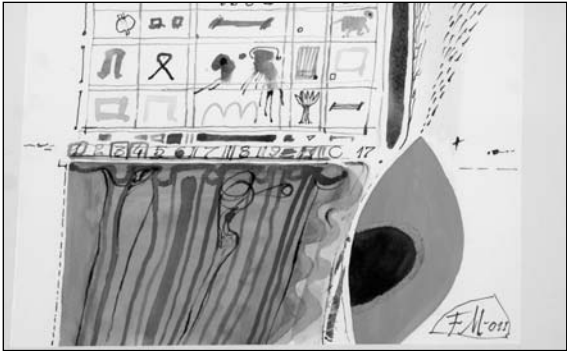
Deodată, am văzut-o așa,
ca pe un fluture de lumină
în fereastra disperărilor mele.

Ea a venit ca o gură de aer, atunci
când mă sufoc.

Altfel, presa mă informează la zi
despre escapadele ei nocturne,
despre ultimul iubit pe care l-a ancorat
în portul ei,
doar așa, pentru a-și rezolva depresia de marți
și pentru a înșela frigul de-afară.

Firește, eu mă prefac că nu știu nimic
și că nu am văzut vânătaia proaspătă de pe gât,
fluturele negru al cărnii ei în flăcări.
Eu mă prefac că nu am văzut fluturele negru
și ascund ziarul care tocmai îmi pune pe masă
ultima ei cucerire.

Fii liniștită, iubito, eu nu cred nimic
din ce scriu jurnalele despre tine!
Nu-mi plec eu urechea la născocirile lor,
eu am încredere în tine!
Bineînțeles că toți ziariștii sunt

niște nemernici,
dacă au ajuns să se strecoare în cearșafurile
tale
și să îți numere lecturile...

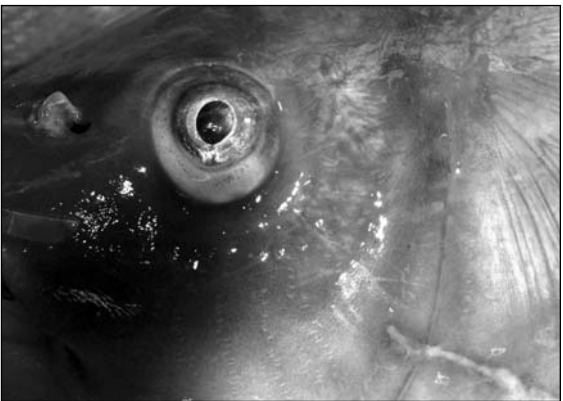
Oricum, eu am scos toți bărbații din viața ta,
unul câte unul i-am scos, și asta
numai cu puterea gândului,
a imaginației mele!
Vezi, nu degeaba mi-a intrat mie în piele
învățatura sutrelor. Și nu degeaba am dezlegat
cele opt căi ale lui Buddha, ale eliberării
de suferință.

Trebuia ca la capătul învățăturilor
și al reîncarnărilor mele să te aflu pe tine!
Trebuia ca după ce am deschis
Poarta Înțelepciunii la Benares,
în crângul gazelelor,
să mă izbesc de coapsele tale!
Trebuia să găsesc, așadar,
sensul reîncarnărilor,
al călătoriilor mele prin timp: coapsele tale!
Chiar crezi că fluturele negru o să-mi danseze
în continuare în creier? Ia aminte ce-ți spun:
în noaptea aceasta ne vom urca la cer.
Îmbrățișarea ta va fi estrogenă sau nu va fi
deloc.

DesFacerea

Din grădina suspendată a bogățiilor ei
mi-a dăruit această floare carnivoră:
Iubitule, mi-am găsit alt suflet. Mă mut.
Și a început să-și strângă lucrurile împrăstiate
prin mine:
răceala mâinilor din sala de concert
și flacăra primei nopți.
Și atingerea înspăimântată a gurii.

Da, începuse să se adune din mine,
geană cu geană și celulă cu celulă,
pentru ca eu să înțeleg o dată pentru totdeauna
că ea este o altă ființă; o ființă
care începe dincolo de trupul
și gândurile mele.

Da, ea a încercat să-și ia înapoi toate săruturile
carnivore,
pentru ca eu să înțeleg că printre noi
poate trece oricând lama destinului,
așa cum prin carnea mărului trece
lama cuțitului.

Ia-ți înapoi mâinile și atingerea gurii.
Ia și bățile inimii, dacă poți. Sunt ale tale!
Bățile, pe care abia le stăpânesc,
atunci când îți foiești pulpele
printre cearșafuri.
Ia și bățile inimii, care m-au dat întotdeauna
de gol,

pe unde m-am dus.
Care s-au lăudat cu coapsele tale carnivore
pe la toate tarabele și în toate bisericile,
așa încât
a trebuit să mă bat pentru tine cu traficanții
de carne vie
și să mă cert cu sfinții abia coborâți din icoane.

Ia și violetele primei atingeri, sunt ale tale!
Le-ai uitat la mine atunci când mi-ai sărit
în brațe;
când ai ieșit din sarcofagul bunelor maniere
și mi-ai sărit în brațe chiar în mijlocul
mulțimii.

Ia și violetele primei atingeri, sunt ale tale!
Încerc să o scot din mine.
Din celulele și închipuirile mele, din
bisericile mele.

Încerc să o scot din mine,
așa cum Domnul a încercat mai demult,
în ziua a șasea.

Ca pe o săgeată încerc să o scot din mine,
cu celule cu tot, cu nerv cu tot.

Poate lama destinului va trece printre noi,
poate nu va mai trece.

Întâmpinare

Tu erai sprijinită de propria-ți frumusețe
ca de o pajură.

Eu veneam plin de pământuri,
de ierburi și spini,
cu o gălăgie de păsări pe umeri.
Cu un nor de vrăbii
care intrau în vorbă cu toată lumea.

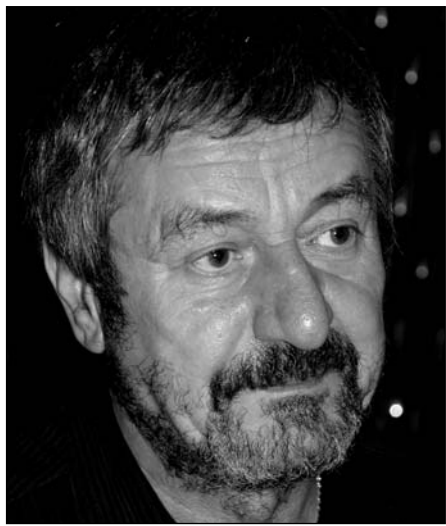
Eu veneam plin de polen și în căutare
de faguri.

Eu te priveam din cele patru anotimpuri
așa cum cineva își privește crucea.

O, fără vise cădeau fructele pomului.

Ce mai faci Ioane ?

Mă tot plimb prin nădejdea acestui timp și a acestui pământ și dau mereu de tine, ascuns precum copilăria celor ce nu mai pot plânge, precum locurile devenite acum deșarte, precum viața celor mai mulți dintre noi! Te caut peste tot unde pământul simte nevoia mângâierilor tale! Te caut prin câmpurile goale, în ascunzișurile norilor, prin pădurile devastate, în privirile răătăcite în neantul ireversibil și prin toate colțurile așteptării!

Te caut să te dojenesc, să te mângâi, să te îmbrățișez, să mă conving că exiști! Te caut să sper că pot să mai sper, să-mi pot chema în zi de duminică toți copii acasă, să mâncăm împreună și să încercăm să vorbim!

Da, să vorbim!

Așa cum se întâmpla la masa de sub teiul din curtea ta când ți se umplea sufletul de bucurie ascultându-l pe fiecare. Te bucurai dar nu schițai nici un zâmbet! „Bucuriile și necazurile trebuiesc ținute numai în tine! Dacă le dai drumul te sărăcesc și-ți poți pune pezevenchii de copii să gândească lucruri pentru care nu sunt pregătiți”, așa spuneai!

Fără tine viața se mută definitiv în cer! Te intuiesc și te simt prin toate locurile care a fost copilăria cuiva și știu că trăiești în fiecare din noi, acolo de unde ne vine zâmbetul, întristarea și puterea de a înțelege tot ce este neînțeleș.

Exiști, de fapt, peste tot, faci parte din viața pământului și vei exista atâta timp cât și el va fii! Mă gândesc că lipsa ta aparentă are cu siguranță un motiv și nu aș vrea să te tulbur. Întreg pământul îți trăiește, însă, tăcerea... Ca și cum ceva din identitatea noastră s-a pierdut definitiv... Amintirile despre tine și despre copilăriile lumii sunt răstignite în căutări împietrite!... Țesala, plugul, grapa, hamul, coasa, jugul cu resteie, fluierul, chimirul, buciul, căruța, sania de lemn, teascul, lojnița, rodanul, secera, putineul... sunt prăfuite cu uitare, tăcere și inutilitate. Casele învelite cu șindrilă au pereții crăpați, precum obrazul tău trecut prin aceleași așteptări și intră încet-încet, în pământ.

Te văd în amintiri înmărmurite zâmbind în cămașa de borangic cusută de muierea ta în taina nopților lungi de iarnă! Sufletul tău lumina totul în jur!

Azi tristețea singurătății tale întristează totul! Pădurea, cărările, munții, câmpiile... Chiar și atunci când sunt miruite de primăvară cu verde și floare, frumusețea lor e resemnată, tăcută, parcă vinovată de faptul că există fără tine, fără lumina mâinilor tale.

Satele pe care le-ai întemeiat sunt goale și triste, Ioane, scufundate parcă pe fundul oceanului din cer. O lume a tăcerii în care urmele tale țipă mocnit, ca ecoul unui bocet prelung. Ce anume s-a întâmplat? Ce te-a în-

depărtat de pământuri de au rămas pustii, cu anotimpuri și zări inutile?

Cimitirul este tot acolo, dar mormintele năpădite de hățșuri, ca și gândurile tale, s-au mutat în cer.

Câte o bătrână mai plânge fără lacrimi, cu vocea sugrumată, fără vlagă, ceva ce nu mai are de mult și de care nici nu-și mai aduce aminte.

Am văzut, anul acesta, cele mai multe și mai vaste lanuri de floarea soarelui din viața mea! Câmpuri întregi își uneau cu cerul culoarea din care sunt făcute flăcările gutuii, ale aurului și ale zâmbetului copilului bălai! M-am gândit că te-ai întors și ai început să-ți mângâi iarăși pământurile tale și să le faci să lumineze! Dar de ce atât de multă floare a soarelui sau „soră a soarelui” cum îți plăcea ție să-i zici? De ce atâta galben de soare, dintr-o dată, pe pământ?

Am intrat în imensitatea unui lan! Vroiam să văd de aproape minunea galbenă și să simt urmele tale! Erau milioane de floarea soarelui! Ca niște ostași ce se supuneau unui ordin al nemișcării, dând onorul cu fața spre soare! Galbenul auriu era perpendicular pe razele astrului zilei, părând că se hrănesc din flăcările de acolo pe care, apoi, le trimiteau în pământ. M-am apropiat și am privit atent! Mă uitam minute în șir numai la o singură plantă devenită miracol! Apoi mă roteam brusc, încercând să le surprind pe celelalte într-o mișcare secretă... Făceam câțiva pași, mă apropiam de alta și alta și alta! Nu erau la fel! Fiecare „soră a soarelui” avea personalitatea ei! Simțeam că sunt viu și mă simt! Le auzeam respirația... cu emoție și chiar cu teamă. Priveam corpurile lor ca pe pedestalurile unor statui! L-am atins! Erau aspre ca palmele mâinilor tale, Ioane! O asprime caldă și vie! La fel și frunzele! Nervuri proeminente precum cele de la gâtul tău când te roteai cu mâna streșină ca să privești cerul, să știi dacă va ploua! În vârful explozia de galben, strânsă într-un cerc asemănător soarelui sau aureolelor din jurul capului sfinților! Știam că această rotunjime conține secretul rotirii după soare, într-o sincronizare perfectă a mișcării în nemișcare.

Spre asfințit, ca la o comandă, le-am văzut întorcându-se cu spatele la soare și cu fața spre răsărit! Parcă ar fi spus:

- Hei, Soare, să nu te rătăcești! Noi suntem aici! Te așteptăm! Pe aici, în această direcție a chemării noastre să vii! Numai pe aici! Noi te rotim pe tine, nu tu pe noi, așa cum cred oamenii! Sau poate...

-Știi foarte bine, Soare, că trebuie să ne ascuți și să ne respecti! Fără noi ai lua-o razna! Lăsat de capul tău, cine știe pe unde ai ajunge!

Mi-a venit în minte importanța **RĂSĂRITULUI**. Locul acela unde cerul se unește cu pământul și spre care noi ne trimitem rugăciunile și închinările, direcția spre care se așează altarele bisericilor lumii! Lumile de Floarea Soarelui ne aduc lumina soarelui! Uriaș adevăr și mister!

Cerul are aici complici, îngeri vegetali sau cum am putea numi lumile de floarea soarelui care sunt „înțelese” cu Soarele!

De ce anul acesta pe pământurile tale, Ioane, au poposit cele mai multe lumi de floarea soarelui? Tu ai făcut asta? M-am așezat acolo, în lanul imens, cu miros de mir și candelale ale așteptării! Glasul a mii de greieri, care cu siguranță știau, m-a trezit! Se înserase! Dorința grabnică de a se face mai repede dimineață sau poate numai rânduiala pământului,

trăsese întunericul peste ziua de mai înainte! M-am ridicat și am pornit pe drumul ce trebuia să mă depărteze de lanul de floarea soarelui, dar simțeam acea lume, cu tot ce reușisem sau nu reușisem să înțeleg, în urma mea. Am întors capul ca pentru a răspunde unei chemări! Siluetele a mii de statui ce puteau chema cu lumină, lumina, stăteau înfipite în întunericul pământului! Dimineață lumina se va scurge în cercurile galbene, apoi prin corpul lor, în el, în Pământ!

În pământul nostru este, deci, lumină și lesne o putem simți când mergem desculți!

Apoi m-am gândit la semințele de floarea soarelui care dau sfințenia mirului, care dau uleiul din candelale și lumina rugăciunilor! Totul este și trebuie să fie lumină!

Și m-am gândit din nou la tine, Ioane, la viața ta, la multele tale necazuri, la întunericul din viața celorlalte oameni! Oare cum ar fi dacă noi, oamenii, ne-am strânge cu toții laolaltă să așteptăm împreună dimineața! Să primim împreună lumina! Să ne închinăm împreună și să trimitem Cerului prin gândurile noastre o uriașă rugăciune, o singură rugăciune rostită de toți cei ce locuim Pământul:

- Noi, oamenii Pământului, am pășit peste întuneric și ne-am strâns cu toții aici, în lumina Soarelui Tău! Într-un singur gând și cu o singură dorință ne-am strâns! Te rugăm, Doamne, să faci să rămână lumina Soarelui Tău mereu în noi! În fiecare moment al pașilor noștri să faci să o primim, pentru a avea mereu fața spre Tine!

Și vor fi tot mai multe întinderi nesfârșite de floare a soarelui ?

Știi Ioane, de ce!

Totdeauna la mijloc

Corpul meu este format din două jumătăți perfectibile precum două picături de lacrimă pe obrazul tău. Din când în când se întâlnesc prin mâini și gânduri se unesc noaptea și atunci liniștea se desăvârșește în bucați de stele - rămășițe ale nașterii meru premature. Așa s-a inventat preatârziul și motivul de netăgăduit al celor câțiva pași pe care-i fac mereu în urma ta și a tuturor lucrurilor. Un chirurg ar trebui să despartă cele două jumătăți ale corpului meu de stânga și de dreapta... Mă sufoc în prea multa libertate totdeauna la mijloc împăciuitor, neputincios și plin de speranță

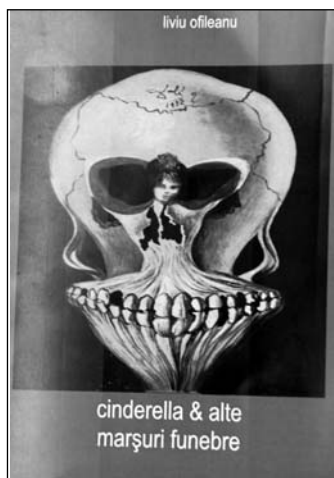
Fluturi albi

Visele mele sunt zăpadă ce nu se topește, nu se topește... În mine zăpada nu se topește. Doar primăvara albul din mine prin cireși, meri, peri, gutui, înflorește.

Emil Proșcan

Liviu Ofileanu – un poet care doare

Ultimul volum de poezie al lui **Liviu Ofileanu** (*cinderella & alte marșuri funebre*, apărut la Editura **Armonii culturale** din Adjud, la sfârșitul anului 2011) ar trebui să fie, așa cum scrie **Felix Nicolau**: „o mare surpriză în literatura noastră și un argument incontestabil că poezia poate fi cea mai spectaculoasă formă de artă.”

Cinderella chiar reprezintă așa ceva, pentru iubitorul de poezie onest, acum când *Doamna Literatură Română* este prea ocupată cu administrarea reîmpropririlor pe bază de adeverință, în vastele sale domenii.

Iată și opinia d-lui **Al. Cistelecan**: *Dicțiunea autenticității topește referințele și aluziile într-o gramatică de lirism experimental acut, care electrizează concretul fără a-l sublima*

Autorul știe însă la ce să se aștepte și preferă truda glorioasă - gloriei trudite: „prozaica zezeca / începe discursul în fața membrilor uniunii scriitorilor / știți, mă scuzați, / se spune într-o carte mai veche / că artistul are atitudine, se implică etc.” (...) devenim ceea ce mâncăm / însă mirosul de afară stabilit de o vreme în literatură / / nu mai poate fi acoperit prin creme de față” (**versus nobody**). Cotidianul, relevat într-o manieră aparent prozaică, pare cuminte, ca o poveste spusă la porțile unui sat de duminică: „lumea spune că s-a luat de beutură când l-a părăsit muierea / că a dispărut fără să-i facă un ploid. apoi, că s-a lăsat de pahar când / a băut-o pe văduva maria – biata maică-sa, chiar de ziua morților” (**și dracii plâng, nu-și așa?**)

Zicerea monotonă este însă viscolită de suprarealismul „regizorului” care pune în scenă destine dramatice, topite în indiferența noastră cea de toate zilele: „e greu să potrivești ceasul dinăuntru după cel dinafară, să ții minte memoria lumii în memoria ta / să fii de unu singur un loc pentru doi, / iubind omul din tine, străinul / care te-a părăsit pentru un timp prustian / între oameni cu gură de lup, în brațele unei femei-reptilă, / doar cât ștergi ochii de imagini / stând pe o bancă în parc – și începe deja o altă lume...” (**pe globul de span crește iarba**)

Suferința este – de fapt – cea mai statornică profesie a lui Liviu Ofileanu, el este un autodidact al durerii și modul amar în care se prefăce fericit lasă, arareori să se vadă lumina de candelă a lacrimii interioare: „reclame tâmpite care vor să te convingă mereu / că ai nevoie de ceva, / pe când un asmatic își cum-pără aer cu suta de lei flaconul (...) / a înflorit

magnolia și mugurii desfac petlițele verzi de pe gulerul veteranilor, / săracii / ei nu știu că s-au schimbat banii...” (**Peisaj cu răsucire interioară**); sau: „întru la librărie să-mi fac un pic de sânge rău / și ies după ce mi-am făcut sânge rău, / trec prin dreptul bisericii ortodoxe / până la farmacie după încă o tură de analgezice pentru coloană / ca să spun rugăciunea inimii / poate aude cineva dacă aude cineva / poate nu suntem singuri în univers // la gândul că tata trebuie să fie pitit în boscheții de lângă drum / și poartă chip de alcool, / am dat apă la șoareci în plin centru / de fapt îmi aminteam / că ieri l-am văzut pe un amic ce murise acu’ 7 ani...” (**mașina de înghețată**)

Împătimit de poezia lumii poetul macerează livrescul, refăcându-l în alambicul propriei sale melancolii: „citesc din poetul sud-american ruben a. alvez / un necunoscut celebru - / să constat cum grăul e mai puțin decât neghina (...) / aflu cum che guevara a fost împușcat cu milă - / cel care l-a ucis a tras cu ochii închiși – poate plângea ca oedip, / nimeni nu știe / și fără să vreau mi-amintesc de garcia lorca, / de john lennon și de iorga - / oameni și pietre aruncate în zid, / carne și cărți îndesate-n spărtură.” (**playing samba**)

Ca și Octavian Paler, Liviu Ofileanu demonstrează că, pe o hartă imaginară, se poate călătorii dureros de departe, mai departe decât dacă cu avionul, vaporul, autoturismul sau pasul: „mă închid în balcon să scriu un jurnal: am făcut arest în armată și am luat FB / am injurat în biserici / am văzut franța și italia / am mers peste 300 de km cu o coajă de pâine / am lucrat la patroni de nimic / am îngropat oameni. (...) / poate că nici eu nu cred ce spun aici, / dar celor care veneau pe urmele ploii / le-a înmugurit fruntea. / fiindcă nu fumam am tras adânc aer în piept / și terra promessa – globul pământesc / se micșora întruna / așa cum triburile amazoniene / fierb craniul de om / până devine cât o portocală cu dinți.” (**american dream**).

Atunci când „epicul” poemelor lui Liviu Ofileanu abordează istorie, se pot decupa mari afișe colorate despre orbire: „revoluția trecuse ca un tren prin gară fără oprire în halte, / ici-colo un mort de control, un împușcat din greșeală - / a vrut să vadă cum iese glonțul pe țevă, / de parcă era nevastă-sa la naștere. / dar acolo unde s-a murit pentru patrie / Dumnezeule, ce cuvinte – pentru patrie! / pentru libertate și alte bla-bla-uri – acolo sunt cimitire / în care ai nevoie de ghid (...) / la 2000 de ani după Hristos apa e transparentă / și sângele curge încă destul de roșu, / de nestăvilit cu bandaje sau călușuri de cârpă. / am 40 de ani, le strig – inutil să mai fiu ca mine – aș trece pacificul înot. / Ei știu că sunt ridicol / însă iubesc divertismentul obținut din uimirea novicilor, / terminologia ce definește la nesfârșit / gaura din tâmplă.” (**lines for my country**)

Partea a doua a volumului - **jazz balads for late night** (**spargerea globului de cristal și alte narațiuni**) cuprinde poeme în proză având acest moto: „Proza este opusul poeziei: știm exact despre ce se vorbește. Proza este cunoaștere.” (**Cartea cuvintelor bune de mâncat sau Bucătăria ca parabolă tehnologică – Rubert A. Alves**).

De fapt sunt colaje lirice, reprezenta-

tive pentru emergența „spațiului mioritic”: „mai demn a fost socrate, primul agoniza, al doilea dicta murind filosofia nebună a lumii – astea le-a spus jorge luis și față de El, cealaltă jumătate a lui borges a luat o grămadă de premii (...) / acum dacă știi atâtea lucruri, poate vei veni frumoaso, fiindcă pe tine te aștept să-mi spui seara la urechi bancuri cu bulă și ce manele a scos înțeleptul cocalar...” (**Isus nu a murit spectaculos**)

În această ipostază Liviu Ofileanu survolează realitatea ca un bombardier american ce aruncă, în loc de bombe, manifeste explozive: „simt că nu mai rezist dar vine salvarea – eleva model mă denunță și peste cinci minute am urechile lungi și fierbinți, s-a gândit cineva câte lucruri vreau să uit dacă mi le amintesc de ce naiba mă fac olandez – fiindcă averea mea un porc de plastic-puşciuiță, pe care n-am umplut-o vreodată. de banii puși seara aveam nevoie dimineața – ca să mănânc batonul cu lapte trebuia să pierd trenul... un baton de ciocolată cu lapte – 4 lei și 25 de bani, biletul de tren până la școală 6 lei, cât o bere de-a lu’ tata. sau cât țigările curvei adusă pe post de mămică. Ea e vinovată, înainte să aflu de bukowsky, pentru textele mele cu pî și cu pi, paranteză și punct” (**Puşculița**).

Sau: „... în locul lui au pus un bătrânel pipiriu, cu părul alb și ochii mici-mici de iepure livresc. ce merge moșu’ ca personaj mi-am zis. medicul: soldat! luni te externăm, ești sănătos tun! și pipiriu plânge, mă întreb de ce, doar n-am făcut nimic pentru tine, îi zic în față. ai grijă bătrâne, îmi zice el, or să bombardeze și astăzi, să nu stai aproape de rafinării, de gară, de poliție... dormi nițel, îi strâng mâna, acum nu mai e răzbel! bine, tată, o să vin acasă, mormăie arătarea și în timp ce varsă o lacrimă își pune proteza ca să ia prânzul... de mic copil m-am tăiat într-o stea – sângele a invadat orașul, țara orașului meu, corăbiile lumii, corăbiile vechi din cărțile cu lăcate trec în fiecare dimineață prin ochiul pipiriu” (**morții aduși de reflux**)

Pe acest fundal răzbat, uneori, zvouri textualiste sau trucaje optzeciste: „strângeam telefonul în mână: nu mai țin nici un jurnal, i-am spus, nu mă interesează autopsia mea, părerile unor fluturi despre polen – spune-le că m-am saturat de genii și de fețe a la hieronymus bosch. trântesc receptorul și constat prea târziu că suntem în roman. preț de câteva rânduri am remușcări – cad cu fruntea pe masă și adorm flămânzind – și-atunci, cine îmi numără ceasurile, își proiectează frica și umbra tremurătoare, dacă acțiunea textului se petrece pe firul de iarbă unde stau cusute visele și realitatea” (**sindrom de abținută tipografică**).

În ultimă instanță, așa cum spuneam, este vorba de bijuterii lirice aranjate în montura prozei, cele mai multe dintre ele fermecătoare: „dar viitorul a dat faliment ca și biserica protestantă – când e ger sau aer umed parcă am halucinații la fel ca și asta, atunci nu văd o mică parte din gol, nu văd nici ușa – dacă iese / dacă intră – și unde să pleci spre casă, de acasă? iau cana de tablă, cana de băut apă – în cercul lichid naufragiază un ochi. o să se întâmple ceva, îmi spune o voce, chiriaș lefter, fericirea, va veni la tine să stea – dar vocea minte; ploaia șterge numărul de telefon” (**de câțiva ani cresc un gândac**); „a

(continuare în pag. 11)

mai trecut un poem, s-a mai stins un soare undeva în galaxii. dacă nu te superi voi rămâne aici când străzile au să plece din oraș. și Eu cresc animale, și Eu am conturile goale și Eu stau cu tine în stradă visând ingeri mecanici, laptele unui sân de madonă. după ce a suferit ca un prost martin eden s-a sinucis în prima clipă de glorie, când a înțeles că oamenii nu pricep nimic din vorbele lui.” (evident, alt monolog)

Bun samaritean – poetul – rezumă tot ce ni se întâmplă nouă, românilor, într-un text exemplar: „am lucrat în sudul franței la un patron de origine română, un fost legionar – băiat de treabă, pervers și antiromân, își franțuzise numele fără să se bălbăie. m-au enervat toanele de imberb și datul cu tifla, terfelirea românilor în limba română și-anume lipsa de substanță a intelectuli – pauză. precum torenții creați în zilele ploioase pe versanți, gura lui face din român mutantul alcoolic și tâmp, dama ieftină cu un picior în pontomac și altul în volga. / amintiți-vă, mizerabilii s-a scris despre finețea francezilor; îi urlu la urechi, nu uitați că românii l-au răstignit pe Hristos și spaniolii corciți cu triburile arabe aveau o inchiziție perfectă! iar auslender-ilor, le arătăm steaua galbenă, puritatea rasei de acid sulfuric. / poate că românii se plâng chiar și atunci când nu se plâng, poate că au furat câte o conservă pentru pisici, un automobil, dar niciodată o țară, niciodată istoria, monșeri...” (cinemateka)

Acesta este, în linii mari, Liviu Ofileanu: **un Poet care doare...**

Despre miracolul poeziei

Sunt izvoare molcome și limpezi, oglindind crânguri cu fluturi și nori în cerul lor de ape. Departe de măreția tumultoasă a marilor fluvii, ele murmură singurătăți transparente, în care sufletul șlefuieste, cu migață, bijuterii în formă de lacrimă. Mă gândeam la asta după ce am închis cartea de poeme a **Florinei Isache – Mă voi întoarce pasăre** (Supliment OGLINDA LITERARĂ – 2011).

„De o sensibilitate lirică uneori incandescentă” (**Liviu Comșia** – coperta 4), poeta din Roșiorii de Vede, în ciuda pesimismului versurilor sale, reușește să irizeze cu lumină fermecătoare jocuri de umbre: „Secheștrată în propriul trup, / aștept să mă nasc pentru a te / îmbrățișa. // Nici un gând nu are cătușă // Măsor apropierea în distanțe” (**Naștere**). Sinele mereu renăscut, aspiră la devenire, adică la trăirea morții (pentru că ce altceva este viața?): „După ce m-ai ucis, / am câștigat încrederea morții. / Carul cu ingeri se răsturnase. / Ne priveam printre pleoapele /

rămase întredeschise // Îți crescuse iarba pe brațe (o falie între regnuri prin care se scurge timpul – n.n.) / Lacrimile curg întotdeauna spre / cer; / ca o limbă de clopot. // Sunt liberă...” (**Sunt liberă**)

Trăirea între două câmpuri de forță, pe granița fragilă dintre atunci și acum, dintre acum și posibilul altădată, potențează paradoxuri și miracole: „Dealurile mă întâmpină cu / propriile-mi ierburi” (versurile amintesc de seninătatea vegetală în fața eternității, trăită în clipe, a Magdei Isanos – n.n.) ... „Mama închide ușa din vale, / ca să nu iasă cântecul privighetorii. / Tata bate până târziu coasa morții. // - Ucigașule! Iei viața ierbii... / Tace. Gura coasei scoate scânteii. / Ucigașule! / - Viața e o pânză de paianjen / din care moartea își croiește haine / de seară...” (**Remember**); „Iarba îmbracă sunetul jertfei” (**Linșteea**); „În palmă ni se împletesc rădăcinile” (Fără titlu)

El și Ea, cuplul despre care vorbește Liviu Comșa în prezentarea cărții au însă, după părerea noastră, conotația unei oglinzi. El este o imagine inversată, un androgin fragil, devenind presimțire sau dedublare: „În fiecare noapte / mă traversează moartea // O luptă corp la corp. // Insomnia se scurge violent // Pe obrazul de mort nou născut, / urmele copitelor.” (Fără titlu); „O vietate și-a luat zborul din sângele / meu / lăsând în urmă un zgomot albastru, / ca în serile când nu veneai...” (**Spirală**); Iubirea se dematerializează în proiecția iubirii, devenind speranță: „Trupurile noastre / s-au cunoscut înainte de a se naște // Rămâne neclintită apa prin care trecem. / Dacă mă dezbraci de mine, rămâi tu, / ca un câmp deschis îmbrățișării / semnelor de aer și foc. / Adevărat îți spun: Nu mă sperie singurătatea, ci absența / ei / Atunci te-aș pierde.” (**Adevărat îți spun**)

Realitatea se transformă astfel în irealitatea ce poate fi trăită, o eliberare, o regăsire dincolo de sine: „Spăl pahare de taină la nunta aceasta. / În chiuvetă peștii se înmulțesc / necontrolat. / Sărutul furat al miresei / plutește deasupra vântului beat. / Măinile pline de rugăciuni / rup pâinea în patru colțuri // Fecioarele așteaptă / cealaltă venire a mirelui” (**Taină**); o teorie poetică a relativității: „În cuierul de la intrare, / hainele și grijile zilei de azi... / Măine nu există. // Plouă, burnițează mărunț, ca toamna. / Galbenă și rece, / moartea trece în vârful picioarelor, / să nu mă sperie. / Știi că este atât de aproape. // Timpul se leagănă în pendulă. / Plecarea ta nu a lăsat / nici o urmă de întoarcere, / deși am deschis ușa și messengerul / și telefonul... / Și am aprins lumânări aromate sub duș // Dimineața mi-am șters ochii de sare. / S-au scurs ani-lumină între noi // Plouă, burnițează mărunț. Tăcerea se întinde umedă și lipicioasă. / Sfidând violetele, pe geamuri cresc ciuperci.” (**Dubiu**); „Cu toate acestea, hainele noastre au / făcut dragoste / acolo, pe bancă, sub cerul liber, sub / privirile nedumerite ale trecătorilor; / și-au amestecat parfumul și / nuanțele și respirația pietrelor; / au împrăștiat tăceri într-un mod / mai mult ca perfect // au plecat, cărându-și trupurile în / direcții opuse.” (**Întâlnirea**)

Trecerea de la o viață la alta, înstrăinarea pe spirala morților succesive - „Mi se înfășurase privirea / pe rădăcinile unui copac / crescut în alt copac. / Mă voi întoarce pasăre.” (**Colecție**); „Bunica / și-a remodelat trupul / până când a încăput / în corsetul / de lemn parfumat. // Buchetul aruncat / la înmormântare / a căzut în brațele / viitoarei mirese.” (**Artă**) - este întreruptă de flashuri ce anestează sfâșierea, dându-i chip de himeră:

„Străzile au intrat într-un stadiu / avansat de putrefacție. / Pietrele se descuamează în nisip. / Nu-ți mai ascunde mângâierile / după degete. / Joacă cu trădările pe față. // Oglinzile păstrează întotdeauna / urmele pașilor.” (**Indiciu**); „Sunt pasăre din când în când. // Ascult fâlfăitul aripilor în adâncuri, / răscolind rădăcinile, cântând. / Din când în când simt pământul din mine / Umblu în jurul lumii pentru un zâmbet // Deseori celălalt obraz se întoarce / în piatra răbdării...” (**Deseori**)

Încremenirea este văzută, adeseori, drept curgere nevăzută, dar esențială: „Pictate / cu regularitate tresăririle / s-au retras în cel mai îndepărtat colț / al fricii de Dumnezeu / care încă mai cioplește / în malurile mele albie / sângelui de marmură”. (Fără titlu)

Iubirea este geniul femeilor iar infidelitatea bărbaților, după cum spunea o mare Doamnă a literaturii române,: „cel mai mic păcat al lor”. Și aici, în incertitudinea androginului, autoarea se dezvăluie pe sine, ca un exponat secret, de privit numai de cei ce au ochi să vadă: „Stau prinsă în bolduri... ca în insectar” (fără titluri) sau: „Trenuri de noapte anunță ora exactă. / La polul opus al ploii este și mai frig. / Întâmplarea face să îți simt răsuflarea / pe gât / ca o atingere de aripă. // Uneori, aici, moartea ia chip / de porumbel. / Tu ai mâinile reci când îmi traversezi / sânii. // Pielea mea îți va ține de cald încă o / vreme.” (Garanție)

Indiscutabil, poezia Florinei Isache capătă nu doar originalitate ci și profunzime, versurile sale având , cum ar fi spus Odysseas Elytis: „drept sentiment un cristal”.

Vânătorul bătrân

(Nea Costică Proșcan – in memoriam)

S-au îndepărtat munții, spune vânătorul bătrân: Între un copac și altul sunt milioane de așteptări, între un gând și altul sunt prăpăsti amețitoare, drumurile au orbit și nu mai duc nicăieri, pașii pipăie văzduhul și se pierd în hățișuri...

S-au îndepărtat văile, simte vânătorul bătrân: Până mâine sunt câteva anotimpuri, copilăria îi stă pe umărul stâng și pe cel drept înnoptează cântecul cucuvelei.

S-au îndepărtat zărilor și vânătorul bătrân aude stelele și norii cum se pierd în foșnetul de toamnă al inimii...

Obosit se așează pe o piatră și privește prin cătarea puștii o Siberie de întâmplări cu ochi de lup, urletul hămesit al durerii răscolind cerul pustiu...

Pe urmă e un fel de primăvară repede ca o apă de munte, învățându-l puțină iubire, câtă să-i ajungă pentru cina de taină după o zi prea scurtă pentru muncile care i-au bătătorit mâinile și sufletul.

Vară a fost o singură dată în viața lui, o vară cu un surâs de copil, un fel de înnegurare duioasă, adulmecând fericirea...

Acum e toamnă din nou și vânătorul bătrân urcă pe cărări neștiute, spre pidsul înalt, pentru ultima întâlnire cu fiara...

Lucian Mănăilescu

Carte... de vizită

Ștefan Doru Dăncuș

s-a născut la 4 august 1968, loc. Ieud, jud. Maramureș.

Între 1990-2000 a lucrat în mass media la Baia Mare, Sibiu, București, Târgoviște. În 2001 a înființat revista de cultură și atitudine morală **SINGUR**, cu distribuție națională și internațională. În prezent, conduce activitățile Grupului Media „SINGUR” (Ed. SINGUR, site-ul interactiv www.revista.singur.ro, revista SINGUR și Agenția de Publicitate MĂDĂLINA).

A debutat editorial cu volumul „**Dormi în pace, Doamne! Antidiavolul**”, poezie-eseu, (Ed. Euphorion, Sibiu, 1996).

Alte volume editate: **Să ne naștem de Sus, Lume de mântuială. Amândoi, Apocalipsa după Dăncuș, Întoarcerea poetului risipitor, Bocitorii. Așteptătorul, Sex cu femei** (în colaborare cu Adrian Suciu), **Povești pentru Gabriella, Scrum/Cendre, Bărbatul la 40 de ani ...**

lucrez ca un sclav în românia
zi de zi construiesc
fiecare pagină scrisă e bornă kilometrică.
zi de zi sunt invadat de europa
oră cu oră pierd betonându-mi versurile
înălțând baricade în propriul sânge

(peste 20 de ani)
fiul meu ridică pistolul
fiica mea se pierde în mulțimea
viermifugă a metroului

(peste 30 de ani)
desigur învins
mi-am capitonat peștera - frumoasele cărți
de poezie scrise cu sânge
mă apără de frig și arșiță
mai nou, europa vine la mine în vizită
sunt interesant pe post de sisif
brusc o baricadă cedează
într-una din jugulare
și imediat apar hoardele ce dau foc
bisericii care sunt. Nu mai fug

cineva mă caută
nu mihai dimitru gheorghe napoleon
hitler ioan mircea iustin
Dumnezeu ori diavolul
cineva imprecis ca nopțile de beție
în care trebuie să fiu „tata”
ca averea pusă la picioarele fetei mele

când am câștigat procesul
și-a rămas mă-sa cu zugravul petre
eu scriitorul ofeream altceva
un bloc de pe care te poți arunca de pildă

acum am rămas cu scrisul
ea cu muzica aia impersonală
cu exmatricularea din școală
(credeam că va fi mai repede trimisă
și altundeva la casa de copii la handicapați
la neterminați necenzurați etc.)
directorul spumegă și acum amintindu-și
de nopțile în care trebuie să fiu „tata”

uneori e bine să fii scriitor
mereu ai o sticlă
pe jumătate goală sub un pod
fiică să facă trotuarul
un fiu să-ți fure pâinea de mâine
să te întrețină cu acest vis
toată viața lor
și când mori – să dispară și ei
ca niște vieți ale tale
prea crunt lăsate de Dumnezeu printre noi

nu te uita la picioarele mele
am alergat atunci când Adam
n-a mai putut fugi
nu te uita la degetele mele
le-am fumat că n-am avut țigări
nu te uita la stomacul meu
nu i-am dat mâncare și-a dispărut
sângele-mi este un Isus multicompus
sunt patronul Acestuia

pe El vi-L livrez când îmi lingeți pantofii
pe el vi-L dau bonus atunci când
filmele de acțiune mușcă din carnea
tot mai putredă
„soțul meu” – „soția mea”
se îngaimă într-o limbă
asediată de cifre
așa se nasc oamenii
așa ne ascundem și noi
pe patul de moarte - în veșmântul lor fragil
epuizant acolo unde bătaia aripilor de înger
nu face doi bani
unde un ventilator electric
e mai binevenit decât respirația ta

nimic din ce spun nu e mai mare
decât o furnică
ea adună literele mele mici le depozitează
îi vor fi hrană la iarnă
din obrăznicile mele își face piloni
de susținere pentru coridoarele minții ei

vine vremea să mă gândesc și la ea
- sclava insomniilor mele.
în pustie s-au dus iubirea arginții și gloria
nu pot fi poetul genial și mare
cât biserica
pot fi doar lepădatul în stradă
numărătorul de furnici
câte-o lacrimă topește metalul
monedelor aruncate de concetățeni
sunt singurul cerșetor sărac din România

dimineța soarele e apocalipsa
mă întorc pe șosele
strig disperat: „n-aveți un ban?
îmi mor copiii de foame!”
mă întind noaptea târziu lângă soție
mă pliez precum coada sirenei
numai pieptul meu în contact
cu aripile ei de înger
îmi dă de știre că sunt om – nimic altceva.
picioarele înghețate n-au treabă
după ce totul totul a fost spus
pe ziua aceea
am numărat arginții soioși ai trădării
am aflat că sunt destul de bogat...

așa cum nu poți opri o mașină
ce huruie în nopțe –
așa să fie trupul ei.
adormită - e o biblie șoptită pe furiș
cu picioare înghețate nu poți pleca undeva
Magdalena aceea cu părul ei cu tot
a fost posibilă doar pentru unul
eu trebuie să-mi povestesc povestea
prin baruri să spun cum e
când ai picioare înghețate copii și probleme

dintr-o dată
Coborătorul m-a luat de mână
atât mai aveam
o treaptă până la El
momentul era ca un trup aruncat
de viu în crematoriu.

nici o voce nu zgârie
suprafața lucioasă a mileniului III
adidași plini de noroi
pacostea ce am devenit pentru uși închise
40 de zile de post în ideea că voi fi martir
abzețerul ce taie în carne vie
sătul de cărbunele memoriei
trufia valoarea speranța copiii familia
nici o împușcătură bruscă
nici un cuțit în spate pe o străduță întunecată
doar acest curajos Dumnezeu
coborând o treaptă pentru mine

strânge-mă-n brațe tare
- aproape s-a rupt în două
foaia pe care scriu. strânge-mă cât
poți de tare-n brațe
lumina roșie din drumul
meu oraș județ țară continent
din lumea asta
e grupa mea de sânge

era tristă când am trecut cu pas de poet
pe lângă mica firmă de flori
îmi dădusem toți banii pe vodcă
i-am citit o poezie care începea așa:
„genunchii tăi iubito
clepsidre mate prin care numai eu văd
cum se scurge țărâna
pământul de flori ți-a ajuns până la glezne”
două cifre au încolțit în terenul fertilizat cu
ore de pușcărie și scrum de țigară

azi în timp ce ea admira căderea trupului
meu de pe bloc am șoptit:
„uită! strigă ultima mea creastă de munte
pământul pentru spatiphillum până la mijloc
ți-a ajuns pământul pentru cactus
pentru sânii tăi e pregătit: spini va bea
Isus în primele zile”
nu i-am putut adulmeca ultima privire
așa am devenit celebru eu, Meșterul Manole

aproape că nu m-am născut
aproape că sunt asfaltul pe care
tinerii poeți calcă trufași
cât amar! strig de sub tălpile lor
cât alcool câte țigări câtă cafea
am adăugat eu trupului ce zace sub voi!

femeia stă la geamul blocului
precum gratiile unei închisori a uimiților
aș vrea să-i spun că am strâns cei 30 de arginți
dar se aude o sirenă
ambulanța poliția atacul aerian
începe călătoria
cei 30 de arginți îmi vor fi buni la poliție
la spital ori în război – aș vrea să-i spun
și tocmai acum cineva mă culege
din șanțul unde am zăcut beat toată noaptea

Vicenția Vara

Închipuirea veșniciei

Mamei mele in memoriam

O pasăre mi-a atins umărul
cu zborul ei de argint
și, topindu-se în creștetul cerului,
mi-a strigat:

promite că n-ai să mori niciodată!

Strigătul ei a căzut peste frunzișul tulburat
și acesta a prins să foșnească
în trupul vântului :

promite că n-ai să mori niciodată!

Privește în oglinda mea
și promite că n-ai să mori niciodată! –
a unduit lacul, sorbindu-mi imaginea
ca s-o scufunde, printre nuferi, în adânc.
Apoi, glasul subțire al florilor a suit
fâlfâind din petale fragile,
împrejurul meu :

promite că n-ai să mori niciodată!

Mireazma lor a curs peste
pietrele drumului și le-a înviat
iar lucrurile, toate, s-au trezit privindu-mă
cu pupilele ascunse în solzii materiei
și au murmurat:

promite că n-ai să mori niciodată!

A izbucnit din pământuri lujerul luminii
și a îmbrățișat întreaga lume cântând :

promite că n-ai să mori niciodată!

Când am pornit peste îngălbenitele văi,
rămași în urmă pe spinarea vremii –
pașii mei îngâneau, îngâneau :

promite că n-ai să mori niciodată!

Dar m-am oprit pe țărmul mării de argint
și am desenat pe nisipurile albe
magicul semn al inimii
și atunci nisipul fermecat a început
să silabisească în păsări, ape, pietre,
în flori și lumini:

promite că n-ai să mori niciodată!

Și dacă floarea...

Și dacă floarea albă de cais
se zbate sub mireasma pe care o dezbracă,
te rog, Stăpâne bun, mai dă-mi încă un trup...
Pe lângă trupul zilelor de lucru,
acesta ars mereu de trudă,
cu oase de aramă și carne de pământ,
mai dă-mi și trupul zvelt, de sărbătoare,
acela știutor să zboare
și bun să poarte păsările gândurilor călătoare
în cele de pe urmă depărtări.

Și dacă între florile de iasomie și de oleandru,
chemarea nopții alunecă
în strigăt de cocoși prelins pe stâncile sărate,
ce le sărută înfrigorat trupul de piatră,
mai dă-mi un trup în viața asta, Doamne,
un trup iertat de oboseala serii
și ocolit de suferința lașă,
dar pătimăș îmbrățișat de raiul verii,
un trup de iasomie biruită
în arșița miresmelor de oleandru.

Confesiune către Hadrianus

Cântarea mea ingenunchind pe țărmul nopții
așteaptă ca să fie întrupată
precum o pasăre de lut, o jucărie aflată
între tăcuții paznici ai singurății...

Când însă vremea răscolită prinde în fereastră
chipul subțire și înfrigorat al dimineții,
lumina se prelinge temătoare și albastră
pe cioburile unei jucării de lut, -
o pasăre de lut, dar cântătoare,
uitată de copilul Iisus care
pășește uneori cu tălpi de argint
în inimile doar sub soare jucăușe.
La marginea pădurilor de tei,
o lume îmbujorată de lumină
se roagă pentru însuflețirea
cântecului ei...

Și eu rămân umilă prizonieră în așteptare,
născută ca o jucărie de pământ
a îngerului preschimbat în toamnă
de anii care au trecut alunecând
într-o melodioasă suspinare.

Rămân o jucărie de pământ.

Cuvinte trase la sorți

Cuvinte trase la sorți
precum cămașa lui Crist
îți spun neîncetat că ești
și luminoasă neliniște ești,
o coajă a unui destin în
cuvinte trase la sorții tăriei,
o rază amară precum
veșmântul de pe urmă al lui Crist
agonizând în gheara veșniciei,
lovită mereu cu vise de pământ.

Clopoțelul lui Dumnezeu

Se apropie noaptea cea mai lungă
punând pași de felină
sub o mie de văluri
și-mi numără oasele
și-mi numără zilele
pe când lumina tâmpelor mele
orbește lumea.

Se apropie îngerul de zestre
cu o mie de aripi gălbui
plutind printre stele
și-mi numără nopțile
și-mi numără visele –
coastele dimineții tăioase se înfig
în carnea întunericului
albită de lună.

Pe nesimțite
se apropie cucuveaua numită
clopoțelul lui Dumnezeu
și-mi ciugulește fără grabă
sufletul înfrigorat căzut
în prăpastia nopții.
Îngerul tace, eu abia mai murmur :
amin, amin...

Psalm târziu

Doamne, răstignit stă
sufletul meu în rugăciune,
abia respirând văzduhul sfânt:
în cuvintele luminate de Tine,
floarea vieții mele se scrie
ca o minune călătoare –
și-mi pare că-i târziu în lume.
Dumnezeule mare, coboară semnele
ascunse ale cerului
în grădina pământului cu ierburi crude
și voi putea zări cărarea de sare
pornită spre marea drumeție
de la soare-apune către soare-răsare.
Doamne, sufletul meu în rugăciune
se face pasăre albă fără nume,
se face mireazmă, se face cântare
pe care pășești Tu, Dumnezeu meu,
ca pe o punte de zare albastră...
Osândit de zile și nopți la mahnire
sufletul meu stă răstignit

în inserare, în țărână, în rugăciune,
abia respirând văzduhul sfânt
abia zărind oceanul veșniciei.
Rugăciunea mea de pământ
urcă spre înalt și aprinde cu lacrimi
strălucitoare cuvintele :
Întru smerenie, iubi-Te-voi, Doamne,
taina speranței și a desăvârșirii.

Revelație târzie

Într-o dimineață m-am trezit
cu trupul de argint,
totul strălucea și n-am mai zărit soarele,
am strigat, dar nimeni n-a venit
ca să-mi ajute să port prin iarba înaltă
minunea ochilor și oscioarele...
Apoi a început să cadă ninsoarea luminii
și văzduhul clănțănea ușor,
mă chemau în grădina crinii,
păsări albe își aprinseseră în ceruri zborul lor,
toate orologiile căzuseră,
prin fântâna trupului meu,
în vraja încremenirii -
se oprise o secundă de argint,
rătăcită în marginea firii.

Sentimente lizibile

Scăpase plânsul din cușcă și
inundase cărările și drumurile,
se prelingea peste lucruri și case;
ca o leșie groasă,
încercuise chiar și grădina cu vise,
unde se zbăteau sub
chipuri de lei turbați
toate speranțele zilei ucise.

De pe creanga unui gutui
mă striga o pasăre.
Vremea adormise.
Ultimul solstițiu

Pământul alb se răspândește
pe dealul timpului incert –
e vremea somnului în ape,
când cerul curge-n frunze moarte,
secunda bolnavă desparte
căderea noastră în aproape
dar lucrurile murmură că sunt eterne
și sufletul se clatină în vânt.

A sosit clipa să pornim la drum,
haide, grăbește pasul, frate bun, -
de-o viață ne vânează martorii ascunși
în cercul de lumină al copacilor de sus,
pe când târziul stăruie să soarbă
mirezmele uimirii răsărite-n iarbă
și în cazanele de-aramă ale pământului
ceasul înfricoșat al zorilor a început să fiarbă.
Haide, grăbește pasul, frate bun,
fiindcă a venit sorocul să pornim la drum
și caii înaripați de mult ne-așteaptă
în marginea de aur a văzduhului.

Sentimente lizibile II

Scăpase plânsul din cușcă și
inundase cărările și drumurile,
se prelingea peste lucruri și case;
ca o leșie groasă,
încercuise chiar și grădina cu vise,
unde se zbăteau sub
chipuri de lei turbați
toate speranțele zilei ucise.

De pe creanga unui gutui
mă striga o pasăre.
Vremea adormise.

În ceea ce mă privește, eu am descoperit încă din copilărie cât de minunată poate fi lumea. Lumea ca o minune era și a fost totdeauna lumea prietenei mele, Regina. Într-un fel, ea m-a însoțit de-a lungul întregii vieți. E de mirare cât de aproape îi simți pe unii oameni, de mult dispăruți, în timp ce persoane pe care le vezi, le strângi mâna, îți vorbesc rămân departe, pustiuri de gheață te despart de ele. E ca și cum ființele umane nu ar trăi pe pământ ci în sufletul nostru. Toți cei care nu se află acolo sunt, pentru noi, morți.

Prietena mea dintotdeauna, Regina, locuia la demisol. Trebuia să intri mai întâi în curte ca să găsești ușa ei, deschisă totdeauna. O scară abruptă cobora spre apartamentul lor. Chiar în capătul treptelor, se afla maică-sa, în spatele unei mașini de cusut care trănănea de fiecare dată când ajungeam acolo. Mă postam în fața scărilor și așteptam să-și ridice fruntea de pe peticul de pânză și ochii albaștri, reci să mă vadă. Roata scrâșnea gelos și zgomotul se întrerupea, dar în aer, după frica din timpul cusutului se așternea așteptarea. Mă grăbeam să mă strecur în casă... trebuia însă să am răbdare, până doamna Popescu striga:

– Regiina!... anunțându-mă apoi scurt:

– Anita.

Porneam în fugă șerpuind prin spațiul îngust dintre tăblia mașinii de cusut și tocul ușii coborând scara spre întunericul odihnitor al odăii.

Mi-era frică de mașina de cusut, n-o priveam, mă temeam să nu mă prindă în vreun fel în cusăturile ei. Aveam un fel de presimțire la vederea acului, parcă se afunda în carnea mea. Simțeam ațele străbătându-mi trupul și modelându-l, trăgându-l după cum vroia mașina. Revăd degetele albe, groase ale doamnei Popescu pe roata lucioasă pe care se aflau incrustate niște litere necunoscute. Știu că, de fapt, nu vroiam să fiu prinsă în lumea pe care o țesea ea...

Gina cum îi spuneam eu, se pricepea, încă din copilărie. la croitorie. Acum înțeleg de ce a reușit în viață...

Făceam împreună rochiile păpușilor.

Eu am tăiat chiar cămașa de noapte a mamei, singura ei cămașă de noapte. Și pentru ce? Gina și-a îmbrăcat păpușa într-o somptuoasă rochie de bal cu trenă de catifea. Avea o mulțime de materiale la dispoziție, resturi de la rochiile pe care le confecționa mama ei. Eu am sacrificat cămașa de noapte a mamei pentru un fel de sac care se încrețea la toate cusăturile.

– Ai făcut niște gândaci, mi-a spus mama, fără nici o remarcă asupra faptului că o lăsasem fără veșmântul de noapte.

– Gândaci?! mă mirasem privind burlanul de pânză. Apoi am văzut cum se aduna în mici cute satenul în jurul cusăturilor mele neregulate, strânse.

Când Gina a apărut la noi cu păpușa

ei cu guler Marie-Stuart și trenă, mama a înșfăcat păpușa mea și a încercat să dea o formă mai acătării ținutei ei. A zmulș din șifonier gulerul ei de nură, l-a trecut în jurul gâtului păpușii, l-a încrucișat pe pieptul ei, apoi i-a făcut un nod la spate.

Asistasem, fără ca mama să bage de seamă, la încercarea unei femei de a ne lua și acest obiect. Îi oferea mamei în schimb «pâinea pentru o zi» Mama precizase :

– O pâine, apoi se revoltase; Nu, pâinea pe o săptămână...

Femeia o privise cu ură:

– Ține-ți blana, cucoană.

În realitate, femeia aceea era mai cinstită decât alții care, în schimbul a diferite obiecte din casă, bijuterii, ceasuri, mobile, haine promisese păinea pe o săptămână, pe o lună, pe un an chiar și care nu mai reveniseră niciodată.

Trebuie spus că multă vreme, păpușa mea fusese, în mod tacit, cea mai frumoasă păpușă din lume. Regina nu mi-a aprobat declarația marcată de emfaza ce caracterizează aprecierile copiilor, dar nu a refuzat-o, ceea ce, pentru mine, echivala cu o recunoaștere. Și o astfel de acceptare din partea ei era un mare succes. Păpușa provenea din jucăriile mamei, era un prunc cu corp de cârpă și cap de copil care se lipea de tine când îl luai în brațe. Mama îi spunea: Bebé. Gina propusese să-l botezăm în butoiul cu apă de ploaie de la streășina casei ei. Eu însă rămâneam evazivă.

– O să-i dăm cel mai frumos nume din lume. Eu am să fiu nașa lui pentru totdeauna.

Desigur mă impresionase acel: „*pentru totdeauna*”. Era ca o lungă alee care se desfășura în fața mea, nu-i vedeam capătul, de o parte și de alta se înălțau ploi care sprijineau cerul, iar eu nu înaintam alături de Gina, zvultă, cu buclele ei blonde,ordonate. Era ca o imagine a fericirii. Acceptasem.

Bebé iesise din apă cu cartonul feței umflat. Îmi părea rău de pruncul meu bozumat și mirat, dar eram încântată că participasem la o acțiune a Ginei, „nașa lui pentru totdeauna”. Eram absolut fericită de această legătură definitivă cu prietena mea. Acum îmi zic că era pentru mine ceea ce pentru alții e ritualul care îi transformă în frați de cruce. Doar că acela reprezintă măcar pentru o clipă un angajament reciproc.

– Vezi cum a schimbat-o botezul? a spus ea. O cheamă Elisabeta, cel mai frumos nume din lume, a decretat sigură de sine.

Imediat după aceea a intrat în casă, iar eu am rămas în curte, cu pachetul gelatinos din care curgea apa, în brațe. Bebé devenit Elisabeta nu-și mai ținea capul, iar obrazul roz pleznise de parcă ar fi fost brăzdat de zeci de riduri. Pojghițe colorate i se desprindeau de pe față, lăsând în loc bucățele de carton scâmoșat sau chiar găuri. Mama i-a acoperit fața cu o voaletă desprinsă de pe una din pălăriile ei. Blana îi învelea corpul, rochia făcută de mine abia se zărea și părea chiar frumoasă, dar picioarele deveniseră gloduroase, câlții dinăuntru se uscaseră în noduri și ai fi zis că Elisabeta avea niște varice gata să pleznească. Era bătrână și greoaie. Păpușa Ginei era subțirică, elegantă, fermecătoare.

– Ei, spusese Gina fără să ne privească, ținând de talie prințesa aceea cu guler țepăn, trena de catifea așternându-i-se pe braț, ea e mai tânără. Se întâmplă. Unii sunt mai tineri, alții mai bătrâni. Așa e lumea.

Mama încuviințase. Gina găsea totdeauna cuvintele cele mai potrivite pentru a încadra în realitate o situație greu de suportat.

Era mai dotată chiar decât mama. Știam și eu că rolurile erau distribuite o dată pentru totdeauna și, după mine, în mod absolut nedrept, fără nici o noimă.

Unii aveau ce să mănânce, aveau haine mai multe, jucării, ca Gina. Noi nu aveam mare lucru și încă mai vindeam și puținul ce ne rămăsese. Deși nu vorbeam despre asta, bântuia între pereții casei un fel de frică. Cât era acasă, tata era mai atent la ceea ce se petrecea afară decât la noi. Privea tot timpul pe fereastră și verifica des dacă e deschis prin spate.

Această ieșire nu era folosită și trecea chiar neobservată fiind ascunsă sub o perdea. Multă vreme nu o observasem. Dar atenția disimulată a tatei mă făcuse curioasă. După ce mă asigurase că nimeni nu mă poate surprinde, ieșisem în întuneric, pe o scară îngustă care se oprea în fața unei uși de lemn. Mă luptasem îndelung cu ușa. Se dăduse deodată de perete, lumina explodase în fața mea și un aer proaspăt îmi năvălise în plămâni. Eram pe o terasă cu ziduri dantelate care constituia acoperișul casei noastre. O scară era proptită deasupra intrării, o scară de lemn cu trepte foarte depărtate unele de altele, între care pândea vidul. O urcasem încet, încet, de-a lungul timpului, la început o treaptă, după câteva luni încă una... Îmi trebuiseră luni sau poate ani să ajung sus. De fiecare dată îmi spuneam că, într-o zi, voi afla ce se găsește deasupra terasei. Luptând cu imaginația am ajuns, în cele din urmă, pe o altă terasă mai înaltă unde, iarna, fumegau coșurile. De acolo se vedea terasa vecinilor care se afla la o aruncătură de băț; era suficient să încaleci zidul și erai la ei. Un șir de acoperișuri plate se succedau apoi permițând să cobori în alte imobile situate tocmai la capătul străzii. Am înțeles că tata era pregătit să fugă.

Trebuie să recunosc că nu mă preocupam prea mult de el. Era prea mult timp absent, nu participa aproape deloc la viața noastră, iar descoperirea pregătirilor lui de fugă m-au făcut să cred că vrea să ne părăsească.

Deși mă trezeam devreme, el era plecat deja, când ajungeam eu la bucătărie. Mă învățasem cu lipsa lui. Mama mă primea veselă :

– Bună dimineața! Începem o zi minunată. Ce-ai visat?

Uneori cânta, mă lua în brațe și dansam. Eram încurcată. Știam că mama era copleșită de greutate și că veselie ei era mimată, falsă... Era ca în jocul cu lupul pe care îl instituisese pentru a mă obliga să dorm după-amiaza. Mama zgăria tăblia patului și anunța cu voce scăzută: *Lupu', lupu'.* Hai să dormim repede ca să scăpăm de el. Nu știam ce să fac, nu o puteam acuza pe mama că mă minte, înțelegeam de ce o face și, în același timp, eram profund jignită că mă crede incapabilă de un adevărat dialog.

După cum atunci mi-era imposibil să dorm, dimineața nu se puteam participa la bucuria ei. Știam că nu putea să-mi ofere decât acest joc la ora micului dejun, știam că dacă era o bucată de pâine în casă, ea îmi era imediat oferită mie. Mi-amintesc când l-am vizitat pe tata la spital. Avusese un accident de mașină la locul de muncă. Mama preparase un pic de orez cu lapte pe care i-l adusesem. Pusese bolul pe noptiera tatei.

– Nu vrei să guști ? mă îmbiase el, întinzându-mi lingurița.

O privisem pe mama.

– Las-o să mănânce, spusese tata. Eu am destulă mâncare aici.

Ce bun a fost desertul acela!

Cristina Bindiu

Îngerul cu o singură aripă

Prima dată i se păru că are vedenii. Își ridică ochelarii și își frecă ochii îndelung... Era obo-sit! Prea obosit. De vreo șapte zile lucra în-cordat, fără să-și permită mai mult de trei-patru ore de odihnă pe noapte, fără să facă pauză de-o țigară, fără să se oprească pentru a mânca...

Dada Ioana nu-i spunea niciodată nimic. Strângea de pe masă mâncarea rece și clătina ușor din cap. Îi simțea privirea caldă, muștrătoare, plină de milă rătăcindu-i pe cea-fă, pe șira spinării în jos și din nou pe cea-fă. Compătimirea ei îl îndârjea parcă și rămânea mai departe în fața biroului. Ura acel sentiment de compasiune pe care-l citea în ochii și în atitudinea oamenilor. Îl ura pentru că-l făcea să se simtă mai singur, mai trist, mai... străin de toți și de toate. Îl ura pentru că știa că ei, ceilalți, nu au cum să înțeleagă, nu au cum să simtă durerea lui...

Ura e un sentiment distructiv, dragul meu! Omul în a cărui viață și-a făcut cuib ura, nu mai e om. E un soi de mort viu... E atâta lumină în viața asta... atâta frumusețe...atâta iubire... Iar oamenii nu au timp s-o vadă... Sunt prea grăbiți, prea ocupați, prea triști... Să nu mă urăști pentru că plec, dragul meu... Să nu mă urăști... eu iubesc viața atât de mult...și soarele... și îngerii care zboară noaptea prin grădina noastră la ceas de taină... I-ai văzut vreodată? Nu sunt albi! Nu neapărat albi...Uneori sunt verzi, iar atunci râd și se joacă de-a v-ați ascunselea printre frunzele cașiilor din grădină... Alteori pot deveni albaștri... și se iau la întrecere cu ciocârliile în zori. Se ridică sus...sus... până nu-i mai vezi. Crezi că se duc să vorbească cu Dumnezeu? Eu nu cred... Știi, am auzit că Dumnezeu nu e acasă zilele astea! A plecat! Poate a plecat doar în vacanță... deși Ionică mi-a spus – iar ochii lui mari și albaștri m-au asigurat că nu minte – că Dumnezeu a plecat într-o tabără de creație, undeva unde învăță să construiască din lut alți oameni. Țștia vechi s-au defectat... Așa crede Ionică...Sau poate erau defecti din construcție... Nu știu ce să cred... Ionică n-a împlinit încă trei ani...Ce știe el? Poate că Dumnezeu s-a retras doar să mediteze... o fi obosit și el să tot asculte rugă-miștile altora. Pe el n-are cine să-l asculte...asta e trist...

Ți-am spus cum arată un înger trist? Seamănă cu tine când te trezești îmbufnat și bântui prin casă în așteptarea cafelei care, ciudat, nu vrea să fiarbă. Doar că e cenușiu...îngerul... e cenușiu când e trist! Și nu mai poate zbura... își târâie aripile după el... aripă mari, murdare, cenușii din care penele se desfac una câte una...

Mi-e sete, Tudore! Dă-mi o gură de apă! Nu de la robinet! E caldă! Vreau o gură de apă rece de la fântâna din curte, doar o gură... Apa din fântână are miros de vânt de primăvară și aromă de fructe târzii... Vreau... Mi-e sete de vânt și de aer!...

Ți-am spus? În grădina noastră se ascunde un înger cu o singură aripă...Un înger frumos... Are ochii asemenea apusului de toamnă (Mai ții minte ce apusuri magnifice au trecut prin viața noastră?) iar penele din aripă sunt de culoarea mării... Într-o zi marea e albastră, liniștită, alteori de un verde-negru furios... Nu mă crezi, nu-i așa? Spui că toți în-

gerii sunt albi, că îngerii nu pot fi furioși..., că nu se pot juca de-a v-ați ascunselea...De unde știi? Câți îngeri ai văzut tu?

Îngerul acesta cu o singură aripă mi-a spus într-o zi o poveste. O poveste despre îngeri fără o aripă. Se spune că, uneori, câte un înger începe să aibă îndoieli, începe să pună întrebări pe care nu are voie să le pună, începe să privească în jur altfel decât a fost învățat să vadă... Atunci... penele dintr-o aripă – numai din una, din cea stângă - încep să cadă, una câte una. Aripa devine din ce în ce mai mică, până dispare... Apoi, încet... încet... uită...

Uită cine sunt, uită de unde vin, uită să zboare... Mai țin minte doar o poveste...Povestea îngerilor cu o singură aripă... pe care o spun tuturor celor care vor să-i asculte...

L-am întrebat cum îl cheamă... A ezitat o clipă, apoi a început să depe, din nou, aceeași poveste cu îngeri fără o aripă...

Într-o zi l-am găsit așezat pe cumpăna de la fântână... M-a rugat să-i dau o gură de apă... L-am întrebat dacă îi e sete... Nu știa... Sau nu-și mai aducea aminte cum e setea... Am aplecat cumpăna fântânii... Cerul s-a răsucit în interior... O clipă, cât o zvâcnire, aripa i s-a ridicat în sus și s-a luminat... apoi a căzut în praf, în cenușiul din jurul fântânii...

Știi, Tudore, tu ai fost fântâna mea... fântâna mea cu cumpănă...și izvorul meu cu miros de vânt... Ce mă doare?!... mă doare dorul de albastru... în aripa mea dreaptă zborul suferă de amnezie...

Să nu plângi, Tudore...Și să nu mă urăști...

Ochii obosiți mai apucară să zărească printre pomi vârful unei aripă uriașe de un verde-negru... Imposibil!... El era om de știință! Și era ateu convins. În capul lui lucrurile și fenomenele erau așezate ordonat, în ser-tărașe... nu era loc de îngeri sau alte fantas-magorii... Ieși în prag. Printre copacii din spatele casei, luneca o lumină... o luă într-acolo... Nu văzu nimic. Se întinse pe iarbă. Era liniște... Ura lui începea să se înde-părteze...

În grădina noastră se ascunde un înger cu o singură aripă... De ce nu-l vezi?

Vocea îl trezi brusc. Printre caiși, spre apus, se îndepărta o siluetă care târa după ea, prin praf, o aripă uriașă... Silueta se întoarse o clipă și privi

Mihaela Perciun

Restul

Mama zicea că noi suntem o familie. Și eu o credeam. Pentru mine o familie înse-mna un băiat și o mamă. Și o bunică. Doar că bunica trăia peste câteva case de noi. Nu mai aveam pe nimeni altcineva. Și nici nu-mi doream vreun alt copil care să se uite în far-furia mea, să alerge prin casă sau să doarmă în patul nostru și așa destul de îngust. Copiii din mahala nu făceau parte din familia noastră și mă bucuram. Apoi îi uram fiindcă îmi făceau în ciudă, prea se laudau.

Nu știam că un băiat trebuie să aibă și tată. Foarte des auzeam copiii spunând tata-meu și nu înțelegeam ce e asta. Odată mi-am luat inima în dinți și am întrebat-o pe mama ce înseamnă tatameu, și de ce eu nu zic tatameu, iar băieții când ies în drum numai cu asta se laudă tatameu și iar tatameu.

Auzindu-mi întrebarea, mama mi-a reproșat cu bruschete:

– De ce nu spui tatameu!? Spune! cine nu te lasă?!

– Dar ce înseamnă?

– Tata meu ce înseamnă? Nu știu! Eu tot n-am avut!

– Da' eu de ce n-am tatameu?

– Ia mai lasă-mă în pace și nu mă bate atâta la cap cu întrebările tale - alta n-am ce face! Trebuie să-ți dau explicații?!

Se răsti atât de urât la mine că am zbughit-o afară. Mama a crezut că am lăsat-o în pace. Drept că n-am mai întrebat-o. N-avea rost, putea să mă bată. Când era supărată avea obiceiul să mă bată anume pe mine. Pe cine altcineva? Uite atunci regretam că nu mai am un frate, unul care să mă înlocuiască. „Te bate ca să-i mai treacă de supărare”, așa o com-pătimea bunica când deschideam gură să mă lamentez. Nici ea nu mă jalea.

A trecut suficient timp, până am înțe-les ce înseamnă tatameu. Mă rușinam să întreb de copiii din mahala. Aveau obiceiul urât să-ți rădă în față pentru că tu ești unicul care nu știi atâta fleac, și eu de asta mă feream, nu voiam să-i văd triumfând din simplul motiv că nu înțeleg un lucru atât de clar pentru toată lu-mea.

Într-un moment de slăbiciune mama singură a pornit vorba și mi-a spus că nicio-dată n-am să știu ce înseamnă tatameu. Dar de ce - n-a mai vrut să-mi spună. N-a vrut, fiindcă nici ea nu știa. Da, se întâmplă și cei mari să nu cunoască răspunsuri la întrebările mărun-te... apoi m-a rugat să n-o mai supăr, să n-o mai sâcâi cu prostii auzite de la copii, că des-trăbălații ceia știu mai multe decât ar trebui să știe niște copii și că ar fi mai bine nici să nu mă joc cu ei.

Mai-mai să mă ia gura pe dinainte și s-o întreb: *Adică chiar cu nimeni să nu mă joc? Și de ce niciodată n-am să știu ce în-seamnă tatameu?* Dar din gură mi-a ieșit cu totul altceva. Eu i-am spus că niciodată n-am să vreau să mai știu ce înseamnă tatameu și că nici pe bunica n-am s-o întreb.

– Pe bunica cu atât mai mult să n-o întreb!

Și iar s-a enervat.

Că o duceam greu tot nu știam. De unde să știe un copil când o duce bine sau rău? Pentru el aceste noțiuni se confundă. Nu price-pe cum este când e rău, fiindcă nu cunoaște și nici n-a avut de unde să afle cum este când e bine. Și încă ceva, cu nimeni nu cutezam să discut despre astfel de noțiuni abstracte. Că dacă nici cu bunica – nu... Nu mai avem pe cine să întreb.

Într-o zi mama m-a trimis la magazin. Mi-a dat două monede. Una albă-surie, mică, de zece copeici, și alta roșetică, mai mare, de cinci. Și mi-a poruncit să cumpăr o pâine de șaisprezece. Eram gata să mă pornesc, dar nu-mărând câți bani și ce trebuie să cumpăr, am găsit o greșală de calcul și prompt, fără să mă gândesc dacă are rost sau nu, am întrebat-o pe mama:

– Cum să cumpăr o pâine de șai-sprezece cu doar cincisprezece copeici? Ce, nu știi să numeri?

– Roag-o pe vânzătoare...

– Roag-o tu!

– Fii înțelegător... mama n-are mai mulți bani...

– Nu mă duc! Eu nu pot ruga!

– Du-te și spune-i că data viitoare...

– A-ha! Du-te tu!

– Dacă se termină pâinea ce-o să mâncăm? Vrei să murim de foame?

(Continuare în pag. 16)

– Nu murim, ne ducem la bunica...
– Bunica nu ne mai primește, nici ea n-are.

Ce bine că mi-am amintit, de fapt, eu niciodată nu uitasem despre economiile mele secrete, despre copeica mea. Visam să am și eu banii mei și am ascuns-o într-un sertar din Casa Mare! Să fug s-o iau? Și dacă mama va zice că?... Dar n-am ascuns-o, am pitit-o.

Sertarul, unul de la un dulap obișnuit, era plin cu toate cele trebuincioase, câte pot să încapă într-un sertar. Și toate cele trebuincioase erau într-o perfectă dezordine. Am răscolit și am scos din el niște mosorele cu ață, un braț de cârpe și panglici, apoi am dat de cutia în care erau nasturi vechi, tăiați de la hainele purtate cândva. În sertar erau adunate toate fleacurile de care-ți pare rău să te desparți, și care niciodată n-o să-ți mai prindă bine. Copeica însă nu era nicăieri. Am scos cutia, rând pe rând, examinând toți nasturii. Tresăream de fiecare dată când găseam ceva asemănător și de fiecare dată mă decepționeam. Avem nevoie de o copeică. O copeică!... Ca mai apoi să merg cu demnitate la magazin!

Fusese în sertar. De nenumărate ori veneam tiptil, fără să mă simtă mama, o găseam, o ștergeam, chipurile, de praf și o puneam la loc. Am uitat! Am uitat că ultima dată am pus-o într-o cutie de chibrituri. Am zăngănit-o chiar. Apoi am băgat-o în cel mai îndepărtat colț al sertarului, pentru o siguranță sporită. Când am tras cu putere de sertar, mi-a căzut peste picior. N-am plâns. Nu aveam timp pentru un nimic ca acesta. Răscoleam într-o disperare. Eram totuși în mare grabă, dacă se termină pâinea? Am adunat toate lucrurile în sertar, mai sperând s-o găsesc printre restul de panglici și ațe de pe jos. Fără succes. Nu era nicăieri. Cine o fi luat-o?... Când?

Nici cutia nu mai era. Când m-am jucat cu ea ultima dată? Zilele trecute... N-am visat, la sigur era. Dacă n-o puneam în cutie, dacă n-aș fi ascuns-o atât de bine... o aveam poate și azi. Țin minte bine că m-am jucat și... Cum de a dispărut!? Unde-i? Copeica și cutiuța erau un fel de jucării. Jucării pentru maturi. Am închis ochii pe-o clipă și am văzut-o aievea, era dintr-un furnir foarte subțire, căptușit cu hârtie albastră, cu flori. Parcă o țineam chiar atunci în mână. Poate i-am schimbat locul și am uitat?

Nu se poate... copeica nu-i... da' cutia? Cui i-a prins bine? Era fără chibrituri și avea cotorul ros de tot. Am întrebat-o pe mama dacă o pot lua și mama mi-a permis. Era deja a mea... Cine mi-a furat-o? Mama? Cutia... și copeica?

S-o întreb dacă n-a văzut-o? Și cum să încep? Și dacă zice că am ascuns-o? Mi-a repetat că nu-i frumos să ascund... să ascund anume de dansa, de alții - se poate, chiar trebuie, dar de dansa - nu.

Resemnat a împins la loc sertarul.

– Te duci ori nu te duci!? Rămânem fără pâine... fugi, hai... spune-i să ne scrie în caietul cu datornici...

– Cum să-i spun să ne scrie în caiet? Să mă audă toți?

– Și ce? Toți sunt scriși în acel caiet.
– Nu vreau în caiet!

– Foarte bine, așa-i spui să nu ne scrie...

– Dă-mi o copeică și mă duc!

– Când ți-oi da acuși una - n-ai s-o poți duce!

– Am s-o pot!

– Atunci stai să iau mătura, și se repezi spre ungherul în care-și avea locul o mătură roasă rău.

Am zbughit-o afară. Mergeam prin praful gros din mijlocul drumului, așa aiurea, cu capul plecat, căutam cu ochii, poate dau peste o punguță... aidoma cocoșului din poveste. Ce cocoș norocos! Uitasem pe-o clipă de rușinea că trebuie să mă rog pentru o pâine. Și de ce tocmai eu, cel care aveam, acum nu mai am o copeică? Una singură. Numai una!

Târându-mi picioarele a lene, nu mă grăbeam, nu doream să ajung la magazin. Dru-mul ducea anume într-acolo, spre centrul satului. Dacă trec de magazin și mă ridic la deal pe celălalt drum - ajung iar la bunica. Nu prea vine pe la noi, poate să trec eu pe la dansa? Cred că ar fi bine să-i fac o vizită... s-o întreb ce mai face? Cum adică bunica nu vrea să ne mai vadă?...

Câtă tristețe încapă în sufletul unui copil, când îl doare marele nod din gât, iar lacrimile-i sunt gata să-l înece. Din neavând ce face își afundă și mai adânc tălpile goale în praful uscat din drum. O lacrimă, poate nu era lacrimă, ar fi vrut să fie o picătură de ploaie, îi căzu chiar pe degetul mare de la picior transformându-se într-o mazăgă subțire. Se aplecă să-și ștergă degetul. Era mai murdar decât celelalte. Chinuit de nodul din gât și de mazăga lipicioasă, cu ochii împăienjeniți de lacrimile ce nu mai reușea să și le stăvilească zări pe-o clipă un luciu metalic. N-a înțeles ce-a fost, dar s-a aruncat în acel praf și a răscolit cu disperare până a dat de o monedă. Una de zece! El s-ar fi bucurat enorm și pentru una de una, dar pentru cea de zece?! Fericirea lui era de-o sută!

Privind în jur cu o frică infantilă, o ridică în grabă. Să nu-l vadă careva, adică să nu mai pretindă nimeni la banii lui... să nu-i spună că a scăpat moneda în praf și că n-a văzut unde s-a rostogolit... Cine știe ce mai putea inventa acel cineva pentru a-l priva de... de averea lui!? Ștergând-o cu mare grijă de pantalonii, o strânse lângă celelalte două din palmă. Strâns-strâns. Cât putea el de tare.

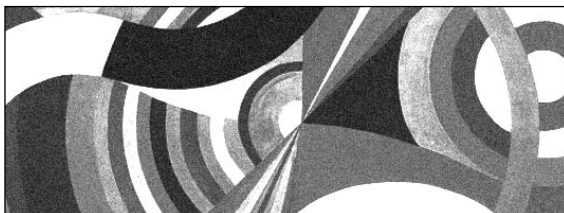
Nodul din gât imediat se resorbi, se dezumflă fără urmă. Doar brazdele de pe pe față mai trădau lacrimile ce i-au curs în șiroaie. Un zâmbet îi cuprinse chipul și nici nu încerca să-și ascundă fericirea pe care nimeni nu i-o observa. Dintr-o neglijență.

Ajuns la magazin desfăcu pumnul cu cele trei monede umede de prea multă transpirație. Transpirase de tensiunea cu care-și ținuse banii, palma fiindu-i hașurată de dungi albe și roșii-vineții.

Cu indiferență, vânzătoarea îi luă două monede și îi dădu o pâine, punându-i alte două rest în palmă. Ce bine că mai erau pe raft încă patru pâini!

Alergând spre casă, brusc se opri. Încremeni la gândul să-i dea sau nu mamei restul? S-o bucure? Sau să se bucure de unul singur? Încă nu știa. Avuse de gând să nu-i mai ascundă nimic, dar amintindu-și recenta dispariție din sertar, își spuse: *Până acasă mai este, văd eu ce fac!*

Mergea la deal mândru de sine, dar ros de incertitudine și indecizie: să-i dea sau nu restul? Tocmai trei monede!?

Adela Naghiu

Ritualuri de trecere

La naștere
femeia iese și ea
dintr-un trup
între viață și moarte
se trece-ntotdeauna prin carne
și cineva se uită repede la ceas
și cineva e spălat
de toate drumurile
și coborât cu grijă
până în vârful oaselor

Femeia când naște
naște totul
și strigătul și-l naște-nspăimîntată
așa cântă ea
când nu mai cântă nimeni
decupând în aer
zone unde respirația
poate să-nceapă

Bărbatul rămâne în urmă
și inelele lui se-nmulțesc
pe trupul femeii
ea strânge din dinți
și rămâne frumoasă
ca o inimă ce se oprește
la jumătatea bății...

Aquapark

Nu suntem frumoși
decât o dată în viață
de-aceea ne facem copii
le spunem povești să adoarmă
le spunem povești să se trezească
tragem de ei să se facă mari
și să ne ia locul
îi lăsăm în curtea școlii dimineața
și peste câțiva ani
încep să ne semene
și le e rușine că se fac tineri
în locul nostru
că noi nu ne facem copii
în locul lor
că o să murim într-o zi
și atunci ei o să se facă bătrâni
dintr-odată
și cine să-i învețe până la capăt
umilința de-a fi
când partea asta a poveștii
o spun numai morții copiilor lor
închipuindu-și că sunt vii

Viața de veci pentru începători

Moartea debutează
cu o perioadă de incubație
virusul ne e inoculat perfid
prin cordonul ombilical
prin manualele școlare
și număratoarea
inversă o numim tinerețe
cu lipsa de imaginație
a începătorilor
în sporturi extreme
Moartea crește odată cu umbra
tentaculele ei se fixează
într-o zonă ascunsă a creierului
trecându-ne organele
pe pilot automat.
Treptat ne devine familiară
o-ncercăm zilnic
pe încheietura mâinii
ca pe-un parfum scump
apoi murim d-a-n picioarele
murmurând rugăciuni
într-o limbă intraductibilă

NOAPTEA DE ȘASE SPRE ȘAPTE

fragment din romanul „A treia bancă” (în curs de apariție)

Nu știu cum se face, dar dormeam liniștit. Asta deși mă culcasem cu gândul la cutremurul prevăzut pentru ora 2³⁰ noaptea. Nici măcar nu mă hotărâsem ce să iau cu mine pe scări: manuscrisele, hamsterul sau buletinul.

Visam că dau bacalaureatul la română și că-mi picaseră tot **Frații Jderi**, când m-a trezit un zgomot care nu venea, ca de obicei, de la cearta vecinilor de dedesubt sau de la hamster. Pașii, apăsați fără grijă în covorul din dormitor, mă îndemnau să visez la o vizită galantă. N-am apucat să mă întreb, în vis, cine e, că tot nu se făcea să o refuz, când am simțit un nod în gât, produs de ceea ce părea să fie nu o mână fină, drăgăstoasă, ci țeava unui pistol de calibru suficient.

– Nici o mișcare! Măinile la ceafă! Manuscrisele sau viața!

Eram deja cu mâinile la ceafă, căci așa dorm mereu. Cu fața în sus și cu mâinile sub ceafă. Manuscrisele? Ce are asta cu manuscrisele? De unde atâta disperare să mă atac tocmai acum, înainte de cutremur, ca să-mi ia manuscrisele? Căci era clar că nu se chinuise să intre în dormitor doar pentru a-mi lua viața.

– Manuscrisele, am zis, cam încurcat de țeava pistolului.

M-am gândit că, dacă le dau viața, nu se aleg, săracii, cu nimic.

– Unde sunt? Dar să nu ascunzi vreunul, că nu mai apuci cutremurul! Am mai văzut eu din aștia care-și apără avutul și sfârșesc cu inima străpunsă.

– Eu, ca poet, folosesc metafora „inima frântă”. Dar în unele locuri, dacă te referi la Cupidon, pot să zici și „străpunsă”. Dacă tot vrei să furi, de ce n-ai încercat la bănci? Baremi te alegeai cu ceva. Sunt vreo 10 bănci peste drum,...

– Pe noi manuscrisele tale ne interesează, nu banii.

Pluralul îl contura o a doua voce care semăna, ca un ecou, cu prima. Doar că venea de lângă ușa dormitorului.

– Mai sunteți mulți? Dacă ați bătut drumul până aici, nu cred că vă e frică să vă arătați la lumină!

– La lumină ne vom arăta, dar la față, ba. Să se facă lumină! se înfurie vocea a doua. A doua voce avea o mână care răsuci comutatorul. S-a făcut imediat lumină. În lumina aceea s-a văzut instantaneu că în cea de-a doua mână strălucea o pușcă mitralieră. Pe lângă ea, pistolul ce-mi mângâia beregata părea de jucărie. Am prins curaj, realizând că nu sunt singur cu agresorul. Cei doi erau îmbrăcați în combinezoane negre și aveau cagule pe cap. Semănau nu numai la voce, dar și la statură.

– Ce ziceți de gripa porcină? Ajunge și la noi? De-aia v-ați pus basmalele astea?

– Băi, tu vei să ne protestezi? Fă pași ușori și dă manuscrisele, repejor!

În maieu și în boxer, cu malacul purtător de pistol în coastă, m-am dus glonț la dulapul de haine. Am ridicat maldărul de maiouri și de chiloți și am scos un vraf de caiete, agende, șervețele de masă și sutiene.

– Ce-i cu sutienele astea? Ți-am ordonat să ne dai manuscrisele, ești turc?

– Nu vă enervați, că văd că vă

tremură țeava când țipați. Pe sutiene am scris cele mai inspirate versuri de dragoste. Unii au simțit parfumul lor chiar pe Internet.

Malacul cu pistolul își ridică puțin cagula și miroși un Triumph mărimea C cu 38. Roz. Cu dantelă și semicupă. Semicupele erau delicate, fără ranforsări, și pe fiecare din ele scrisesem câte un rondel.

– Asta miroase a Chanel 5. Dar nu cred că s-a simțit parfumul acolo, pe net.

– Ei, acolo sunt oameni care scriu, ca și mine. Trebuie să citești și să scrii multe poeme până să ajungi să le simți parfumul. Ai ghicit. Dar de asta ce zici? l-am întrebat pe malacul cu pușca mitralieră.

Curios, malacul doi, de fapt doi pe doi, strânse pușca mitralieră sub braț și duse la nas un soutien Chantelle, un D 40 extins, transparent, din satin alb, bine întărit. Pe cupele lui, cu scrisul meu mărunț și neciteț, compusesem o epopee.

– E un parfum viguros, aproape bărbătesc, se pronunță malacul doi. Pare de la Yves St. Laurent, dar n-aș putea să spun exact care...

– Mai citiți și voi poezie, măi băieți. Greșit! E un Gucci, serie limitată. Am avut mare noroc că am pus mâna pe el. Vreau să zic, ca să scriu pe el...

– Dar asta rupt, care a rămas într-o cupă? se interesă malacul numărul unu, cel cu pistolul. Pistolul era un Browning: acum, la lumină, i se vedea marca înscrisă pe țeavă. Miroase a Passion, așa-i?

– Corect, văd că ai ghicit. Passion. Nu l-am rupt când i l-am scos. De scos l-am scos ușor. Doar vedeți că are baba și moșul în față. L-am rupt după, când m-a criticat un poet, pe net, că unul din sonete nu respectă prozodia. Acum îmi pare rău că l-am rupt, poate că puteam să-l mai șlefuiesc...

– Avea nevoie? Vreau să zic sânul, nu sonetul.

– Sânul era perfect. Cum ziceam: mă ionatan cu parfum de Passion. Dar în sonet am pus prea puțin suflet. Se mai întâmplă la noi, poezi. Ne mai ia valul: mai forțăm o rimă, se mai lasă cu o silabă în plus sau în minus, mai punem virgula greșit...

– Și restul? mă întrerupse, nerăbdător, malacul numărul unu.

– Restul zace aici, sub chiloți. Editorii nu publică poezie: nu se cere, nu se cumpără, nu se citește. Ne citim noi între noi, poezi, pe net. Și acolo, cum spuneți, se mai pierde din parfum...

– Lasă asta cu publicatul. Asta o discutăm mai târziu. Restul. Tipa cum era în rest?

– Păi nu-mi mai aduc aminte precis. Dar faptul că i l-am scos și că am scris apoi pe el un sonet bun și unul așa-și-așa, mă face să cred că nu era chiar de speriat. Țin minte că a venit de vreo zece ori după el. După soutien. Cred că voia să recitească sonetele. Acasă nu-l lua: bărbatul ei citea numai „Gazeta Sporturilor”.

– Cam puțin îți amintești. Cred că ar fi cazul să-ți îmborsăști memoria.

– Stați! Stați că mi-am mai adus aminte de ceva! În soutienul ăsta, clivajul sânilor ei îmi amintea de plăcile tectonice din Vrancea.

Roci! Parcă erau gata, în orice moment, să se miște, să se zburciune...

N-am apucat să termin fraza. Podeaua a zvâcnit scurt, apoi ceva mai lung. Lustra a intrat în tangaj. Dosarele cu manuscrise s-au răsturnat peste sutiene iar șervețelele au zburat, împreună cu cei doi malaci, prin geamul de la balcon. Probabil că pe-acolo și intraseră vizitatorii mei.

Mi-am strâns la piept ce mai rămăsese din manuscrise: dosarele și sutienele. Am coborât, gânditor, pe scară. Mă gândeam că e de gradul 6, cel mult 7.

Daniel Lăcătuș

Nu muri că moartea n-are moarte

Cu mânecele suflecate
sta cu un cot sprijinit pe birou
și cu capul proptit în palmă
cu cealaltă mână răsfoia paginile unui
tabloid
abia oprindu-se pentru a citi
părea atât de plictisit
de parcă ar fi fost acolo de o viață
își întoarse privirea către mine
ca și cum ar fi vrut să ne vedem
pentru ultima dată
de la fereastra camerei
număra valuri și le dădea nume
o corabie a rămas ancorată în inima lui

Vă vorbesc despre mama mea

care cuprinde trecutul
prezentul și viitorul
într-o singură bătaie de inimă

mama mea
care este talismanul meu
și-n trupul căreia stă
toată grația alchimiei

vă vorbesc despre mama mea
care a inventat paradisul
pentru a-și ascunde durerea.
O zi cât o viață
Mă târam pe jos, protejându-mă de gloanțe,
ca pe front,
în casă stam cu lumina stinsă,
evitam chiar să trec prin dreptul ferestrei.
Noaptea era neagră în mine,
jur împrejur vijeliile de foc
și feeria înfricoșătoare a trasoarelor,
dimineața liniște-
din când în când mai şuierau gloanțe,
până și pâinea avea gust de cenușă.

Preliminarii la o apariție editorială

Yu Lan Hua - Jurnal Chinez

Născută în Munții Făgărașului și purtată de destin de mai multe ori pe meleagurile legendare ale Imperiului Florii de Mijloc, **Io-landa Dumitrescu**, pe numele său de scriitor **Yu Lan Hua**, nu a putut ceda tentației occidentalului de a devoala misterele actuale ale unui tărâm veșnic ascuns călătorului pe cărările Orientului. Înscriindu-se în linia celor ce au construit discursul oriental universal și românesc, **Milescu-Spătaru, Eliade, Timuș, Dumitriu, G. Călinescu, Jurnalul Chinez** al lui Yu Lan Hua dezvăluie spiritelor curioase ale occidentalilor toate ascunzișurile tărâmului „chitailor”, conturând o lume unică, specifică, plină de farmecul etern al acelui capăt de lume, unde verbul de ordine va rămâne de-a pururi *tradiția*. Purtată de „Karmă” pe exact aceleași urme ale cărturarului moldav din secolul al XVII-lea, Nicolae Milescu-Spătaru, ambasadorul țării rus la Beijing, Yu Lan Hua își structurează însemnările într-un dialog intertextual cu „străbunul” său, unic în literatura română și universală. Spre uimirea cititorului, aflăm din rândurile Jurnalului Chinez că, oricât s-ar „mișca axul tradiției” înspre modernism, China va rămâne veșnic acel teritoriu, ce s-a ascuns lumii în spatele Marelui Zid, apărându-se astfel de invadatori și, la rândul-i, apărând Lumea de invazia „hoardelor” sinice. Depășind limitele unei scriituri impuse de o călătorie „oficială” sub forma unei delegații sau a unei banale excursii, traiul în mijlocul unui popor, ce se consideră cel mai vechi și cel mai important din Lume, descoperă un stil clar, concis, plin de un umor căruia, pe alocuri, nu-i lipsește sarcasmul, de o sinceritate debordantă, respectând una din condițiile primordiale ale literaturii memorialistice în general și a celei de călătorie, în mod deosebit.

Limitându-și, oarecum, raza de observație a societății de la mijlocul secolului al XX-lea și începutul celui de-al XXI-lea, la o lume a intelectualității sinice în special și doar incidental a celorlalte straturi sociale, Jurnalul Chinez al Doamnei Yu Lan Hua poate părea incomplet. De fapt, acesta nu se structurează strict într-un jurnal de călătorie și nicidecum într-un reportaj literar, depășind cu mult aceste genuri. Pentru cititorul activ, cu o minte intuitivă, vie și trează, scriitura autoarei românece se convertește într-un jurnal intim, în care frământările psihologice, determinate de anumite aspecte ale vieții pe două meleaguri, aflate la fruntariile opuse ale Marii Rusii sau, cândva, Uniunii Sovietice, ies la iveală în pasaje sfâșietoare uneori, nu atât prin reușita expresiei literare, cât prin tensiunea cu care sunt trăite și prin duritatea evenimentelor care le nasc. Aceste stări de o intensitate majoră, ivite aproape întotdeauna din situații limită de viață, conferă jurnalului suspans și un ritm alert, care îl ține pe cititor cu sufletul la gură, doritor să continue lectura, pentru a afla urmarea evenimentelor și desfășurarea lor și mai puțin trăirile pe care le-au născut. Aproape întotdeauna, însă, sentimentele care însoțesc aceste momente de viață conturează puterea scriiturii lui Yu Lan Hua, întrucât, pentru a le face față, spiritul tonic și într-o oarecare măsură optimist, recurge la specificul sufletului românesc: ha-

zul de necaz. Un alt aspect al umorului debordant, care dă dinamism și digerabilitate lecturii jurnalului, este „mania” pentru porecle. Alcătuind, tradițional, o latură vag histrionică, în fapt născută din același răsul-plânsu’, dar și din nevoia de a avea o anumită libertate de comunicare, într-o lume relativ închisă, cum e cea a unui campus universitar, în care toți se cunosc între ei, universul poreclelor se constituie într-un veritabil penel caracterologic. Astfel, profesorul Wang din Harbin devine Măcu, pentru simplul fapt că are, mai degrabă, figură de calmuc, decât de chinez. Secretarul pentru străini, Xu Le Sheng, devine Askaniama, prin calc intertextual cu personajul lui Milescu-Spătaru, la fel și Gan Bai, Alihamba, asistentul vice-președintei Universității din Shantou. Jun Liu, șeful Centrului de Limbă Engleză a aceleiași universități, poartă două porecle. Una, ieșită din literatura clasică română, prin același calc intertextual și diacronic cu „străbunul” diplomat, Alihahava, și alta ivită din pronunția numelui său (Jun = Giun), fonem intrat ușor în lexemul magiun, care, evident, pentru nevoi prozodice, rimează cu „săpun”, aluzie la subțirea pregătire profesională a acestuia, pe modelul semantic al expresiei „wax”. De fapt, mai multe personaje schimbă sau se „potcovesc” cu mai multe porecle. Și Gan Bai, alias Alihamba, se mai numește Bambi, pentru că e ținut pe palme, precum un prinț, iar fonetic, cele două denumiri se aseamănă. Pe alocuri, denumirea de Bambi se sinizează, acesta devenind Bam Bai. Secretara, al cărui nume englezesc, „pardon, american”, este Robin, devine în limba română, impropriu, Ciocârlica și nu Prihoria, pentru simplul fapt că aceasta „cântă” și „îi cântă” pe toți angajații din catedră la „șefu”. Președinta universității ajunge Augusta, după denumirea influentă a personajului Elizabeth, dar nevoia de prozodie a „românului născut poet” o transformă în Mangusta, diminuându-i importanța autoasumată și reducând-o la aspectul fizic, vag rahitic și hiperactiv. Cel mai poreclit dintre personaje rămâne Chris Zhao, chinezul camaleonic și total lipsit de caracter, mai imparțial decât orice român de-a lungul istoriei... Pornind în epos cu porecla de Baca, pronunție copilărească și peltică, deci scurtă și ușor de pronunțat, de la „broasca”, întrucât aduce fizic cu o caricatură a personajului german pentru copii, Schildkröte, („broască țestoasă”, germ., n.n.), acesta evoluează în Cârtoancă, deoarece este cârtoasă și cârtitor mai tot timpul și mai apoi culminează cu impudicul Chris Țoancă, pe măsură ce-și dezvăluie caracterul, la fel de „neplăcut mirositor” ca și semificatul din limba română. Christopher Zhang devine Christofel, pe modelul Anofel, fiind la fel de „vâjâit” în gândire și acțiune, precum bâzâitul unui țânțar isteric, Elizabeth se căpătuiește cu porecla de The Voodoo Bird, deoarece e lungă, slabă și deșirată aidoma unui cocoș sacrificial din ritualurile africane, cu atât mai mult, cu cât și-a petrecut o parte din viață pe acest continent. Mai toate persoanele care intră în viața autoarei și a însoțitoarei sale nu scapă atentului scrutin psihologic, sintetizat astfel în porecla ce-l ținutește în eternitate. Deși pare ne-

dreaptă porecla de Andromaca, „lipită” profesorului englez David Bennett, aceasta se dovedește cea mai intuitivă și corectă, așa cum se dezvăluie în epilogul jurnalului.

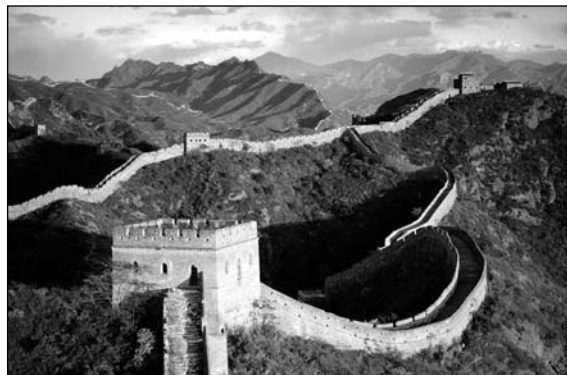
Însă cheia de boltă a umorului Doamnei Yu Lan Hua o constituie aluzia. Nu există situație umoristică pe tot parcursul discursului memorialistic, care să nu conțină un set de aluzii, de o fină subtilitate, fapt care îl pune pe cititor la „lucru”, motivându-l să-i cunoască sau să-i investigheze universul intelectual, pentru a putea, desigur, găsi o interpretare justă a acestora. Iar acest univers, deși sărac în aparență și în forma discursului, este extrem de profund și vast. Desigur, rămâne ca o delectare a spiritului acelora care i „se aseamănă” și care reușesc a citi printre rânduri și dincolo de text. O pagină de un debordant umor, care stoarce lacrimi de răs, este povestea petrecerii de Crăciun (p. 411- 413), moment inedit și deloc unic pe parcursul întregului jurnal, dar poate cel mai bine realizat.

Neexcelând stilistic, autoarea preferând un stil clar, foarte concis, al povestirii atât omnisciente, pe alocuri, cât mai ales al narării faptelor, evenimentelor și al exprimării directe, nedisecate a sentimentelor, Jurnal Chinez se impune (și prin aceasta poate induce în eroare ochiul neformat critic) printr-un ritm alert al scriiturii, cvasi-telegrafic, sintetic, alternând cu pasaje lente, largi, pe alocuri docte, ce pot îndemna un critic versat să le atribuie altcuiva. Însă, în ambele situații narative, umorul tonic, subtil, aluziv, menit a detensiona inclusiv pe cititor, nu numai pe cel ce relatează situațiile neplăcute și dureroase ale vieții, se remarcă instantaneu, îndepărtând de la capcana imprimării etichetei de reportaj literar, în ciuda propozițiilor eliptice de verb, a frânturilor frazale, specifice adesea transmisiilor succinte de informații din stilul jurnalistic.

Relevând un caracter profund patriotic, necum patriotard și în total dezacord cu tendințele demoralizante, destructurante, deșirante, pervertitoare și pervertite ale noilor politruci, adepți ai celui Political and Cultural Corectness din țara și societatea de origine a autoarei, Jurnalul Chinez al Doamnei Yu Lan Hua pune în fața cititorilor mecanismele de păstrare a valorilor fiecărei nații, cu care aceasta a venit în contact, în timpul călătoriilor în China, dar mai ales pe cele ale țării despre care scrie, depășind posibilele acuze de caracter xenofob și dezvăluind misterul profeției dominației mondiale a „rasei galbene”. Departate de a face elogiul Chinei noi, precum mulți faimoși călători români „în China nouă”, scoțând în evidență valențele culturale și valorile eterne ale Chinei din toate timpurile, marcând profunde schimbări ale modernismului acestei țări, care, într-un secol, a reușit să refacă și să depășească un întreg parcurs istoric al Apusului și chiar să se ridice vertiginos deasupra lui, Jurnalul Chinez impresionează printr-o sinceritate și o totală lipsă de ipocrizie, atitudine cvasi-suicidară și în profund dezacord cu diplomația de moment sau atemporală a oricărui individ, care dorește menținerea unor relații fructuoase și profitabile

(Continuare în pag. 19)

JURNAL CHINEZ

la nivel personal, urmând preceptele pictorului Theodor Pallady, exprimate în al său Jurnal, asigurându-și, astfel, valoarea peste timp a scrierii sale. Yu Lan Hua nu minte, nici nu disimulează evenimente sau întâmplări, ci prezintă adevăruri crude, uneori neplăcute, alteori sublime, ale vieții pe două continente și în două țări, legate cândva de „marea prietenie a Internaționalei comuniste”. Oricât de dure-roase ar fi acestea, mergând pe linia obiectivă dintre multiplele fațete ale relativității realității inconjurătoare, adevărurile prezentate de Doamna Yu Lan Hua, privind atât viața personală, situațiile particulare socio-profesionale, de sănătate, deloc plăcute, prin care este nevoită să treacă și pe care trebuie să le depășească, stârnesc curiozitatea lectorului și înțrețin ritmul alert al discursului.

O carte care, odată luată în mână, te incită să o parcurgi și să descoperi misterele unui tărâm atât de profund, cu atâtea valențe necunoscute sau depreciate de către vanitatea Occidentalului, Jurnal Chinez aduce marginile Lumii și atmosfera modernă și contemporană a Orientului Extrem mai aproape de curiozitatea trăitorului de la Porțile Apusene ale Levantului, constituindu-se într-o carte ce dezvăluie o înțelepciune aparte, a unui popor milenar, care a știut să-și păstreze și să-și înțrețină o structură genetică cât mai curată și mai puțin alterată, iar mecanismele care au stat la baza acestui proces sunt amplu prezentate de autoare, toate, însă, alcătuind corpusul aceluia concept unic în cultura mondială, numit **TRADIȚIE**.

Jurnal Chinez se înscrie astfel în literatura română și universală ca o lucrare unicat, completă și complexă, un ghid de călătorie pentru omul modern, trăitor la confluența a două secole, la fel de prețios ca și cel al Spătarului Nicolae Milescu, dezvăluind ochiului curioșilor o lume plină de mistere, în vibrațiile polifone și polimorfe ale rafinamentului oriental.

Mărturie peste timp a calității și eficienței ambasadei în Țara Chitailor a Spătarului Nicolae Milescu, lucrarea Doamnei Yu Lan Hua (*Magnolia de Jad Pur*) îmbogățește discursul orientalist tradițional și pune înaintea cititorului cele o mie și una de chei de intrare ale polisemiei Orientului.

Victoria Milescu

ÎNSTRĂINARE VERSUS ADAPTARE

Scriitorul sirian **Mazen Rifai** se află de ani buni în România, unde a învățat limba română ajungând la performanța de a fi un autor bilingv, scriind poezii, articole și povestiri atât în limba română cât și în limba arabă. Debutază în 2008, cu o carte bilingvă, ale cărei teme le vom regăsi și în cartea sa recentă, **Reîntoarcerea la țarmurile adevărului**, apărută la editura Ars Longa din Iași. Versiune românească este realizată de autor cu sprijinul prof.univ.dr. **George Gri-gore**, coordonatorul colecției **Alif** a editurii ieșene. Volumul cuprinde bucăți de proză scurtă, dintre care unele pot fi numite poeme în proză având un înalt grad de veridicitate, afect și implicare autobiografică. Regăsim aici ca temă obsesivă tema emigrantului, pe care autorul o tratează în cunoștință de cauză, nesfiindu-se să-și mărturisească neliniștile în legătură cu munca sa de fiecare zi, cu tracasări legate de legislație, nu-și ascunde nemulțumirea față de gropile din București, nici nedumerirea față de preferințele culturale ale fiicei sale precum și neputința de a se mai reîntoarce la propriile rădăcini, în țara unde nu mai poate ajunge nici la înmormântarea mamei sale. E drama străinului care nu se mai simte acasă nicăieri.

Mazen Rifai analizează complexitatea situației emigrantului care face eforturi uriașe să se adapteze la țara de adopție, să-i învețe legile și obiceiurile, să-i cunoască oamenii și cultura și nu în ultimul rând să-și realizeze visul. Iar visul oricărui emigrant e să trăiască mai bine decât în țara de origine de unde a fost alungat de sărăcie, prosperitatea materială, pentru orice arab, după cum ne spune Mazen Rifai, însemnând mașină, casă, bani, femei frumoase. Dar aici nu se ajunge ușor și nu întotdeauna pe căile cele mai drepte. Deși sensibil și sentimental până la lacrimi, autorul evaluează totuși cu luciditate unele aspecte morale și sociale, fără să-și menajeze deloc conaționalii, arătându-și indignarea atunci când unii dintre aceștia devin lacomi, dorind să obțină un profit cât mai mare, ori se comportă incalificabil cu femeile. În proza **Arăboica din București**, o tânără arăboaică lucrează la firma unor arabi, iar unul dintre aceștia o seduce, o minte că o va lua de soție, fata îi cedează, dar el o părăsește; un prieten al său o minte și el ca să-i cedeze, după care fata este iar părăsită, în final ajungând să fie violată de șeful ei. Autorul nu-și poate reprimă indignarea față de un tip de mentalitate a unei societăți a bărbaților, unde ei își permit orice, dar femeile sunt incriminate dacă își pierd virtutea. Departe de casă, unii emigranți se schimbă sub presiunea mediului, a relațiilor, a evenimentelor, a cursului firesc al întregii lumi, căpătând comportamente și obiceiuri noi. Cei ce nu se adaptează, nu supraviețuiesc. Rezistă cei ce au cât mai puține scrupule, având ca țință principală banul. Doar când ajung la închisoare sau pe patul de spital, unde pot plânge în voie de dorul țării și al celor dragi, unii își dau seama că au sacrificat ce au avut mai de preț în viața lor de dragul banilor cu care nu mai pot cumpăra „nici prieten, nici nevastă și, cu atât mai puțin, cinste”. Atunci își aduc aminte de Dumnezeu, care este „a toate Iertător și Milostiv”. În povestirea **Scursura**, autorul remarcă realist și trist: „scursurile asigură viitorul în aceste zile”. Aici, o „scursură”, având bani, o cucerește pe învățătoarea Rabba, cea mai frumoasă fată din sat; de ea este îndrăgostit un tânăr care, din disperare pentru dragostea pierdută, se hotărăște să fugă „sărind pe fereastra realității”, rămânând „un înstrăinat într-un regat al beznei”. Autorul surprinde o multitudine de fațete ale înstrăinării. „Înstrăinarea nu este numai a trupului, ci și a spiritului și a inimii”. Acesta merge direct la cauza înstrăinării care poate fi, uneori, paradoxal, o înstrăinare în propria țară: „îndurerații străinătății (...) sunt victimele; călăii sunt cei ce iau hotărârile în guvernele arabe care nu se îngrijesc de condițiile de trai ale cetățenilor lor, ceea ce îi silește să plece, să emigreze, căci sărăcia în propria-ți patrie înseamnă străinătate”.

Cu un acut simț de observație, Mazen Rifai schițează rapid, din doar câteva linii, portrete și situații din care extrage nucleul moralizator. El vorbește despre iubire și trădare, despre neadaptare și alienare, despre boală și moarte, toate acestea fiind percepute mai accentuat ca străin: „Cât de grea e boala ca străin”. Un fapt de viață obișnuit are pentru scriitor un anume simbol, un mesaj general-uman ce se exprimă sub formă de maxime, sentințe, aforisme, predispoziția sa spre reflexivitate sporind valoarea și profunzimea textului. Povestirea **Adio, trupul**, îi prilejuiește o serie de meditații și reflecții vizavi de starea limită a ființei umane: „Cu trecerea zilelor, sporesc părțile care mor în lăuntrul nostru și crește spațiul ocupat de moarte. Trenul vieții este așteptat de moarte în ultima sa stație. Orice om are stații, de-a lungul vieții, stații apar și stații dispar. Oamenii dorm, iar când mor se trezesc.”

Cei ce-l cunosc pe Mazen Rifai ca pe o persoană jovială și dinamică pot avea surpriza să descopere un scriitor serios și curajos, preocupat de problemele grave, fundamentale ale oamenilor, spre care privește cu empatie, folosind un limbaj de o deosebită poeticitate. Suflul narativ are ceva din ardoarea imaginativă, din eferescența asociativă a bunei tradiții a literaturii arabe. Cartea poate trezi interesul și prin felul în care vede un străin România, în special Bucureștiul, dar și cum îi văd românii pe străini, veniți fie la studii, fie cu afaceri, pentru un timp mai lung sau mai scurt, sau pentru toată viața. În carte, arabii apreciază România ca fiind o țară liberă și deschisă, iar româncele se consideră femei emancipate. Între aceștia se stabilesc relații de colaborare, de prietenie, iar câteodată se nasc chiar povești de dragoste. Unele povești de dragoste eșuează, altele izbândesc, fiindcă dragostea adevărată transgresează diferențele de limbă, religie ori statut social. Cel ce pleacă de acasă în lumea largă pentru a-și găsi împlinirea materială poate avea șansa uneori de a-și găsi și împlinirea sufletească.

Mazen Rifai, Reîntoarcerea la țarmurile adevărului, Editura Ars Longa, Iași, 2011, 130 p.

poem despre cum înaintează descrierea

hei tu măcelar filozofule
 hei tu care ai inventat acest poem
 așa cum inventezi îngeri de pe o stradă pe alta
 așa cum inventezi demoni în fiecare parcare
 a orașului

tu care abstractizezi și filozofezi la orele
 matinale ale dimineții
 și deodată îți vine așa să arunci cu ghemotoace
 de vată

în poarta însângărată a oglinzii
 tu care vrei să atingi semnele și neșemnele
 care au zămislit poemul cu capul în jos
 tu nu vezi?
 chiar ție îți semăn încăpățânătule
 reflectând noapte de noapte în fața acestei
 ferestre

cu capul în jos
 fereastră prin care privește îngerul decapitat
 - traheea absolută a rădăcinii împăiate-
 cu ghearele răsfirate într-o amețeală de platină
 am încercat în după amiaza aceea fatidică
 de noiembrie

să-i explic îngerului din dreapta
 că ochiul meduzei ar putea exploda
 la răsăritul soarelui
 tăindu-i respirația și sângele violet
 sub mușcătura de ceară a venei
 floarea carnivoră nepotolită nesătulă
 întrerupând discursul solemn
 atât de solemn până la însingurare

aserțiunea coboară în stradă

umbra salcâmului japonez
 dansează pe notele unei arii bine cunoscute
 dansează dansează dansează
 până la venirea sezonierilor cu gâturi lungi
 și subțiri

pălăvrăgind despre adam puslojic
 la noi în oraș nu se mai vând gogoși umplute
 cu unt de arahide
 la noi în oraș nu se mai vând demult blănuri
 de sconcs

pe ultimele le-au dus polonezii bodogănind
 astă iarnă

cu ultimul transport
 antrenorul de sânge ignoră fațada antică
 a orașului

duzilor le vom lua pulsul cu dinții
 ce mai harababură
 ce mai nebunie
 aserțiunea coboară în stradă venerând
 dromaderii pustiului

uitați însingurați resemnați, printre altele
 printre multe altele
 cu o lanternă magică agățată de brâu
 vechiului pastisor

asteptăm noaptea polară
 asteptăm vulpile să ne încălzească imaginația
 de tinichea și inimile mirosind a cabernet
 asteptăm poștaşul să ne aducă vești despre
 bătrânul poet din orașelul fără suveniruri
 din orașelul cu porțile ferecate
 ridiculizând printre altele oboseala și
 iernile geroase

frigul asistența socială și orfelinele
 ce mai harababură
 ce mai nebunie
 elixiruri ale tinereții vândute la kilogram
 în piețele publice

frânturi de memorie doar luxul contează
 va spun doar luxul contează
 pe brațe fotografia îngerului masochist
 ca o banală strângere de mână
 într-o după amiază târzie

sau femeia în întuneric nevoită să înțeleagă
 totul
 dar absolut totul
 dragostea ura pasiunea disprețul aroganța
 condescendența lamentația flirtul...

mostră de curaj

dimineața e tulbure e rece
 parca s-au revărsat toate penitenciarele
 din butoiul necăjit al lui diogene
 nebunii sunt pe urmele noastre
 îi conduce un prieten vechi de familie
 băiat bun ospitaler simpatic
 fost antrenor de jiu-jitsu
 nimeni nu e de neînlocuit în dimineața asta
 acră și crudă

ca o mânășă carbonizată
 pe jumătate udă
 fara degete fără piele fără oase
 dar cu amprente mari cât plămânii
 de porțelan ai orașului

și ție ți-e frică să te naști idiotule
 nu-i așa? hai recunoaște
 nu, mulțumesc, lasă o să mă nasc mai încolo
 mult mult mai încolo
 după ce-or trece toate astea
 după ce vom trece unul prin altul
 eminenți și tăcuți

**primul sunet ca un ecou
în podeaua cu aripi**

viața e o târfă îți va spune fiecare individ
 care coboară treptele imobilului
 în fiecare dimineață, suierând printre dinți câte
 o înjurătură

la dracu, viața e o târfă care te înșeală
 la fiecare colțișor de stradă
 cu toți cunoscuții și necunoscuții și cei pe
 care-i vei cunoaște cândva,

îmi spunea îngerul
 și brusc îți dai seama într-o dimineață ploioasă
 că ți-a crescut

un dinte uriaș în cerul gurii
 și dintele se transformă într-o duzină de aripi
 și că mai poți vorbi doar cu falangele imitând
 dansul primordial al păsărilor
 și că-ți plac mai mult ca altădată filmele mute
 ale lui chaplin

făcând semne prin luneta mașinii
 închizi gura monstrului cu o mie de lacăte
 și duhoarea lui puturoasă
 cu omnipotența unui mic zeu de mână a doua
 ascuns pe bancheta

din spate a unui maserati quattroporte
 și nu te așteaptă nimeni și nimeni nu-ți trece
 pragul

jovial cu căpățâna în palma stângă
 și buchetul de orhidee imperiale în mână
 dreaptă vociferând

despre copiii din orfelinele est europene
 și crezi că ești cel mai nefericit dumnezeu
 și scrii chestia asta cu majuscule

pe pereții casei
CEL MAI NEFERICIT DUMNEZEU
 că sunt niște vrăji acolo la mijloc ceva
 ce nu înțelegi
 niște descântece și doar privești și nimic

mai mult
 inima mea te rememorează în aceleași imagini
 spații libere

apusuri coșcovite în tencuiala bisericilor
 și întreaga dispută iconoclastă și ochiul
 albastru ascuns în creier ca o butonieră la
 încheietura mânecii la care nu ai acces
 niciodată

în aceleași detalii
 pe care tu le
 cunoști foarte
 bine
 semne pe obraji
 pe buze ale unei
 mângâieri tandre

în coridorul blocului
 te ridici și aștepti ca cineva să-ți treacă pragul
 să-ți zâmbească
 să-ți lumineze încăperea cu oasele albe
 din abajurul memoriei retrase

în cortex

locul în care am simțit golul lăsat de plecarea ta
 golul lasat de seducția amarului
 se surpă cu avalanșa melancoliei cârcotașe
 inima mea adoarme într-o scorbură plină

de viziuni

tabloul crește ca pâinea pe vatră dospind

în cuptorul cu imagini

ochiul sălbăticiunii și formele rostogolite

pe marginea patului

repetă la nesfârșit primul sunet ca un ecou

în podeaua cu aripi

**regele nebunilor
sau despre cum își petrec localnicii
vacanțele de iarnă la pittsburgh**

înțepenesc aici de câteva zeci de ani
 într-o epocă victoriană
 elisabetană și de care mai vreți voi
 în jilțul nebunilor își face cuib

moartea patrupedă

cu miros de lavandă ieftină în păr

mănâncă snacksuri și râde nebuna după fiecare

oftat al supușilor

nu mai faceți glume proaste sau vi s-a urât

cu binele, ți-a nebuna

ridiculizând asistența și penajul păsărilor

cu picioare lungi

călugărul franciscan a fugit și-a luat tălpășița

acum aprinde bioxiduri de carbon pe burta

albă a balenei

undeva prin marea bering

vreau mai multă ruină, n-auziți?

să văd mai multă ruină,

striga moartea pe picioroange

la naiba, să fie zăvorâte toate ecourile

și sunetele și cuvintele

și râsul nebunilor și plânsul condescendent

al orbilor

în craniul melancolic al dimineții

au înflorit mușcatele pe neașteptate

și păpădiile au înflorit deasemenea

și eu care stau acum de vorbă cu muțenia asta

sălbatică

dezhidratată împruțită cu urme de var

pe pleoape și umeri

o pasăre neagră și mare călătorește prin mine

îmi hașurează orizonturile

se oprește din când în când ciugule organe

„pe care eu nu le pot atinge”

cum nu pot atinge sensul lucrurilor

apoi își vede plictisită de drum

prin ochiul de sticlă al mandarinului s-ar putea

să văd lumea protestând

lumea în carne și oase

probabil mă vor probabil mă iubesc fantomele

astea mioape

iubito tu ce zici? doar ne iubim

crezi că ne vor legaliza dragostea

asa... încetul cu încetul se vor obișnui

sau va trebui să-i obișnuim în fiecare dimineață

(Continuare în pag. 21)

și dacă n-au s-o facă n-au decât să plece
vom rămâne cu prietenul greene
vom restabili o liniște barocă
ce va înflori sub rochia matinală
a doamnei rosenthal
să vezi și tu prietene cum își petrec localnicii
vacanțele de iarnă
la pittsburgh

turnul babel

„veniți și pogorându-ne să amestecăm
limba lor, ca să nu înțeleagă niciunul glasul
aproapelui său”

de ce cântecul acela într-o ebraică uitată
ne-a făcut să tresărim din ruini de humă
de ce îngerul acela ca o dezmințire
ne mângâia pe creștet cu aripile însângerate
de ce lemnul încărunțit la tâmpile
ne privea descărnat printre așchii pestrițe
fratele îmi povestea despre durerea coborâtă în
măruntaie
despre începuturile firești ale lumii de margine
despre focuri stinse în goluri de lut
despre locuri neștiute măcinate în tânguiri
de scrum
și eu nu înțelegeam nu l-aș fi înțeles niciodată
nici vorba mamei nu o mai înțelegeam
dar tu cititorule nu știi nimic din toate astea
însăși vorba mea sângerie nu o înțelegea
nimeni
era o absurdă improvizație
așa că într-un târziu
a trebuit să recurg la semne

salomeea

„Orbit a fost Irod privind pe Salomeea, fiica
Irodiadei, jucând și chiar înțeleptul Solomon a
fost orbit sufletește de femeile străine și a gre-
șit și el înaintea lui Dumnezeu (III Regi 11, 3-4)”

suntem iarăși aici în mijlocul templului
ca în fiecare dimineață
la mici intervale de timp
ne este servit ceaiul fierbinte
pe o tavă uriașă
ce seamănă a planetariu
cu scene biblice pe tavan
și capetele noastre bărboase pletoase
multiplicate la nesfârșit
așezate pe o mie de tipsii aurite
ce poartă inscripția salomeii

Iona

„atunci el le-a răspuns: sunt evreu și
Domnului Dumnezeuului cerului mă închin -
Cel care a făcut marea și uscatul”.

de o bucată de vreme încoace
am început să locuiesc într-un pește imens
dimineața deschid bronhiile să se facă lumină
să intre puțină apă
puțin aer
îmi aprind o țigară îmi beau cafeaua
într-o liniște postdiluviană
ca un răsfățat al sorții mănânc
caviar toată ziua
seara adorm obosit printre solzii argintii
a doua zi o iau de la capăt

soarele apunând ca o portocală roșie de sicilia

acel balansoar din curtea bunicii
în care legănam visele de preamărire
ale furnicii și povesteam despre prințese
și legende medievale
și capul regelui secerat de o mică rază
de lumină
căzând în coșul împletit din nuiiele
de la picioarele ghilotinei
și sângele cald zvâcnind pe obrazul bărbos
al călăului dominic
ca un cocoș fără cap
păsări negre cu un cânt sălbatic adăpostind
în gheare inelarul lui

cristofor columb
„ramuri de gheață tăiate decent cu sabia
gărzilor imperiale de la schonbrunn”
și câtă vară trecea prin venele noastre
acoperind fiecare centimetru de piele arsă
ca un mărfar indiferent la numele gărilor
coborând cu amurgul șinelor pe obrazul umed
al lunii
și câtă voioșie în gloata de copii de la
marginea drumului
despicând cerul de marțipan și bezele
cu hohote de râs

vara ochii roșii ai iepurilor
întorși spre oglinzile calde ale musonilor
departe zidurile grădinii s-au prăbușit încet
asurzitor de încet sub povara grea a aromelor
de catifea
iarba își ridică printre fire ochii de mercur
peste valurile albe ale imaginației noastre
trec cârduri cârduri de coleoptere blajine

când m-am trezit din vis nu erai lângă mine
era doar sentimentul de liniște venit
în numele tău
cu imaginea blândă a ochilor tăi fotografiind
orizontul

și tâmpilele ninse ale îngerilor
îți camuflezi ochii între oase ca să vezi
mai bine de acolo de sus
scorburile atinse de energie
cu marginile aspre ale cerului mângaii
creștetul
și fața brăzdată de dorințe în pleoape adânci
de nesomn
cum cearcănele se cuibăresc între două

lacrimi apostolice
mi-am plâns copacul de ciudă și numele
copacului l-am scrijelit pe
dunga aia mică de cer
și ramurile și coliba desfrunzită am plâns-o
și soarele se lățea în ochiurile de apă sălcie
de la marginea drumului
ca o peșteră plină cu borne kilometrice
în sanctuarul copilăriei

acel balansoar în care poți doar
să supraviețuiești
și nimic altceva
deasupra cartierului meu general cu ofițeri
tunși și frumos îmbrăcați
purtând uniforma albastră cu mândrie
un singur căluș fără a fi prea vorbăreț
ca un trandafir de sârmă ghimpată
trecut în dinți peste distribuția unui

scurt metraj și a
vestonului în care țineam fotografia mamei
încerci să descifrezi harta locul înghesuit
pe unde făceau dragoste
soldații cu logodnicele lor de acasă
și chipul copilului ce vorbea trei limbi
la perfecție
nimeni nu va avea curajul să moară înainte
de răsărit

nimeni nu va avea curajul să alunge îngerii
din casa președintelui berryman
nici să adulmece resturile zilei cu zgârciurile
și oasele lor de pomină
ca și cum ai închide ochii și ai visa lucruri
bizare în propriul tău ecosistem
și soarele evantai gigantic apunând
ca o portocală roșie de sicilia
peste umerii gheboșiți ai satului

în rest nu e decât corpul meu traversând o imensă pată de cerneală

în vacanța de vară
petrecută undeva între dealurile rozalii
din vată de zahăr am descoperit
tot felul de femei în paginile cărților
citite și necitite
femeia răsfățată tolănită
pe urechea elefantului de pluș

gemea de plăcere
femeia pisică femeia vulpe femeia furnică
femeia tigru
devastând păduri de nesomn și de greață
femeia portavion învăluind

în fiecare dimineață orașelul
în panglici de gheață multicolore
totul e verosimil totul e posibil aici
în această cameră rustică

plină cu borcane de șerbet
unde stăteam liniștiți ascultând
piciorușul de lemn al contrabasului prăfuit
bătând ritmic tac tac tac tac
în podeaua casei cu șobolani
plămânii memoriei pudrați cu scandaluri mărunte

într-o dimineață ploioasă de vară dumnezeu
și-a vărsat sămânța

în căruța fermierului
și tuberculi joviali au răsărit prin coviltir
ca o fărâdelege
disprețul față de credința cultivatorului
de pepeni

nu ajută la nimic pe aceste meleaguri
așa că nu te îngrijora
într-un târziu vei avea lumea la picioarele tale,
îmi spuse amicul din copilărie
cu femeile tale descoperite prin cărți
întinse pe covoare uriașe persane
în rest nu e decât corpul meu putred
traversând o imensă pată de cerneală

uzina cu aripi

pentru că tu uzină cu aripi fabrică
de omorât suflete îmi faci în fiecare dimineață
nodul dublu la cravata portocalie cu picățele
cu precizia unei mașini de tocat nemțesti
siemens bosh

îți ascult discursul interminabil
cu interminabile porți de sânge
țâșnind dintr-o gură albastră
cineva îți duce gunoiul îți aruncă vesela
îți aruncă ideile coapte date în pârg
cineva, și dacă aș știi cine îți excită orgoliul
în spasme orgasmic îți aruncă deșeuri amintiri
chiloțerii roz de dantelă ploaia
filează candelabre în cartierele marginașe
oscilant nefiresc orașul se sinucide
încet dar își păstrează simțul umorului
cum îți păstrezi tu amintirile în cutiuța
de vechituri prăfuită aruncată sub pat
în timp ce eu descompun lent în mine
virusul penitenței rugăciuni cotoare de măr
sticle de vin pachete goale de țigări
cineva îți aruncă diminețile în silă la groapa
de gunoi a orașului

îți sabotează plimbările și duminicile
fosforescența neonului îți arde în palmă
ca o incizie îți desenează hărți apeducte
despre care tu nici nu bănuiești

„Agatha Grigorescu Bacovia” - PRIMA VERBA

Ultima ședință din 2011 a Cenuclului „Agatha Grigorescu Bacovia” a fost o plăcută surpriză, *recruții* (elevi în clasa a IX-a și a X-a la **Lieul Teoretic Grigore Tocilescu** și la **Grupul Școlar Tase Dumitrescu** debutând cu texte ce dovedesc reale aptitudini și, mai ales, o cultură în formare, dar de foarte bună calitate. Am ales pentru exemplificare două texte:

Andreea CUIBĂ

Speranța unei stele

Nu știu când a început tristețea mea amară, dar știu când a încetat...

Era vară... Cercul cerului înstelat m-a făcut să privesc adânc fericirea și viața omului trecător.

Eram tristă. Viața mi se părea nedreaptă... Nu-mi înțelegeam trăirile... Căutam? Ce? Pașii gândului s-au apropiat:

- Sunt Steaua Speranței! Cauți fericirea?... Trăiește-ți viața fără să mai întorci ochii!...

Cum oare voi reuși? Sufletul meu era prea tulburat pentru a înțelege...

- Simplu! În fiecare zi alege să iubești, nu să urăști! Alege să zâmbești, nu să te încrunți! Alege să oferi, nu să iei! Alege să înfăptuiești, nu să amâni! Așa vei avea, întotdeauna, o viață limpede... Privind un apus de soare te poți întuneca. Privind roua poți primi lumină... Fiecare rază care-ți mângâie obrazul, fiecare adiere de vânt ce-ți răvășește părul, fiecare mireasmă de floare, fiecare cîrîp de pasăre, fiecare cântec de greier sunt șoapte

ale miracolelor ce te așteaptă să le atingi.

Meditând la toate acestea am realizat că ne plângem de scurtimea vieții, dar, de multe ori, uităm s-o trăim.

Steaua a plecat, dar lumina a rămas, ca o icoană, în catedrala gândului.

Cosmin ILIEȘCU

Membru al cenuclului nostru încă din clasele primare, Cosmin Iliescu surprinde, de fiecare dată, prin experimentele sale. Își caută, cu tenacitate, un drum numai al lui, preferând însă, deocamdată, lectura, întreruptă de fulgurațiile unor texte „colțuroase”.

Vioara și ciorile

S-aud un cântec, un regret
Pe care-n gând îl tot repet:
E unul făr-de-asemănare,
E unul plin de-înfrigurare.
De zici că-i vânt adus de cântul
Albelor, vechilor viori,

Dar apare-n zare
Norul negrelor ciori.

Armonia se sparge-n mii de bucăți

Se-mprăstie-n mii de părți,
Viorile se sfarmă și se fac pulbere,
Vocile se frâng și plâng amarnice
Mângâiate de-adieri și simțiri nostalgice.

Doar una-și păstrează corzile
Și-ncepe singură a țese,
Fără să-i mai pese
De ceva de-aici, un cânt
Ce-i macină încet, flămând,
Sufletul și glasul plâpând.

Ciorile atacă cu-al lor negru abisal,
Vioara-și pregătește un glas epocal
Cu care-ar vrea să spargă zidul de opal
Și cea dintâi glăsuire
Vine și-i urmată fără oprire
De alte vorbe ciuntite
Din acute corzi fălite
De dureri, pentru frații pălite.

Ciorile fug speriate
De-aceste glasuri ahtiate
După dureri așa de mate.

Fug spulberate, cu negrul de ciumă
Surgându-li-se-n urmă
Pierindu-le a lor turmă,
Fug și nu s-or mai întoarce
Nici măcar o dată s-atace...
E vreme de pace!

Au participat la discuții: **Emil Proșcan**, prof. **Geta Stanciu**, prof. **Bădicioiu Laurențiu**, **Lucian Mănăilescu**, **Polițeanu Andreea**, **Ispas Sabin**, **Novac Maria**, **Cristescu Larisa-Monica**, **Stan Vasilica**, **Galeș Ana-Maria**, **Sora Cristina-Daniela**, **Andrei Aldona-Ioana**, **Sora Mădălin-Sorin**, **Albeanu Mihai**, **Stoican Florentina**, **Stan Nicoleta**, **Enache Simona**, **Băicoianu Claudiu**, **Rusu Florin**, **Petrescu Ariadna**, **Zahiu Angelica** și **Stan Marius-Alexandru**.

Ana Drăgoianu

POEME

Încercare

aveai un zâmbet șters
ca un soldat ce-și pierduse calul
într-o bătălie inutilă
ascuțai gândurile trasând cu mână
chipuri și forme unice
pe trupul meu gol
dimineața îmi ridicai părul
încălcit
și așezai un sărut fugar
pe obrazul brăzdat de vise
temnița unde intrai după fericire

Reguli pentru șotron

pietrele sunt ca oamenii
risipiți pe trotuarele vieții
am devenit stânci
dacă ne întrebăm de ce liniile
șotronului
se întâlnesc doar într-un punct fix
vom afla că nici o teoremă
nu poate fi aplicată
pentru a demonstra
curgerea nemiloasă a timpului
avem aceleași picioare de lut
și stropii de ploaie ne despart
de nemurire

1... mi-au crescut aripi
2... fără teamă privesc răsăritul
3... mă fascinează dalta
sculptorului bătrân
4... am un curcubeu în inimă
5... împart pâine câinilor
flămânzi
6... îmi vând sufletul la piață
7... arcușul viorii pare un cuțit
8... am atâta liniște că v-aș da
tuturor

Poem nocturn

te privesc în fiecare noapte
și nu înțeleg
cum de sunt rănilile tale
în carnea mea
și cum palmele mele încearcă
disperate să-ți oprească zâmbetul

de pe chip
într-o cușcă imensă
numită univers...
îți simt buzele calde
pe țărâna cuvintelor
și mă rușinez când vorbesc
singură... departe
mă ridic și te privesc
respir lângă ochii tăi
caut liniștea

ți-aș da o clipă din mine
să poți trăi....

Adiere

noaptea împletesc visele
cu mâinile tale flămânde
caut un loc în alte galaxii
universul nostru se învârt
ca un balon de săpun
în jurul poeziei
ne-am născut din gânduri
și durerile sunt definite
într-un singur vers ...
plâpând
viața le trece pe toate pagul
ușa scârțâie îngrozitor ...

Ideal

numai toamna
mă cațăr în copaci
brusc mă trezesc
din somnul leneș al verii

și agăț de umbra unei păsări
ochii obosiți
vreau să simt coaja îmbătrânită
de atâtea cuvinte
sub unghiile mele groase și lungi
ca ale unui animal resemnat...
mă strecor printre frunze
cu pământul lipit de spate
și cu luna în frunte
mii de insecte îmi cercetează
râsul
fără să-mi cunoască durerea
sunt la marginea lumii
de câte ori am venit aici...

Joc

mă găsesc mereu în brațele tale
cu carnea-ți fragedă sub unghii
trecând peste ochiuri de lumină
dintr-un univers într-altul
fântâni cu apă dulce
rezemându-mi coatele
pe spinarea pământului
caut să mă nasc încă o dată
în aceeași grădină
cu același măr voi șopti
păcatul când zorii mă vor rupe

Cristina Bîndiu

Viața între timp și anotimp

„Cartea de față înfățișează, fără părtinire, prin intermediul personajelor ei, mecanisme vieții noastre, neschimbate ca un mit.” mărturisește doamna **Ileana Vulpescu** despre romanul **De-amor, de-amar și de inimă albastră**, apărut la editura Tempus în 2005.

Titlul incitant îndeamnă la lectură, conturând în același timp coordonatele sub care se va desfășura destinul personajului principal: iubirea „*acolo unde nu trebuie*” și tristețea care o va însoți, inevitabil. Fiică de țărani săraci, cu mamă analfabetă, Argentina (Adelina) Boboc își depășește din punct de vedere material și social condiția, ajungând un foarte bun medic. Inteligentă și muncitoare, corectă și nedorind să ajungă „*în fruntea bucatelor*” pentru că acolo „*nu te pot împinge decât orgoliul și datul din coate*”, viața ei este - așa cum mărturisește autoarea - „*o viață obișnuită trăită de oameni într-o anumită epocă: nu este viața unor victime, este viața unor oameni care trăiesc normal atât cât pot să-și permită într-o vreme anormală*”

Lait-motivul cărții și al vieții personajului este dat de Scrisorile portugheze, lectură care o însoțește pe Argentina Boboc în timp: *Seara, pe lângă orice altă lectură, citeam - a cita oară? - câteva fraze din Călugărița mea portugheză. Era ca o scurtă întâlnire cu o prietenă care știa totul despre mine.*

Adolescentă, se îndrăgostește de vărul său, Gabriel, un băiat frumos, înalt, subțire, brun, cu un păr ca peria, cu ochi în care licărea un zâmbet ironic mereu, cu o față prelungă așa cum aveam să văd în albumele cu pictori spanioli, cu nas fin, ușor acvilin, cu dinți de un alb albăstrui, între buze bine conturate, sub o mustață neagră menită să le accentueze frumusețea - dragoste imposibilă, mai întâi din cauza înrudirii, apoi din pricina aspectului fizic comun (*făptura mea avea ceva greoi* - se descrie personajul - *de parcă nu mi s-ar fi desprins cum trebuie din pământ picioarele cu glesne otova și de parcă sculptorul neștiut, care ne modelează cu totul, ar fi uitat să mai tragă o daltă-două obrazilor mei căzuți*). Conștientă că singurul lucru care îi oferă posibilitatea de a răzbate în viață este mintea (*Frumoasă nu eram, Gabriel nu mă băga în seamă, dar de trăit trebuia să trăiesc; și să trăiesc de pe urma acelei minți la care natura nu se calicise*) și munca stăruitoare, Adelina-Argentina pornește la București doar cu cinci ouă și o fărâma de brânză în traistă, pentru a se angaja ca infirmieră la Spitalul Militar. Felul în care evoluează destinul personajului ilustrează perfect concepția populară că „*nu aduce anul ce-aduce ceasul*” - sau, după spusele personajului, „*berzei chioare îi face Dumnezeu cuib*” - povestea vieții fiecăruia dintre noi stând sub semnul unor întâmplări aparent mărunte (gesturi, replici, atitudini, reacții) care, însă, vor avea un rol decisiv în propria existență. O vizită de curtoazie făcută nașilor, îi va oferi ocazia de a locui timp de doi ani într-o cameră de serviciu („*un spațiu al meu pe care nu-l împărțeam cu nimeni*”) la familia Zamfirescu, anul morții lui Shakespeare îl va aduce în viața Argentinei pe cel ce-i va fi mentor și ocrotitor - generalul Olteanu (domnul General - cum îl numesc toți, majuscula

mărturisind stima pentru omul și profesionistul Olteanu) șeful secției de Ortopedie a Spitalului Militar -, sinuciderea Luciei Canteмир o apropiere de cel care-i va rămâne prieten pe viață, Costi Gheorghiu, dansul la care o invită Gelu, fratele ei, pentru a-i cunoaște viitoarea soție, i-l va aduce pe Iosif Iuga, căutarea unei scurteici pentru Maica o va pune față în față cu Claude Comăneanu. Astfel că, destinul personajului principal pare să fie scris de oamenii care intră în viața ei - prieteni, mentori, iubiți - și rămân ... pentru totdeauna.

Printre mentorii Argentinei se numără doamna Despina (profesoara de limba română din liceu), nașii săi (familia Iamandi), familia doctorilor Zamfirescu și Domnul General. Doamna Despina se impune ca model pentru eleva de liceu prin profesionalism, corectitudine, atitudine, decență și eleganță, prin felul în care învățătura ei trece dincolo de manual pregătindu-și elevele pentru viață: *Ca să fiți pregătite pentru examenele pe care le veți da în școală, în meseria voastră, în viață. Învățați-vă să vă susțineți punctele de vedere. Nu spuneți „da” când gândiți „nu”.* Despre această profesoară cu har, personajul nostru afirmă: *Doamna Despina, cu înfățișarea ei desprinsă ca din cronici și ca din freștele votive din biserici și minăstiri ne-a ctitorit sufletele, ni le-a-mpodobit cu tot ce era mai frumos în mintea și-n sufletul ei. De la nimeni în viață nu am învățat mai mult.*

Familia Iamandi (el-colonel, ea-profesoară de limba română și limba latină) și familia doctorilor Zamfirescu îi oferă posibilitatea de a învăța o multitudine de lucruri, de la limba franceză - pe care aceștia o foloseau frecvent în conversațiile dintre ei - la artă (*Nici un timp al vieții mele n-a fost mai plin de învățăminte și de-nvățătură decât orele de română cu doamna Despina și decât cei doi ani petrecuți în casa domnului și doamnei și-a domnului Zamfirescu. Ce mult am învățat din albumele lor de artă și câte frumuseți am văzut!*).

Domnul General - intuind calitatea umană și profesională deosebită a Argentinei - este cel care-i va dirija cariera, trecând-o de la statutul de la infirmieră la cel de cel de soră medicală la sala de operații și sprijinind-o atunci când este studentă la Medicină (*Primul meu noroc în viață - se destăinuie ea soției Domnului General- mi-a venit de la Domnul General, soțul dumneavoastră. Fără sprijinul dumnealui n-ajungeam doctoriță*).

Deopotrivă mentor, prieten și iubit îi este Claude Comăneanu, pe care-l cunoaște în bazar, care o va ajuta cu bani de câte ori va avea nevoie, se va preocupa de cariera sa - datorită lui va ajunge asistent universitar - și alături de care va trăi „marital” doi ani. *Domnule Comăneanu* - îi mărturisește ea în ajunul plecării lui în Spania - *ați fost dascălul meu de frumusețe și de-nvățătură despre bucuriile vieții*”. Claude se va dovedi și el, asemenea tuturor oamenilor importanți din viața Argentinei, o investiție sufletească pe viață.

Tot o investiție pe viață va fi și Costi Gheorghiu, prietenul și fratele de cruce al Argentinei, ca și Iosif Iuga cel care îi va vindeca trupul de dragostea pentru Gabriel și sufletul

de îndoieli și complexe.

Cu toate acestea, cel mai important mentor în viața Argentinei va fi mama sa care vorbea ca o femeie bătrână. Parcă se adunase în ea înțelepciune de veacuri și ale cărei sfaturi vor deveni principii de viață pentru copila plecată de la sapă pentru a-și face un rost la oraș.

„*E timpul timp și este un timp al fiecăruia. Ultimul are și început și sfârșit. Pentru om - măcar așa ne-nchipuim, adică doar pentru om - există o singură certitudine: sfârșitul*”. Cu aceste cuvinte debutează romanul doamnei Ileana Vulpescu, roman ce așază din start destinul personajelor sale sub semnul fatidic al curgerii inexorabile a timpului, indiferent de dimensiunile sale. *Pentru om - ne transmite mesajul textului - important este timpul lui, pentru că acela are un sfârșit spre care ne vom îndrepta, inevitabil. Important este ca atunci când aluneci spre final să nu trebuiască să te întrebi ce ai făcut cu el, cu timpul tău, mult, puțin atât cât ți-a fost dat, să nu ți se pară că s-a scurs în zadar.* Iar Argentina își măsoară timpul prin oamenii care i-au marcat destinul și prin ceea ce a reușit să adune - nu din punct de vedere material, ci mai ales din punct de vedere spiritual - iubirea, prietenia, dragostea pentru părinți, dragostea pentru frumos, dorința de a învăța mereu ceva nou, ceea ce-i aliniaza timpul personal la timpul marelui univers.

Paralel cu timpul personal al Argentinei, este prezentat timpul unei țări. De la cotele ce aduceau țărani la disperare, la felul în care se cocoțau unii în fruntea partidului, la practicile avansării în grad doar cu acordul lor, de la felul în care se iscodea în viața fiecăruia, la „prețul” libertății plătit nu numai în relații, ci și în apartamente mobilate cu mobile stil sau case cu pereții plini de opere de artă - timpul comunismului este surprins cu luciditate și realism, nu rareori cu amărăciune. Ilustrativă în acest sens este „*înnoirea comunistă a vocabularului*” care privează verbul a interpreta de orice determinant, încercându-l de un singur sens: *a-i atribui cuiva intenții dușmănoase la adresa noului regim.* Ce toate acestea, epoca post-decembristă pare mai amară (Există ziare - fiecare „independent” însă de cineva! - jucând fiecare după grupul de interese pe care-l reprezintă. Fiecare gazetă e montată ca o piesă de teatru. Ai dreptul de a manifesta: tu strigi, tu auzi. Magazinele sunt pline. Unii cumpără din ele, alții se plimbă prin ele ca prin muzee./.../ poți să ai tot ce poțestești - bani să ai. Și mai presus de orice - afară de zile, poți cumpăra: conștiințe, Justiție, Poliție, tot, tot.), tonul devine de-a dreptul cinic, iar dezamăgirea personajului este atenuată doar de mulțumirea că bătrânețea nu-i va mai da mult timp (*Mă bucur că sunt bătrână.* - spune Argentina, în vremuri în care sufletul lumii este bolnav și, după cum se vede, nici bogăția nu-i este leac).

Ca și în celelalte romane ale doamnei Ileana Vulpescu, viața năvălește prin fiecare pagină citită. Iar pentru a ne prinde în plasa scriiturii sale autoarea nu caută eroi. Personajele sale sunt oameni obișnuiți, mai puternici sau mai puțin puternici, mai răzbatători, sau mai plecați în fața destinului, unii gata să se cațare în frunte oricând

Arcade lirice

Silvia BITERE

eu când rățesc mă tem

am simțit că rățesc și m-am temut
că dintr-un ochi într-o bună zi
se vor naște mâini vegetale
că pot înmuguri până și degetele
ca niște cârnăciori despicați la capete
prăjiți în seu de animal vor înflori da
îți spuneam despre oameni interesanți
cu dublu sens în viață ca pe autostradă
când se circulă la mica înțelegere
și când se moare din prea multă înțelegere
de regulă prin scurtcircuit ne cad anumite părți
din corp
iar noi le numim cerești pentru că se leagă
de cerul gurii prin cuvinte
și de acolo e simplu până la auz mai dai
de câte-o ureche șubredă
te faci că plouă îți arunci mănua în curtea
vecinului subtil
sapi un tunel de mărimea unui difuzor până dai
de șobolani
și servești cina cu vecinul tot subtil pe muzică
de joplin
închei un pact între a fi și a nu fi cu vreo
cârțiță înțeleaptă
te va convinge că blănița ei este mai moale
decât perna de-acasă
apoi tragi jaluzelele împuști la întâmplare

flash

eternă ca o piatră sunt săpată de val
să nu mă strigi pe numele meu de umbră.

îmi crapă ochiul în palmă
sub cruce îmi găsesc oasele umede.

timpul îmi smulge din buză sângele
sunt plină de trup stătut.

la capul meu dansează un mort
mă ridic și-l lovesc cu putere.

azi împlinesc încă o zi.

între Dumnezeu și poet

*(fiecare trăiește dacă-l întrebi și e poet într-o
lume pe care o numește lumea lui)*

era așa într-o duminică cum să vă spun -
cu mult soare și mă bucuram
și sosise el cu lumea lui să mă întrebe
dacă am terminat de rostuit zidurile lumii mele
oricum de la atâta lumină de-abia îl zăream
îmi lăcrima până și osul feței
care zid și care lume
eu de când mă știu încep o construcție
pornind de la fereste
deci nu am ziduri și nici lume
s-a mirat poet fiind eu nu
mie nu-mi place mirarea eu mai bine bat
un cui în aer și cânt la fereastra mea
așa sunt eu nu-mi dau ferestrele mele
pe zidurile nimănui odată
mi-am făcut o scară înaltă să urc
până la Dumnezeu
și el m-a văzut de sus dreaptă
dar eu chiar asta vroiam – să mă vadă
să-i mulțumesc personal că mi-a dat șansa
să respir aerul Lui nu pereții poetului

și s-a întâmplat să orbesc
și era așa într-o duminică
cum să vă spun – aveam și eu lumea mea

Maria Ileana Belean

Iarna asta cu zăpezi verzi

mă-nfior ca o primă zăpadă
așa de mult vreau să te sărut
încât buzele pășesc tot mai aproape de tine
să-ți atingă chipul
privirea ta
își face loc prin ceață
mă caută
nu te lăsa păcălit
sunt eu
atârnată de umbra ta
ușoară
prea tăcută să simți
vreau să-ți spăl ochii
poate mă vezi parte din zori
dar sunt o mie de clipe până la tine
scriu bună dimineața
în fiecare ungher al jurămintelor
cu speranța că ziua va duce mesajul
iar tu ștergi roua ceruită în jurul ochilor
cu un sărut

Liniștea iernii

privirea-mi alunecă ușor pe liniștea
aleii zugrăvită-n alb
s-a-nserat și e rece
peste multe tentative de a pași
frunzele stoarse de vlagă
atârână cu ochii închiși de ciochinii remușcării
pe margini de drum, protector, felinare ard
golul din mine crește, crește...

de-a lungul toamnei declamam versată
teorii despre monotonie...nisip
gura ardea
acum în liniștea duioasă
fulgii se așează pe frunte, sâni, coapse
- Eu îi pun nasul și bujorii! strigă Călin
ochii lui negri încă pășesc primele
pagini ale primăverii
paralel cu clinchetul de zurgălăi,
liniștea pare resemnată
o să fac un pas înapoi pe alea îngustă,
să culeg lăstari
să-i înclin în ce parte vreau
să arăt nonacțiunii că iarna are suflet,
arde și ninge
sunt de neoprit
colinda pune zilei de mâine
masca
mimând porții egal între anotimpuri
peste reveria ultimei opriri
înăuntrul din mine aprinde istovitor
poarta liniștii iernii

*

prin seva gorunului
trece nisipul frunții
preaplinul de nea al cuvântului
fulg alb

*

din iarnă rămâne doar suspinul
sunetul liniștii mă veghează
strivindu-mă
candela arde

Geo Galetaru

Acolo șezum și râsem

la marginea unei ape triste acolo
șezum și râsem
era iarbă până la cer în dimineața sălbatică

ascultați tăcerea
ne spuse prizonierul acelei ferocități albastre

ascultați cum curge vântul peste pleoape
de îngeri

nu plecați încă din gările sonore ale lumii
nu ridicați mâna asupra umbrei rănite

întâmplările voastre sunt scuturi fragile
și dincolo de maluri se-nchid aceleași semne
cu care nu mai dovediiți nimic
(decât poate un triumf al vieții impudice)

la marginea unei ape triste acolo
șezum și râsem
era iarbă până la cer în dimineața sălbatică

și noi eram singuri în acea beție inexistentă

Cineva aduce frigul de departe

dormi îmi spune visul dormi
peste mesteceni trece roata argintie a lunii
și malurile visului sunt înalte și fierbinți
până la cer suie visul pe o scară de aur
jos rămân mestecenii și pașii umbrelor noastre
ca niște pete strălucitoare pe chipul
întunericului

dormi
cât timp vederea este înlăuntrul tău
și trupurile îngerilor zboară pe pământ
de parcă acolo ar fi ceruri rotitoare și limpezi
și doar nemișcarea ochiului tău
e punctul în care începe și sfârșește lumina

dormi îmi spune visul dormi
și malurile visului sunt înalte și fierbinți
ele ard în noapte ca niște păsări albastre
ca niște călători cu aripi însângerate

dormi îmi spune visul dormi
cineva îți numără bătăile inimii
cineva aduce frigul de departe

cineva îți pune în mână cheia
și trandafirul negru

Fructul acela fragil

încă vreau să vorbesc despre păduri în amurg,
încă număr secunde albe din orologiul lunii,
mâna mea dezmiardă încă ape adormite,
ochiul meu visează trandafiri

cu pleoape albastre.
și nimeni nu mă va convinge că răul
plutește în noi,
ca un nufăr otrăvit în oglinda limpede
a sufletului,
că tăcerea neagră e singurul răspuns
la semnalul fosforescent al zilei ce piere.

chiar dacă fructul acela roșu fragil
își scutură miezul în utopiile toamnei.
încă vie în întunericul luminos din noi.

VATRA VECHE, Nr. 1 (37) – ianuarie 2012

Revista se deschide cu interviul realizat de **A.I. Brumaru** cu **Gabriel Stan**, „poate cel mai talentat și reprezentativ artist plastic din România”, așa cum îl numește **Alexandra Shaw** (critic de artă – Manhattan Arts, New York). O remarcă deosebit de îndrăznească (care trebuie percepută de cititori în complexitatea ei?) a artistului este următoarea: „Cred că omul nu poate discuta relația Om-Divinitate decât de pe poziții ateiste. Omul este creația. Dacă inversăm raportul, putem avea neobrăzarea, istorică și blasfemică, de a spune că noi L-am inventat pe El. Artele viitorului, chiar dacă pare o ciudățenie, vor aparține deopotrivă omului și divinității, în egală măsură. Nu trebuie decât să ne ascultăm inima.”

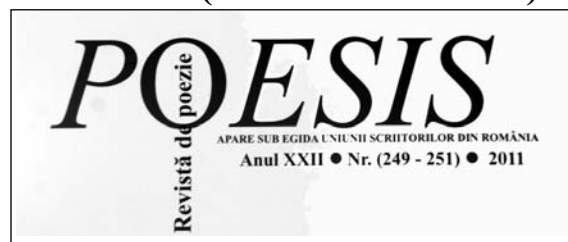
Încântătoare versurile lui **Nicolae Băciut**: „Doamne, știu că plângi acum, / Doamne, știu că râzi de mine, / eu sunt lacrimă de drum, / eu sunt ochi, tu ești retine, / eu sunt mare fără mal, / râu ce se îmbracă-n sare, / tu ești mantie de deal, / eu sunt semn de întrebare. / Doamne știu că plângi acum - / nu știu unde, nu știu cum.”.

În **GOMA, Breban, MANEA și insomnia premiului Nobel, Alexandru Petria** notează: „Nobelul e ca insomnia după vârsta 40 de ani pentru scriitorul român. Chinuitoare, exasperantă. Storcătoare de puteri. Constantă. Veghea se lărgeste, este o anticameră a umilinței, cu exacerbarea complexelor și a teoriilor conspiraționiste. De ce nu și noi, de ce? Cum de alții sunt mai breji? Pe Herta Müller n-o pun la socoteală. Trăiește în Germania, scrie în germană, e scriitoare germană. O să mă încumet să decelez o singură cauză a insuccesului - absența pragmatismului în mediul literar. În anii '90, după căderea guvernelor comuniste din estul Europei, dacă era susținut cu înversunare și cu cap, Paul Goma ar fi avut șanse. Șanse risipite în prezent și de derapajele antisemite ale admirabilului dizident. Dar cum să-l promoveze Uniunea Scriitorilor pe Goma, când doar de ceva zile a fost reprimat în organizație, după ce a fost exclus sub Ceaușescu. Orgoliile și piti-cimea morală și-au disputat întâietatea. Și politica, să nu uit.

Uniunea Scriitorilor a anunțat că îi propune pentru Nobel, ediția 2012, pe **Ana Blandiana, Mircea Cărtărescu și Nicolae Breban**. Blandiana are șanse microscopice, nu din cauza ei, așa stă treaba cu poezia în evaluarea celor din Comitetul Nobel. Cărtărescu? Iarăși șanse sub nivelul mării. E un produs impecabil de marketing, marca „Humanitas”, de știutoare rezonanță națională, mai degrabă decât unul care să-l depășească pe un Salman Rushdie, aspirant pe acolo. Nicolae Breban? Aici e aici...! N-a fost susținut de U.S. un fost dizident, un om care a făcut

istorie, ca Goma, și este scos la export un prozator acuzat de CNSAS de colaborare cu Securitatea, anatemizat chiar și de Nicolae Manolescu, președintele US, în „România literară”, pentru acest aspect al biografiei sale. Ce-o să zică conducerea Uniunii Scriitorilor dacă justiția o să certifice interesantul concubinaj al lui Breban cu Securitatea? Ce-o să spună Comitetul Nobel? Depinde de suportabilitatea la penibilitate a fiecăruia...”

POEZIS (Nr. 249 – 251 / 2011)

Antologia **ORFEU** îl prezintă pe marele prieten al lui Nichita și al literaturii române **Adam Puslojic**. Cităm din poezia ce deschide grupajul: „Dacă în curând voi ajunge / la Satu Mare / lumea va avea o șansă / și un amestec de bucurie / cu lacrimi luminoase // să-mi atingă soarta // al nostru Adam încă / viu mai este // numai că stă ascuns / jului la față / și înghemuit în destin (...) așteaptă / ceva / esențial / pe lume // și el nu este / umbra unui om cult / și evident ploios // dar tot ce ne mai poate / oferi / acest om minunat / în afară de propria lui umbră // sunt patru doar / stropi de ploi sătmărene // de el aduse în gură / din Timocul lui / protonatal” (**Umbra unui om – Lui George Vulturescu, o veste**)

Printre tinerii poeți prezenți în acest număr se află și **Alexandar Stoicovici**, cel care a debutat recent, la 23 de ani, cu volumul **Vineri** (În *România literară* nr. 1/2012 **Luminița Corneanu** scria: „rețineți numele aceste, veți mai auzi de el”)

Iată un scurt fragment dintr-un poem publicat în Poesis: „... o femeie întindea la uscat pe spaliere / un giulgiu pe care erau imprimate mii de chipuri. / (...) / femeia se apropia de mine și îmi șoptea . / ...din orice luptă care se da în tine / rămâne doar mirosul puternic de catran / ca o trecere fulgerătoare prin moarte / din care nu rămâi cu mai nimic // deschid ochii / iar giulgiul atârna deasupra capului meu / s-a făcut oglindă” (**canarul în criolina reginei**)

Răzvan Voncu concluzionează, la sfârșitul excelentului eseu **Nichita îmbrăcat în ștofă - O evocare în fărâme**: „...poezia din Oase plângând și din ocazionalele postume este ceva mai greu de acceptat, în ciuda evidenței că poemele cu prozodie clasică sau cu structuri limpezi și, de asemenea, versuri ce se pot ține minte cu ușurință nu lipsesc. Însă poezia postmodernă nu-și propune nici să fie cantabilă, nici să aibă o poetică ordonată. Ea e însăși expresia dezordinii axiologice a lumii în care trăim, a incomunicabilității omului contemporan, a impersonalității jargoanelor personale din care se alcătuiește astăzi limba-jul. Nemaiputând cânta zeei absenți (căci nu mai vede finalitatea auto-iluziei), poetul postmodern se mulțumește să denunțe absența zeilor. De aceea, el renunță la metafore, la figurile ornamentale și, în general, la stilul solemn scrobit, metaforă devenind de-abia

poemul întreg”...

O temă nichitiană (circumscrisă poeziei postmoderne) complexă, bine conturată, dar și un „spațiu” cu „n” dimensiuni, ce poate fi, mai curând, intuit decât dezvoltat.

Din paginile dedicate **Festivalului Internațional Poesis** desprindem:

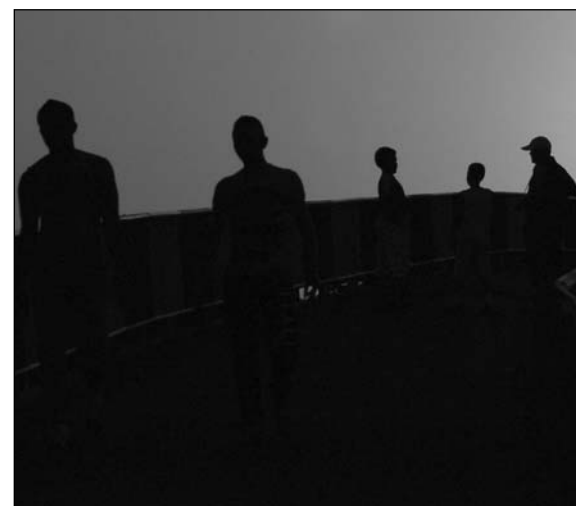
Rostirea amară a doamnei **Marta Petre**: „Acum când mă apropii de capăt și trupul nu mai țese fantasme / nu delirează nu mai aprinde sorii departe în alte galaxii la mulți ani lumină / iar lumea de-afară este posacă precum o zi de noiembrie cu negură deasă / eu ies din mine ca din adâncul fântânii și privesc realitatea pieziș”.

În interviul realizat de **Amelia Stănescu** cu scriitoarea și jurnalista de origine libaneză (acum trăiește în Austria) **Hanane Aad**, cea care a primit Premiul de Excelență pentru scriitorii din străinătate al festivalului de la Satu Mare, laureata aprecia: „A fost o bucurie să văd că poezia mea a fost apreciată de juriul festivalului. Dar convingerea mea este că poetul trebuie să fie conștient de ceea ce este și de ceea ce face și nu e nevoie să aștepte nimic în schimb. Scrisul, mai cu seamă poezia, reprezintă pentru mine, înainte de toate, un act foarte personal, intim. Orice ecou exterior este semnul unui anume schimb, unei anume relații care s-a legat prin intermediul poeziei, între poet și public, iar când spun public, asta nu vrea în mod necesar să însemne o masă de oameni, ci, poate, un număr foarte restrâns de persoane care au reușit să capteze intensitatea momentului poetic. În acest lucru constă, pentru mine, adevăratul premiu”

Într-un interviu plin de substanță poetul și traducătorul leton **Leons Briedis** conturează o anumită „graniță” a poeziei, plecând de la întrebarea interlocutorului (**Paul Gorban**): „... cum ați defini starea poetică?”:

„Deci poezia este în stare să exprime inexprimabilul în alte domenii ale artei. Dar până la urmă, nici cuvântul nu este în stare să exprime întregul fond de emoții și impresii. În asemenea situații, poeții devin romantici și suferă din cauza inexprimabilului. Este o boală metafizică a multor curente literare care s-au cufundat în supra-realism, cubism, futurism, expresionism etc.”

Un poem de o fascinantă și nobilă disperare, este semnat de **Jörn Pfenning** (Traducere **Mircea M. Pop**): „Bunul Dumnezeu / să fi făcut / oamenii / după chipul său? / Cei care cred asta / trebuie că au / o tristă imagine / despre bunul Dumnezeu.”

CLUBUL MĂSCĂRICILOR

Dominic Iordan deprinsese gustul feluritelor dezbateri. Vorbea, bunăoară, cu oarecare patos despre emanciparea femeilor și de criza mondială. Prin emancipare, susținea el, femeile involuau, își pierdeau țelul pentru care veniseră pe pământ. Și dacă era întrebat care era anume acest țel, țipa pătimaș: *procreația*.

Se trezi într-o dimineață decis să lupte pentru salvarea omenirii. Văzuse în vis vreun oraș alb, paradisiac sau cine mai știe ce. Trebuie să spun că Dominic era un bărbat înalt, cu părul negru și fața pătrătoasă, complet rasă și părul tuns scurt. Citise multe cărți și reușise să smulgă lumii academice un doctorat în științe sociale la nici 40 de ani. Era căsătorit a treia oară cu o fostă miss Pitești sau poate miss Marea Neagră, oricum doamna sa era mai mult decât o frumoasă. Pentru ea merita să salveze lumea.

La micul dejun, așezat pe scaunul său de la masa rotundă cumpărată de curând, mai precis după ce modernizase bucătăria, Dominic prăjise niște ouă cu costiță și le răsturnase din tigaia fumegândă, în farfurie, după care se așezase să le mănânce și în tot acest timp cloci un plan de acțiune pentru destabilizarea actualului regim politic, despre care știa atât cât să spună, mama lor de bandiți, au furat tot, nimic n-a mai rămas de furat. În esență însă regimul politic de la București era recunoscut ca fiind extraordinar de simpatic. Peste tot, în guvern, în parlament, la președenție, erau numai oameni veseli, de-a mai mare dragul să-i privești, să-i ascuți, unul și unul, toți grași, frumoși, fără chelie, fără. Unde mai pui la socoteală că apăruseră femei frumoase care conduceau parlamentul și diverse ministere și contrar chestiunilor din romanele care descriau și veștejeau dictatura comunistă, acum femeile erau renumite prin performanțele lor politice. Foste vedete de la ziua recoltei conduceau destinele bărbaților cu niște săni bombați și mari și cu niște șolduri foarte excitante, drept care aleșii nației visau camere cu paturi în Parlament, ca să poată contempla farmecul lasciv al vieții. O epocă, zicea Dominic dedicată sexului și plăcerii. La cea de a cincea îmbucătură a lui Dominic, în bucătărie își făcu apariția și doamna sa. Era blondă ca o rază de soare, cum ar spune un poet, în eventualitatea c-ar mai exista vreunul, cum însă poezii au dispărut cu totul din lumea noastră modernă, ori mai bine zis, ultra moderă, ultra evoluată, și tot ultra în toate, nu avea cine descrie blondețea Evianeii, purtând un neglige vaporos și mai nimic pe sub el.

– Neața, iubitule!
– Neața, iubi! Vrei și tu ouă?
– Ouă!? Ce mizerie! Am să gust un pic de șuncă de Praga.

– Faci cum crezi, iubi, dar ești prea slabă. Dacă pun mâna pe tine, dau numai de oase.

– Vezi că ești mărlan.
– Și ce dacă, sunt sincer.
– Nu mai fi sincer, fii politicos. Ce planuri ai pe ziua de azi?
– Mă duc la birou, fac niște statistici.
– Oh, grea mai e viața asta când n-ai de nici unele.

– Tocmai asta e. Totul trebuie schimbat. Vreau o lume nouă, un popor nou, și nici o regulă, să trăim conform naturii. Am citit niște cărți despre traiul în așramurile indiene. Acolo nimeni nu se spală, acolo nimeni n-are nevoie de bani, trăiesc numai cu meditație. Tre-

buie să dispară orice tip de conducere, orice tip de cod moral ori juridic, lumea să revină la ceea ce istoricii au numit pe nedrept comuna primitivă. Să nu existe nici o opreliște. Să fim liberi.

– Și criminalii?
– Dacă nu sunt legi nu sunt nici criminali.

– Da, dar pușcăriile sunt pline.
– Viciu de guvernare. Nu avem nevoie de conducători. Din cauza asta s-au prăsit ca iepurii societățile secrete și unde am ajuns? La legea Big Brother. Ucigător. Simt că înnebunesc. Tu, nu?

– Eu, nu.
– Păi tu porți ilegal un creier.
– Să știi că divorțez de tine, prostovane.

– Ei și? Mare scofală.
– Îți iau tot ce ai.
– Praful de pe tobă, adică. Ce am, nimic am, totul aparține bunului Dumnezeu.
– Apartamentul ăsta.
– Ce-i cu el?
– Îl împărțim. Îl vindem și împărțim banii.

Fiindcă expresia lui Domonic se schimba repede din una bonomă într-una plină de mânie, doamna sa se sperie și fugi din bucătărie, tocmai la etajul nouă al blocului, de unde amenința că se aruncă dacă soțul ei o mai bate. Mai mulți vecini ieșiră din apartamente alarmați de strigătele desperatei. Mulți priveau cu jind la neglige-ul transparent care le îngăduia să-i vadă trupușorul de manechin. Frumos. Tare. Un vecin de la etajul șapte o invită la el. Îi promise c-o va apăra. Dominic jura că n-o bătuse niciodată, că ea mințea pur și simplu.

– De ce-aș minți?
– Taci din gură, nu-ți agrava situația.
– Just like that, ți-pă un turc care locuia cu chirie la o văduvă de la etajul opt.
– What do you mean, my dear fellow?
– I'm not your fellow, mister. I know you very well.
– E violent și n-are manere, vezi chiar ăsta e cusurul lui.

– Who said that?
– Femeie, vino înapoi în casă, nu-ți spăla rufele murdare în public. Îți cer scuze pentru ce ți-am zis.

– Throw yourself in the head if you are still there. Government to see that you revolt against taxes, spuse un coreean de la etajul cinci.

– End of rioting, strigă cu patimă un student din Mogadishu, chiriaș și el la văduvă.
– Too many taxes. Taxes kill us.
– That's very true, spuse și turcul.
– Let's throw the government into the air. Make a conspiracy against Astoria, reluă studentul din Mogadishu.

Dominic ceru liniște. Vroia un dialog civilizat cu doamna sa. Dar dornici de conversație, vecinii stârniți deja erau greu de potolit. Și-atunci Dominic își luă inima în dinți și le ceru să-l urmeze în acțiunea de răsturnare a guvernului și-a președinției, că era dispus să fie conducătorul unei lumi libere, chiar dacă lihnită de foame și abstenență sexuală, și chiar dacă pentru asta va fi necesar un măcel. Va elibera din pușcării pe toți cei închiși conform cu legile vechi. Și până se vor așeza lucrurile oamenii se vor omorî între ei. Vor fura, vor ruina, dar până la urmă hoții nu vor mai avea de la cine fura, criminalii nu vor mai avea pe cine omorî, bani nu vor mai fi și clar vor supraviețui numai cei foarte puternici fizic. Și cum nu vor avea pe cine să mai omoare se vor

căsăpi între ei până la ultimul. Și astfel va rămâne un singur cuplu, prea puternicul și soața sa. Și va vedea că nu-i bine să fie singur. Și va începe să facă sânguincios copil după copil. Și lumea va renaște și va fi un nou început cu mult mai bun decât primul.

Studentul din Mogadishu spuse că omul era nebun, Dominic se supără, acuză Africa de violențe, iar turcu îi cântă în strună într-un fel lamentabil. Între timp doamna lui Dominic se refugie în brațele coreeanului și-i ceru s-o antreneze în arta kung-fu.

*

Din pricina acelorași libertăți căpătate cam prea dintr-o dată, Lenore Cucu, fată de liceu și de comitet, pornită să devină foto model și eroină de playboy, se măritase cu Orinel Fosecu, un mare bogătaș, om la cincizeci de ani și cum nu se poate mai lipsit de o înfățișare plăcută. Se ocupa cu moda, dar era și mare senator. Se scobeia în nas cu frenezie și tot ce găsea prin fiecare nară, om strângător, nu arunca, pune pe limbă. Avea fața rotundă ca Luna și roșie ca planeta Marte. Ziarele erau pline cu fața lui. Se comenta tot ce făcea și tot ce nu făcea. Ambiția lui era să devină președintele României, țară minunat de frumoasă și bogată pe care golani, prășiți după revoluție precum lăcustele în vreme de secetă, o numeau acum ba Românică noastră, ba Țara lui Băse, la care ungurii ziceau că Rominica nu era a lui Băse era de fapt Ungurica, țara lor de baștină, Ungaria lor mare întinsă și verde. Într-o primă fază, Orinel fusese ocupat cu dragostea. Se înfierbântase intens după Lenore. O visa, deși dormea cu un ochi deschis. I se părea că Lenore era femeia cea mai capabilă să culce un regiment numai cu o pătrime din podoaba ei feminină. Avea gurița roșie și când vorbea, întocmai ca fata din poveste, scotea din guriță numai perle. Era foarte deșteaptă, știa o grămadă de lucruri, întocmai ca un Bulă de genul feminin. O puteai întreba de toate, cum de pildă erau africanii sau chinezii sau cine conducea lumea. Știa de toate, învățase la liceu, deși își petrecuse mai toate orele prin w.c.-uri, fumând și hârjonindu-se cu cei numiți eufemistic crai sau hândrălai. Se antrena pentru viitor. Învăța cum să-i culce pe cei nevoiași. Așa se cucerea lumea în regatul măscăricilor. Cu măscări. Devenise o femeie tare, beton. Impresiona de la distanță. Când Orinel o văzuse prima dată se uitase la ea cruciș, hăhăise puțin, hă, hă, Lenore, tu trebuie să faci cu mine politică tare, mare, de-a curmezișul și de-a latul peste tot regatul. Să-i culcăm p-ăștia care cerșesc toată ziua și se behăie că n-au parale, da' ce? De ce nu se duc la muncă? Lenore trepidase toată și zâmbise cu gurița ei frumoasă și vorbise și scăpase câteva perle.

Era în amurg și faptul serii dăruia cu pace a lumii trudă. Dar ce pace? Orinel Fosecu n-avea de loc pace. Se perpelea, alerga după Lenore. O convinse să se mărite cu el. Reușise în zece minute. Lenore, de cum aflase că el era alesul, se și hotărâse. Paparazzi alergau ca nebuni să prindă o poză a lor sărutându-se. Era o imagine rară. El semăna cu Quassimodo și ea cu Esmeralda. Un cuplu de miliarde.

*

Orinel pornise un război total. Se lupta cu toată lumea. Spunea că ăsta era felul lui, nu putea altfel. Atunci când iubea, iubea nu glumă, pe viață și pe moarte, și când ura, nu se mai putea opri din ură. Vroia să vadă sânge pretutindeni. Lenore chițăia pe lângă el îndoită de spinare căci o culca pe toate mesele și nu se gândea niciodată la mijlocul ei aflat în plăcere da, dar și în mare durere.

Concursul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia” (EDIȚIA A VI-A)

◆ Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” și Primăria Orașului Mizil organizează ediția a VI-a a Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”.

◆ Regulament

Participanții vor trimite, până la data de 1 septembrie 2012:

Pentru **SECTIUNEA POEZIE** - maximum 15 poezii, încadrate în format „A4” (cel mult 8 pagini culese cu Times New Roman, corp 14, obligatoriu cu diacritice), pe suport electronic (email sau CD).

Pentru **SECTIUNEA PROZĂ** - maximum 12 pagini format „A4”, culese cu Times New Roman, corp 14.

Pentru ambele secțiuni textele se semnează cu numele real (dacă autorul dorește să fie publicat sub pseudonim va specifica acest lucru). Se anexează un CV, care va cuprinde, obligatoriu adresele de corespondență (domiciliul, e-mail, nr. de telefon) și o fotografie (format carte poștală) în JPEG sau TIF.

CD-urile expediate prin poștă (verificați corectitudinea formatării) se trimit pe adresa: Asociația Culturală Agatha Grigorescu Bacovia, str. Agatha Bacovia, nr. 13A, Mizil, județul Prahova.

Textele prin e-mail vor fi expediate la adresa:

lucian_manailescu @ahoo.com

Vom confirma primirea textelor imediat ce acestea ne-au parvenit.

Atenție! – nerespectarea regulamentului atrage după sine eliminarea din concurs.

Juriul va acorda Marele Premiu, câte trei premii pentru fiecare secțiune și mai multe mențiuni.

Câștigătorii vor fi anunțați din timp pentru a participa la festivitatea de premiere, urmând să confirme prezența. În cazul neprezentării la festivitate premiul se redistribuie

Vă rugăm să trimiteți materialele de concurs cât mai repede, pentru a evita situația din acest an, când membri juriului au fost nevoiți să citească, în două săptămâni, câteva mii de pagini.

Succes!

Regulamentul Festivalului Național de Poezie „Ion Budai Deleanu” Ediția a-II-a, Geoagiu, 31.08-02.09.2012

Cenaclul Literar „Ion Budai Deleanu” din Geoagiu împreună cu Cenaclul Epigramiștilor Olteni, Liga Scriitorilor din România, Asociația Scriitorilor din Județul Hunedoara și Asociația Florema Design din Orăștie organizează în perioada 31. 08 - 02. 09. 2012 cea de-a doua ediție a Festivalului Național de Poezie „Ion Budai Deleanu”.

◆ Se vor trimite un număr de trei poezii cu temă liberă.

◆ Perioada de înscriere: 20.01.2012 - 20.07.2012, data poștei. Textele trimise, nu trebuie să fi fost publicate până la data premierii, 1 septembrie 2012.

◆ Poeziile se vor trimite în trei exemplare tehnoredactate computerizat, însoțite de un motto. În alt plic separat se vor trece datele participanților: Nume și prenume; Adresa exactă: localitatea, strada, numărul, blocul, scara, etajul, apartamentul, județul, codul poștal, numărul de telefon, faxul, e-mailul.

◆ Materialele vor fi trimise pe adresa:

Șimonați Claudiu Nicolae, str. Calea Romanilor, nr. 112, CP 335.400, Loc. Geoagiu, Jud. Hunedoara, cu specificația „*Pentru Festivalul Național de Poezie Ion Budai Deleanu*”, iar relații suplimentare se pot obține la numărul de telefon: **0766/287.783** sau e-mail:

claudiu.simonati@yahoo.com.

◆ La concurs pot participa scriitori din țară, membrii sau nu ai Uniunii Scriitorilor din România sau ai Ligii Scriitorilor Români.

ATENȚIE!!!

Cei care vor înscrie texte care nu le aparțin sau părți copiate, vor fi descalificați din concurs. Organizatorii pot de asemenea să descalifice oricare concurent care nu dă dovadă de bun simț, respect și decență în comunicarea cu organizatorii, coordonatorul de proiect, juriul, etc.

◆ Precizări suplimentare:

- Câștigătorii concursului vor fi anunțați telefonic sau prin e-mail în timp util, pentru a fi prezenți la decernarea premiilor.

- Cheltuielile de cazare și masă pe perioada desfășurării Festivalului vor fi suportate de către organizatori.

Revista Fereastră

Publicație editată de: Asociația Culturală “Agatha Grigorescu Bacovia” - MIZIL

Cod fiscal: 230324460; Cod IBAN: RO60RZBR0000060010080523, deschis la “Raiffeizen Bank” - filiala Mizil

Redacția

Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A

Telefoane: 0244251144; 0722653808 - director; 0769210763 - redactor șef;

E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com

Director: *Emil Proșcan*, Redactor șef: *Lucian Mănăilescu*, redactor șef adjunct *Liviu Ofileanu*, redactori:

Aida Hancer, Florin Munteanu, Eugen Noaptes

Fotografii: *Lucian Mănăilescu*

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de conținutul acestora. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază

Abonamentele pot fi făcute pe adresa redacției. Costul unui abonament este de 5 lei pe număr (minimum 3 numere), incluzând și cheltuielile de expediere. Contravaloarea abonamentului va fi achitată fie prin mandat poștal (pe adresa redacției), fie prin virament, în contul nostru, reproduș mai sus. În cazul în care ați făcut abonament anunțați, prin e-mail, redacția.

Prea târziu

acum poți să-mi arăți drumul meu tânguitor
sau orice alt drum
poți să deschizi ușa pământului
poți să mă păcălești
și să mă înveți să fiu păcălit
e prea târziu

acum poți să te răzgândești
și să regreți păsările
în care am așezat cu grijă neliniștea greierilor
poți să-mi ceri norii ce erup uneori
și topesc înălțimea zâmbetului tău
e prea târziu

lasă tălpile să pască întunericul ierbii
nu căuta inima în sângele ce aleargă în agonie
prin tranșeele mâinilor

acoperă pustiul trupului meu cu puțină răbdare
și lasă-mă să ard

babel

merg prin camera palmelor tale / merg
prin umbra vâscoasă și rece a zilei
se încolăcesc ceasurile

/ sunt un turn babel și mă înalț din ochiul uscat
în care se adună plânsul /

merg prin camera palmelor tale / merg
prin umbra pumnului tău
cearșaful se dezlipește ca un plasture
de pe umeri
e prea mult praf / oameni cu mâinile ridicate /
un fir blestemat de nylon
trece prin încheieturile lor / se arcuiesc rănile
într-o durere teribilă
deschid toate ferestrele sângelui
miroase a apă tulbure

/ mă prăbușesc /

la început cerul a fost atât de jos încât zidurile
se dărâmau sub călcâiul lui Dumnezeu

în portul Dubrovnik

1.
am să le vorbesc despre degetele tale celor
de acasă
când voi aduna merele picate la pământ
sau când voi ridica gălețile de grâu în pod
le voi spune poveștile tale
despre femeile îngropate pe malul dunării
și despre bărcile albe care le-au ținut
loc de coaste
până la sfârșit

ridic din umeri și aproape că nici nu-i simt

2.
ne-am dezbrăcat cu albia fierbinte legată
de picioare
în portul Dubrovnik
o doamnă bătrână ne urmărea de la balcon
obișnuită cu micile nenorociri de zi cu zi
din când în când

se apleca peste balustradă și ne vorbea
despre Ecaterina cea Mare
sau despre copiii necinstiți alăptați
pe țărmul adriatic

terasele mici erau neobișnuit de încăpătoare

ne agățam hainele într-o tablă ruginită de șah
pânza portocalie ni se lipea de mâinile fierbinți
toată lumea ne îndruma să batem în lemn

3.
viața e fructul oprit pe care ai vrea uneori
să-l scuipi cu tot cu semințe

holocaust

copacul între verde și aplecarea la pământ
ne îmbrățișează ca un copil bolnav

ne înconjoară cu scoarța dureroasă -
uniforma în care se adună întunericul
primejdios

și uneori lumea întreagă

unde sunt ochii așezați în ordine alfabetică
marele zid și luna pe care o împărțim
cu noaptea cuțitului

unde sunt rădăcinile de carne
și oasele împăturite

/ suferința e un pântec imens /

copilul se naște și se opresc toți pașii
țipătul mut
un vârtej sub pielea subțire
se decojește scoarța de pe craniul de ceață

meridianele se înnoadă într-un buric prăfuit
nimic nu ne mai ține de cald /
doar moartea
ne îmbrățișează ca un copil bolnav

**ea - indiferența
se așează în lucrurile mărunte**

indiferența se așează în lucrurile mărunte
ochii ei măsoară întunericul din
vânătaile rămase
toată lumea pleacă

ea stă cu spatele la toate cerurile mele
plânge
mâna ei e un lagăr de exterminare
pe care-l ascunde în ochii mei
când se întunecă

nimeni nu știe

acolo unde se sfârșesc nopțile
ecoul degetelor ei capătă culoarea disperării
în urma lor doar apusul trist
își caută dimineața

asta era copilăria noastră
în pielea încinsă a cailor
apăsam bucăți mici de tămâie cu degetele
ne imaginam că batem pietre scumpe
într-un anotimp de piele care mirosea
de cele mai multe ori

a departe și a mâl

(dar caii erau îngropați la intrarea în casă
cu lanțurile de la cadelniță așezate
în jurul ochilor
și asta era copilăria noastră)

în nopțile tăcute de august
simțeam albinele zburând pe sub
pământul uscat
cerul atârna într-o plasă imensă de pește
până aproape de frunțile noastre
intram în Dunăre și Dunărea era întunecată
ca și când toate nopțile de până atunci
s-ar fi îmbibat în apă

ANTOLOGIA FEREASTRA

(luna era prinsă în trestii
șapte cete de îngeri o legau în curele de piele
și o trăgeau în adâncuri
cu palmele însângerate
noi adunam lacrimile împietrite pe obrazii lor
și fugeam spre sat
arhanghelul Gabriel suna în goarnă dezlegarea
la pește

și asta era copilăria noastră)

peștele din Iagodărie

cu vreo câteva luni înainte pe la ultimele
ninsori din an
începuse să meargă vorba prin sat că
în Iagodărie ar crește un pește imens
pescarii veneau în sat și se jurau la fiecare
sfârșit de liturghie
că peștele-i acolo și urcă spre cer
tot mai repede

alții povesteau că ba mai mult
dacă bagi capul sub apă când e Dunărea
cuminte
poți să-ți vezi străbunii cum împing
animalul cu palmele
cum îl înalță în proptele de aur

la scurt timp tot satul vorbea numai despre
peștele din Iagodărie
toți îi spuneau acum peștele-pod
asta pentru că pornea tocmai de pe malul
sârbesc și ajungea până la noi în sat

de Buna Vestire s-au strâns mulți oameni
(în zilele călduroase de primăvară slujbele
se țineau sub părul din curtea Bisericii)
am intrat pe poartă m-am uitat puțin în jur –
oamenii erau stane de piatră
mi-am îndreptat privirea spre copac
și am rămas năuc:
popa (om bine atins de vreme) luase coada
uscată de pește
și o aranjase după gât în loc de patrafir

după slujbă toată lumea se înghesuia
sub coada peștelui-pod
copiii erau întinși pe burtă căutau pere
bătrânii adormeau cu oglinzile pe sub piele
strâgeau în mâini aceeași tavă de argint
pescarii făceau planuri – la fiecare cuvânt
îndesau câte o cruce mare

după vreo câteva luni pe la primele ninsori
din an
începuse să meargă vorba prin sat că
în Iagodărie ar crește un pește imens
m-am dus la Dunăre mi-am băgat capul în apă
prin apa tulbure am văzut copiii
bătrânii pescarii
împingând animalul cu palmele
lacrimile le intrau și le ieșeau din ochi

în lucrurile mărunte

indiferența se așează în lucrurile mărunte
ochii ei măsoară întunericul din
vânătaile rămase toată lumea pleacă
ea stă cu spatele
la toate cerurile mele plânge
mâna ei e un lagăr de exterminare
pe care-l ascunde în ochii mei
când se întunecă
nimeni nu știe
acolo unde se sfârșesc nopțile
ecoul degetelor ei capătă
culoarea disperării
în urma lor doar apusul trist
își caută dimineața

